KATAKRISIS TES OMOLOGIAS TES PISTEOS, MALISTA TES KAKOPISTIAS TON KALBINISTON, OPOU ETYEPEDEKON EIS ONOMA...

Ioannes Matthaios Caryophyllos

νοιαν. ὑπέγραψεν ὁ Κύριλλος τοὺς ἀναθεματισμούς του· ὑπέγραψεν ἄλλοτε εἰς τοὺς ᾳφτϛ. εἰς τὴν Λεόπολιν, φιλοξενημένος ἀπὸ τὸν αἰδεσιμώτατον κύριον Δημήτριον Σολλικώβιον Αρχιεπίσκοπον λατῖνον τὰ ἄρθρα τῆς ὀρθοδόξου πίστεως· καλὰ καὶ νὰ εἶχεν ὑπάγει τότε εἰς τὴν Ῥωσίαν διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν Ῥώσων πρὸς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν. Τώρα ἀκόμη περιφέρεται ἡ ὁμολογία τῆς Καλβινιακῆς δυσσεβείας μὲ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Κυρίλλου.

Ὑπογράφοντας τοὺς ἀναθεματισμοὺς ἐδείχθη σχισματικώτατος. ὑπογράφοντας εἰς τὴν Λεόπολιν, ἄδηλον ἂν ὑπέγραψεν ὡς ὀρθόδοξος. εἰς τὴν τρίτην ὑπογραφὴν, ἂν εἶναι ἀληθινὴ, ἔγινε πλέον παρὰ Καλβινιστὴς ἀρνησόπιστος. Ἄνθρωπον τόσα εὐμετάβολον καὶ πολύτροπον τίς νὰ τὸν καλογνωρίσῃ; Ἂς εἰπῇ ἀτός του, τί εἶναι, σχισματικὸς, ὀρθόδοξος, ἢ ἀντίχριστος; τί νὰ μὴν εἶναι, τὸ ἐγνώρισαν ὅλοι οἱ Χριστιανοί. φανερὸν εἶναι ἀπὸ τοὺς καρπούς του, ὅτι αὐτὸς δὲν ἀκολουθεῖ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὰ δόγματα τῶν ἁγίων ἑπτὰ συνόδων ὁποῦ κρατοῦσιν οἱ Ῥωμαῖοι. φανερὸν εἶναι, ὅτι δὲν ἀκολουθεῖ τοὺς μεγάλους φωστῆρας καὶ διδασκάλους τῆς ὀρθοδοξίας, Ἀθανάσιον Βασίλειον, Γρηγόριον, Χρυσόστομον, Κύριλ-

λον

λιν ἡ φθορὰ καὶ ἡ κακοσιωύη εἰς τὸ γένος μας ἀ-
πὸ Ρωμαίους. ἀλλ' ἡμεῖς δὲν ἀκούοντάς τους στέ-
κωμεν στερεοὶ κατὰ τὸ δυνατόν μας. Καὶ παρα-
καλεῖτε τὸν Θεὸν νὰ μὴν εἰσέλθητε εἰς πειρασ-
μὸν διὰ τὴν πίστιν. ἀλλ' ὅταν εἶναι χρεία, πολ-
λὰ γλυκὺ εἶναι νὰ χύσῃ ὁ ἄνθρωπος τὸ αἷμα του
διὰ τὴν εὐσέβειάν του. ὅμως εἰς τόσον τὸ πρᾶγ-
μα δὲν θέλει τὸ παραχωρήσει ὁ Θεός, διὰ νὰ
εἶναι οἱ ἐναντίοι οὐδετιποτένιοι, καὶ χάριτι Χριστοῦ
ἀμαθεῖς καὶ τυφλοί. πλὴν φυλάγεσθε καὶ προσέ-
χετε ἀπὸ τῶν τοιούτων. καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς
Χριστὸς νὰ σᾶς βοηθᾷ, νὰ σᾶς εὐλογᾷ, καὶ νὰ
σᾶς χαρίσῃ εἰρηναίαν κατάστασιν. ἅμα δὲ καὶ ἡ
εὐχὴ τῆς ἡμῶν μετριότητος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.
Ἀμήν.

Κύριλλος ἐλέῳ Θεοῦ Πάπας καὶ Πατριάρχης
τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας.

Τούταις εἶναι οἱ καλαῖς συμβουλαῖς καὶ πα-
ραίνεσες τῶν πατριαρχῶν τῆς ἀνατολῆς,
ὄχι μὲ ζῆλον Θεοῦ κατ' ἐπίγνωσιν ὡς λέγει ὁ Ἀπό-
στολος, ἀλλὰ μὲ ζηλοτυπίαν τοῦ σχίσματος καὶ ἀγ-
νοίαν

ματισμὸν καταχρίνει τὴν ἁγίαν τετάρτην σύνοδον, ἡ ὁποία γράφοντας πρὸς τὸν ἅγιον Πάπαν Λέοντα γνωρίζει καὶ ὁμολογεῖ διὰ κεφαλὴν τῆς τὸν Ρώμης.

Δεν κρατεῖ λοιπὸν ὁ Κύριλλος τὴν πίστιν τῆς τετάρτης συνόδου, δὲν ἔχοντας τὸν Πάπαν διὰ κεφαλήν του. Αλλ᾽ ὅποιος δὲν εἶναι ἀκόλουθος ἐκείνης τῆς συνόδου, δὲν εἶναι ὀρθόδοξος, δὲν εἶναι πιστὸς, δὲν εἶναι ἀληθινὰ Χριστιανός. Ας ἰδῇ ὁ Κύριλλος, ποίους καρποὺς τοῦ ἐγέννησαν οἱ ἀναθεματισμοί του.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΛΛΟΥ
Μετὰ τοὺς ἀναθεματισμούς.

Ἐσεῖς Χριστιανοί μου σᾶς παρακαλῶ διὰ τὸν Κύριον καὶ διὰ τὸ συμφέρον τῆς ψυχῆς σας να φυλάγεσθε ἀπὸ τοὺς λύκους τούτους, ὅποιοι καὶ ἂν εἶναι· καὶ τοῦτον τὸν τόμον συχνὰ νὰ τὸν διαβάζετε εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ νὰ γνωρίζετε τὰ κεφάλαια, εἰς τὰ ὁποῖα ἔχουν νὰ σᾶς πολεμοῦν οἱ τοιοῦτοι· οἱ ὁποῖοι ὅλην πως τὴν ζωὴν δὲν ἔμαθαν ἄλλο, παρὰ πῶς τοὺς ὀρθοδόξους Χριστιανοὺς ἡμᾶς νὰ ἐναντιοῦνται, διὰ νὰ γίνεται πάλιν

λιν

σιλοιπὸν οἱ ῥάθυμοι καὶ ἀμυξεῖς νὰ εἰποῦσιν· Δὲν παιδεύει ὁ Θεὸς ὅλαις κατὰ ταῖς ἁμαρτίαις πα ν. ἂς ἁμαρτάνωμεν, καὶ ἂς χαροῦμεν, ὅτι μὲ ὀλίγην παίδευσιν θέλομεν πληρώσει τὸ χρέος μας εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν. Τούταις εἶναι οἱ θαυμασταῖς φαρμακοδιδασκαλίαις τοῦ Κυρίλλου;

Αναθεματισμὸς ς.

Ὁποιος λέγει, πῶς ὁ Πάπας τῆς Ῥώμης εἶναι κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας, καὶ ὄχι ὁ Χριστός, ἀνάθεμα.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

Τὶ λέγει ὁ Κύριλλος; τίς ὠνειρεύθη ποτὲ τὴν ἀφρεσύνην τούτην, νὰ εἴπῃ, ὅτι ὁ Πάπας εἶναι κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας, ὄχι ὁ Χριστός; ὡσὰν νὰ ἔλεγεν, Κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας εἶναι ὁ τοποτηρητὴς τοῦ ἐπισκόπου, ὄχι ὁ ἐπίσκοπος; μὲ πονηρίαν μιλεῖ ὁ Κύριλλος, θέλοντας νὰ δείξῃ, πῶς ὅποιος λέγει κεφαλὴν τὸ Πάπαν ὡς τοποτηρητὴν τοῦ Χριστοῦ, ἀρνεῖται διὰ κεφαλὴν τὸν Χριστόν. δὲν εἶναι ἔτζι· πλανᾶται ὁ Κύριλλος καὶ πλανᾷ. Μὲ τοῦτον τὸν πειρέσταζον ἀνάθε-

μα-

αὐτὸς ὡσαὶ πατριάρχης ἀντιμαχεῖ τὰ δόγματα τῶν Ρωμαίων, ἀπέκει εἶναι ἐπίβουλος, καὶ διδάσκει τοὺς ἀμαθεῖς νὰ φρονοῦσιν ἐναντία τῆς παλαιᾶς πίστεως· καὶ ἄλλα νὰ ψάλλουσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἄλλα νὰ παραμιλοῦσιν αἱρετικὰ καὶ ἄθεα;

Καὶ πῶς ἀποκότησε νὰ γράψῃ, ὅτι οἱ ὁμολογοῦντες τὸ Καθαρτήριον δίδουσιν ἐλευθερίαν τοῦ ἁμαρτάνειν; Τοῦτο ἐμέμφετο ἡ πέμπτη Σύνοδος τὸν Ὠριγένην, ὁποῦ ἐδογμάτιζεν, ὅτι τοῦ ᾅδου ἡ κόλασις ἔχει τέλος· ὅθεν ἔκαμνε τοὺς Χριστιανοὺς εἰς τὸ καλὸν ὀκνηρούς.

Αμὴ τὸ Καθαρτήριον κάμνει τὸ ἐναντίον, διατὶ ἐκείνων ὁποῦ εἶναι ἄξιοι τοῦ Καθαρτηρίου, ἤγουν τῶν εὐσεβῶν, καὶ θεοφόβων, ὁποῦ ὡσαὶ ἄνθρωποι ἔχουσι μικρὸν χρέος, δίδει φόβον καὶ τρόμον τῶν τιμωριῶν, ὅθεν ἀπέχονται ἀπὸ ταῖς ἁμαρτίαις.

Ὁ Κύριλλος, καὶ ὅσοι ἀρνοῦνται τὸ Καθαρτήριον, δίδουσιν ἐλευθερίαν εἰς τὸ ἁμαρτάνειν, λέγοντας ὅτι ὅλη ἡ παίδευσις τῶν σωζομένων γίνεται εἰς τούτην τὴν ζωήν. Διατὶ βλέπομεν, ὅτι δὲν τιμωροῦνται ὅλοι εἰς τούτην τὴν ζωήν, καθὼς τοὺς πρέπει· ἀλλὰ πολλοὶ ἔχουσιν ἁμαρτίαις πολλαῖς, καὶ ὀλίγην τιμωρίαν. ἐμποροῦ-

Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός, ὁ τὸν θάνατον καταπατήσας, τὸν δὲ διάβολον καταργήσας, καὶ ζωὴν τῷ κόσμῳ σου δωρησάμενος, αὐτὸς Κύριε ἀνάπαυσον τὴν ψυχὴν τοῦ κεκοιμημένου δούλου σου ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ἐν τόπῳ χλοερῷ, ἐν τόπῳ ἀναψύξεως· ἔνθα ἀπέδρα ὀδύνη, λύπη, καὶ στεναγμός· πᾶν ἁμάρτημα τὸ παρ' αὐτοῦ πραχθὲν ἐν λόγῳ, ἢ ἔργῳ, ἢ διανοίᾳ ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος συγχώρησον.

Ἃς ἐξηγήσῃ λέγω ὁ Κύριλλος, τί σημαίνει ἡ λέξις, ἀναψύξεως, καὶ τὰ λοιπά· ἂν ἡ ἀνάψυξις εἶναι παρηγορία μετὰ τὴν καῦσιν τῆς θερμότητος, πῶς τολμᾷ καὶ λέγει τὴν τιμωρίαν τῆς φλογὸς διὰ ταῖς ψυχαῖς ὁποῦ χρειάζονται κάθαρσιν, μῦθον ἑλληνικόν; ἂν εἶναι μῦθος ἑλληνικὸς ἐκεῖνα ὁποῦ ψάλλει ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία παραδεδομένα ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους, καὶ γεγραμμένα ἀπὸ τοὺς ἁγίους διδασκάλους, ἂς τὸ εἰπῇ φανερὰ τῶν Ῥωμαίων διὰ νὰ ξεύρουσι, ποῖον ἔχουσι πατριάρχην, ἀντίδικον, ἐχθρόν, καὶ πολέμιον τῆς πίστεως τῶν Ῥωμαίων. Ἂν δὲν τολμᾷ νὰ τὸ εἰπῇ, διατὶ γράφει τέτοιους ἀναθεματισμούς, ὁποῦ μάχονται μὲ τὰ θεμέλια τῆς ὀρθοδοξίας; καὶ πλανᾷ τὸν λαόν, ὁποῦ κρατεῖ καὶ πιστεύει, ὅτι

κασιν ἀπὸ τὴν ἐξήγησιν εἰς τὸν Ησαΐαν τοῦ ἁγίου εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῶν ε. Κεφαλαίων τῆς ἁγίας ἐν Φλωρεντίᾳ συνόδου. Αναθεματίζει καὶ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον; ὁποῖος εἰς τὸν λόγον πρὸς τοὺς καλέσαντας, καὶ μὴ ἀπαντήσαντας φανερότερα παρὰ εἰς ἄλλους τόπους διδάσκει τὸ ἐναντίον μὲ τὰ λόγια ἐκεῖνα. Μὴ ξύλον, μηδὲ χόρτον, μηδὲ καλάμην, ὕλην ἀσθενῆ καὶ ῥαδίως δαπανωμένην, ἡνίκα αὖ πυρὶ κρίνηται τὰ ἡμέτερα, ἢ καθαίρηται. Αναθεματίζει τὸν Χρυσόστομον, ὁποῦ εἰς τόσους τόπους βοᾷ νὰ δίδεται βοήθεια τῶν νεκρῶν κατὰ τὴν πάτριον συνήθειαν τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, καὶ τὴν παράδοσιν τῶν Αποστόλων, καὶ κατὰ τὴν ἀνίκητον μαρτυρίαν τοῦ Αρεοπαγίτου, ὁποῦ ἀναφέραμεν ἐπάνω. Οθεν εἶναι φανερὸν, ὅτι ἀναθεματίζει καὶ ὅλην τὴν ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν:

Τί κράζει ὁ Κύριλλος μῦθον ἑλληνικόν; πᾶσαν ἁπλῶς κάθαρσιν, ἢ τὴν κάθαρσιν διὰ πυρός; ὅ, τι καὶ ἂν εἴπῃ, καταγελᾷ καὶ ὑβρίζει τὴν ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν, εἰς τὴν ὁποίαν φημίζει τὸν ἑαυτόν του οἰκουμενικὸν πατριάρχην.

Ας ἐξηγήσῃ ὁ Κύριλλος, τὶ λέγει, τὶ προσδέχεται ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία εἰς τὴν χρεόσιμον ἀκολουθίαν μὲ τὰ λόγια ἐκεῖνα.

Ο Θεὸς

γνώμην περὶ τῆς μερικῆς καὶ κοινῆς ἢ καθόλου κρίσεως.

Ἂς καταλάβῃ ὁ Κύριλλος, ὅτι νὰ κρατῇ γνώμαις ἐναντίαις τῶν ἁγίων πατέρων, εἶναι ἀσεβές. νὰ διδάσκῃ τὸν λαὸν ψεματινὴν διδασκαλίαν, εἶναι ἀσεβέστερον. νὰ ἀναθεματίζῃ ἐκείνους, ὁποῦ δὲν πιστεύουν τὰ ψέματα, εἶναι πρᾶγμα ἀσεβέστατον καὶ διαβολικώτατον.

Ἀναθεματισμὸς ε.

Ὅποιος λέγει, πῶς αἱ ψυχαὶ τῶν Χριστιανῶν ὁποῦ ἐμετανόησαν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, ἀμὴ δὲν ἔκαμαν τὸν Κανόνα τους, παγαίνουσι σὰν χωρισθοῦν ἀπὸ τὸ κορμί, εἰς καθαρτήριον πῦρ, ὁποῦ εἶναι φωτία καὶ κόλασις καὶ τιμωρία, ὁποῦ εἶναι μῦθος ἑλληνικός, ἀνάθεμα. Ἐπειδὴ δίδουν ἐλευθερίαν εἰς τὸ ἁμαρτάνειν τοῖς Χριστιανοῖς.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

Ἐδῶ ἀναθεματίζει ὑπὲρ τοὺς ἄλλους τὸν μέγαν Βασίλειον ὁποῦ μᾶς διδάσκει τὸ ἐναντίον εἰς τὸ κ. κεφάλ. περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος πρὸς Ἀμφιλόχιον, ἔξω ἀπ᾽ ὅσα ἀναφερθή-

τὴν ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν. ὁ Θεολόγος, καθὼς εἴπαμεν ἀπορρίπτοντας τὸ ὕστερον αὔθεσιν τῶν Καλβινιστῶν, φανερὰ τὰ διδάσκει τὴν διδασκαλίαν περὶ τῆς μερικῆς κρίσεως εὐθὺς μετὰ τὸν θάνατον. Καὶ ἡ ἁγία πέμπτη Σύνοδος ἀποδεχομένη ἐκεῖνα ὁποῦ ἔγραψεν Ἰουστινιανὸς ὁ βασιλεὺς ἐναντίον τοῦ Ὠριγένους, δείχνει ὅτι ἡ εὐαγγελικὴ διήγησις τοῦ Λαζάρου καὶ τοῦ πλουσίου εἶναι ἱστορική. πῶς ἐφέρθη λοιπὸν ὁ Λάζαρος ἀπὸ τοὺς Ἀγγέλους εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραὰμ, καὶ ὁ πλούσιος πῶς ὑπῆγεν εἰς τὰ βάσανα τοῦ ᾅδου δίχως κρίσιν καὶ ἀπόφασιν μερικήν;

Καὶ ὅτε ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία δέεται διὰ τοὺς νεκρούς, καθὼς κάμνει παντοτινά, νὰ ἐλευθερωθοῦσιν αἱ ψυχαῖς των ἀπὸ τὸν τόπον τῆς παιδεύσεως, καὶ νὰ καταταγοῦσιν εἰς τόπον ἀναπαύσεως, πιστεύει νὰ ἐμπορῇ νὰ γένῃ τούτη τοῦ τόπου ἡ μεταλλαγὴ δίχως μερικὴν κρίσιν, ἢ ὄχι; ἂν εἴπῃ ὁ Κύριλλος, ὅτι γροικᾶται ἡ μεταλλαγὴ δίχως κρίσιν, μιλεῖ χωρὶς αἴσθησιν. ἂν συγχωρήσῃ τὴν κρίσιν, ἀντιλέγει τοῦ ἑαυτοῦ του. Ἀλλὰ καὶ τὸν ἅγιον Γρηγόριον τὸν διάλογον συγκατακρίνει τούτους ὁ ἀναθεματισμὸς, ὅτι εἰς τὸ κε. Κεφαλ. τοῦ δ. τῶν διαλόγων διδάσκει ξεκαθαριστὰ ὁ ἅγιος ἐκεῖνος τὴν ὀρθόδοξον

γνώ-

λειον καὶ τὴν ἀκεραιότητα τῆς πίστεως.

Τέλος ἡ πενθέκτη σύνοδος, ὅπου μὲ πολλὴν αὐθάδειαν ἠθέλησε νὰ διδασκαλεύσῃ τὴν Ρωμαϊκὴν ἐκκλησίαν, ἐμέζισε τὰ σφάλματα τῶν Αρμενίων. Καὶ εἰς τὸν λβ. Κανόνα τοὺς ψέγει διὰ τὸ σφάλμα, πῶς εἰς τὸ ἅγιον ποτήριον δὲν βάνουσι καὶ νερὸ, καὶ ὅμως διὰ τὰ ἄζυμα τίποτε δὲν λέγει.

Αναθεματισμὸς δ.

Ὅποιος λέγει, ὅτι ὡσὰν ἀποθαίνῃ ὁ Χριστιανὸς, εὐθὺς ἡ ψυχή του κρίνεται, καὶ δὲν ἀναμένει τὴν κρίσιν ἐκείνην, τὴν καθόλου, ὁποῦ αὐτὸς ὁ Κύριος μας λέγει εἰς τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον, ἀνάθεμα. Καὶ σιμὰ εἰς τοῦτο, ὅποιος λέγει, ὅτι ὁ κύριος ἡμῶν Ιησοῦς Χριστὸς, ὅταν ἔλθῃ νὰ κρίνῃ, δὲν ἔρχεται διὰ τὰς ψυχὰς, ἀλλὰ ἔρχεται νὰ ἀποφασίσῃ τὰ κορμία, ἀνάθεμα.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

ΕΔῶ ἀναθεματίζει τὸν ἅγιον Γρηγόριον τὸν θεολόγον, μάλιστα καὶ τοὺς ἁγίους πατέρες τῆς πέμπτης συνόδου δηλονότι καὶ ὅλην

γεῖ εἰς ἄζυμον, δὲν τρώγει τὰ ἄζυμα ἰουδαϊκῶς
ἀλλ' εὐσεβῶς· οὐδὲ βλασφημεῖ κατὰ τὸν Ἀπολι-
νάριον, ἀλλὰ πιστεύει ὅτι εἰς τὸν ἡγιασμένον ἄρ-
τον καὶ ἔνζυμον καὶ ἄζυμον εἶναι ὅλος ὁ Χριστὸς τέ-
λειος Θεὸς καὶ τέλειος ἄνθρωπος. Ὁμοίως ἀνά-
ποδα καὶ ἀνάρμοστα λέγει ὁ Κύριλλος νὰ εἶναι δόγ-
μα τῶν Ἀρμενίων τὰ ἄζυμα. Ἔγραψε θαυμα-
στὴν ἐπιστολὴν πρὸς Ἀρμενίους ὁ ἅγιος Πρόκλος
ἐναντίον τῆς βλασφημίας τοῦ Νεστορίου, τὸν ὁποῖον
κράζουσι πανταχοῦ οἱ ἅγιοι πατέρες ἰουδαιόφρο-
να, διατὶ ἔλεγεν πὼς ὁ υἱὸς τῆς παρθένου εἶναι
μόνον ἄνθρωπος, ὄχι θεάνθρωπος. Ἐπειδὴ
λοιπὸν οἱ Νεστοριανοὶ εἶναι ἰουδαιόφρονες, καὶ οἱ
Ἑβραῖοι τρώγουσι τὰ μωσαϊκὰ ἄζυμα, διὰ τοῦτο
νὰ κράζῃ τὴν ἄζυμον θυσίαν δόγμα τῶν Ἀρμε-
νίων, εἶναι πολλὴ ὑψηλοχοντροσύνη. τί κοινὸν ἔ-
χει τὸ ἄζυμον μὲ τὴν ἀσέβειαν τῶν Νεστοριανῶν,
ἢ μόνον κατά τινα ἀναλογίαν ἐξωτερικὴν, ὡς
εἴπαμεν διὰ τὸν Ἀπολινάριον; ὅτι καθὼς τὰ ἄ-
ζυμα δὲν ἔχουσι τὸ προζύμι, ἔτζι κατὰ τὸν Νε-
στόριον ὁ Χριστὸς δὲν ἔχει τὴν θεότητα.

Ἀλλὰ τοῦταις εἶναι παρερμηνείαις, καὶ μὲ τού-
την τὴν γρύκησιν ὄχι μόνον ὁ Ἀπολινάριος καὶ οἱ
Ἀρμένιοι, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ αἱρετικοὶ κράζουσιν
τὰ ἰουδαϊκὰ ἄζυμα, διατὶ ὅλοι ἀρνοῦνται τὸ τέ-
λειον

φλόγωμεν. ἂς μάθῃ, ὅτι ἐπρόσφεραν καὶ ἔνζυμα οἱ Ἑβραῖοι, ὡς φαίνεται εἰς τὸ κβ. κεφ. τοῦ Λευιτικοῦ. τὸ λοιπὸν καὶ τὰ ἔνζυμα πρέπει νὰ τὰ φλόγουν οἱ Χριστιανοί. ἔτζι θέλη, δὲν θέλη ὁ Κύριλλος, κράζοντας τὸ ἄζυμον ἰουδαϊκὸν, κράζει ἰουδαϊκὸν καὶ τὸ ἔνζυμον. Καὶ ἂς ἰδῇ, ποῖον ἔχει θεμέλιον ἡ γλωσσαλγία τῶν ἀναθεματισμῶν του.

Καὶ ἐκεῖνο ὁποῦ σμίγει, ὅτι μὲ τὰ ἄζυμα παρεισφέρονται εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὰ δόγματα τοῦ Ἀπολιναρίου καὶ τῶν Ἀρμενίων· εἶναι λόγος ἰδιωτικῆς ἀμαθίας. Εἶπαν τινὲς μὲ κάποιαν ἀναλογίαν, ὅτι καθὼς εἰς τὰ ἄζυμα λείπει τοῦ προζυμίου ἡ τελειότης, ἔτζι εἰς τὴν βλασφημίαν τοῦ Ἀπολιναρίου δὲν ἐστάθη τελεία τοῦ Χριστοῦ ἡ ἐνανθρώπησις· διατὶ κατὰ τὸν Ἀπολινάριον ὁ Χριστὸς δὲν εἶχε ψυχὴν λογικὴν, ἤγουν τὸν ἀνθρώπινον νοῦν, ἀλλ' εἰς τόπον τοῦ νοῦ ἦτον ὁ Θεὸς Λόγος. Ἦτον ἄρα κατ' ἀναλογίαν ἀζυμίτης ὁ Ἀπολινάριος, ὄχι κατὰ μερικὴν αἵρεσιν νὰ ἐφύλαγε τὰ ἄζυμα τῶν Ἑβραίων. τί ἔχει λοιπὸν νὰ κάμῃ ὁ Ἀπολινάριος καὶ τὰ δόγματά του, ὅπου ἡμεῖς λέγομεν κατὰ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ τὸν Χρυσόστομον, ὅτι ὁ Χριστὸς εἰς ἄζυμον ἔδωκε τὰ μυστήρια; ὅπως κατὰ μίμησιν τοῦ Χριστοῦ ἱερουρ-

πάσχα τῶν Ἰουδαίων; μάλιστα ὁποῦ φαίνεται εἰς τὴν τὴν ἀποστολικὴν βιβλιοθήκην τῆς Ρώμης μέσα εἰς τὰ Χρυσοστομικὰ ἕνα καὶ αὐτὸ χειρόγραφον βιβλίον ἐξηγήσεως εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην, ὅπου ὁ ἀναφερόμενος τόπος τοῦ ἁγίου ἔχει ἁπλῶς εἰς τοῦτον τὸν τρόπον. (Τί δέ ἐστιν, ἵνα φάγωσι τὸ πάσχα; καὶ μὴν αὐτὸς ἦν αὐτὸ πεποιηκὼς τῇ μιᾷ τῶν ἀζύμων· πάσχα τὴν ἑορτὴν πᾶσαν λέγει.) Ὅθεν εἶναι φανερὸν, ὅτι τὰ ἐπίλοιπα λόγια εἶναι προσθήκη. Καὶ φανερώνεται ἀσύστατος ὁ λόγος τοῦ ἐνζύμου. ὄχι νὰ μὴν ἱερουργῆται τὸ ἅγιον μυστήριον ὀρθοδοξότατα καὶ ἀληθινώτατα ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς καὶ εἰς ἔνζυμον καὶ εἰς ἄζυμον. ἀλλ' ὅτι τοῦ Κυρίλλου ὁ ἀναθεματισμὸς γέμει καὶ ἀμαθίαν καὶ ἀσέβειαν, διατὶ οὔτε τὸ Εὐαγγέλιον, οὔτε τινὰς διδάσκαλος εἶπε ποτὲ, Ὅτι ὁ Χριστὸς νὰ ἔκαμε τὸ μυστήριον εἰς ἔνζυμον. Καὶ ὅτε λέγει ὁ Χρυσόστομος εἰς τὸν λόγον περὶ τῆς προδοσίας τοῦ Ἰούδα, καὶ εἰς τὸ πάσχα, καὶ τὴν παράδοσιν τῶν μυστηρίων· Ὁρᾷς πῶς ἀκάθαρτα τὰ ἄζυμα, πῶς παράνομος ἡ ἑορτὴ, πῶς πάσχα Ἰουδαϊκὸν οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἐλύθη· τί νὰ ψέγῃ ὁ ἅγιος, τυφλὸς εἶναι ὁποῦ δὲν τὸ βλέπει. Καὶ πάλιν ἂν προβάλῃ ὁ σχισματικὸς, Ὅτι τὰ ἄζυμα τὰ τρώγουσιν οἱ Ἑβραῖοι, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ

φύ-

πρὸ τῶν ἀζύμων· ἄλλος τὴν κράζει ἡμέραν τῶν ἀζύμων, ὅτι ἔπρεπε νὰ θυσιασθῇ τὸ πάσχα, ἤγουν τὸ βράδι, ὅτι ἀπὸ τὸ βράδι ἀρχίζουν. διὰ τοῦτο λέγουσιν συμφώνως, ὅτε τὸ πάσχα ἐθυσιάζετο. Καὶ τοῦτο λέγει καὶ ξαναλέγει ὁ Χρυσόστομος εἰς ὅλον ἐκεῖνο τὸ κϛ. Κεφάλαιον, καὶ εἰς τὸν λόγον περὶ τῆς Ἰούδα προδοσίας καὶ τοῦ πάσχα· καὶ εἰς τὴν ὁμιλίαν διὰ τοὺς νηστεύοντας τὰ πρῶτα πάσχα, οἱ ὁποῖοι ἐκρατοῦσαν ἀκόμη τὴν παλαιὰν συνήθειαν τῶν Ἀσιανῶν νὰ πασχάζουν μὲ τοὺς Ἑβραίους· ὅπου ὁ Χρυσόστομος ἔχει τοῦτα τὰ ἴδια λόγια· Ἐπεὶ καὶ ὁ Χριστὸς διὰ τοῦτο μετὰ τῶν Ἰουδαίων τὸ πάσχα ἐποίησεν, οὐχ ἵνα ποιῶμεν ἡμεῖς μετ᾽ ἐκείνων, ἀλλ᾽ ἵνα τῇ σκιᾷ τὴν ἀλήθειαν ἐπαγάγῃ.

Λοιπὸν πῶς εἶναι ἐμπορετὸν, ὁ Χρυσόστομος εἰς τόσους τόπους καὶ τρόπους νὰ λέγῃ, ὅτι ὁ Χριστὸς ἔκαμε τὸ πάσχα μὲ τοὺς Ἑβραίους, ὅτι τὸ βράδι τῆς πέμπτης ἦτον ἡ ἀρχὴ τῶν ἀζύμων; καὶ ὅτι ἂν ἤλλαξε τινὰς τὸν καιρὸν, ἤλλαξαν οἱ Ἑβραῖοι, ὄχι ὁ Χριστός· καὶ νὰ ἑρμηνεύῃ τὰ λόγια τοῦ Ἰωάννου εἰς τοῦτον τὸν νοῦν εἰς τὴν ἐξήγησιν τοῦ κατὰ Ματθαῖον· ἀπέκει εἰς τὸν ὅμοιον τόπον τοῦ Ἰωάννου νὰ ἐλησμόνησεν, καὶ μὲ φανερὰ λόγια νὰ εἶπε τὸ ἐναντίον, ὅτι ὁ Χριστὸς ἐπροπῆρε τὸ

πάσχα

λον τὸν καιρὸν τῆς ἑορτῆς (ἤγουν ὁ νοῦς τοῦ, ἵνα φάγωσι τὸ πάσχα, εἶναι τοῦτος· διὰ νὰ μὴν μαγαριθοῦσιν οἱ Ἑβραῖοι τρώγοντας ἐκείναις ταῖς ἡμέραις τὸ πάσχα, ὄχι μέλλοντας νὰ φάγουσιν τὸ πάσχα) ἢ ὅτι τὴν Παρασκευὴν ἔκαμαν τὸ πάσχα, καλὰ καὶ ὁ Χριστὸς ἐπροπῆρε, φυλάσσοντας τὸν θάνατόν του εἰς τὴν Παρασκευὴν, ὅτε τὸ παλαιὸν ἐγίνετο πάσχα.

Εἰς ταῦτα τὰ ὕστερα λόγια εἶναι ἡ πανουργία τοῦ σχίσματος.

Εἰς τὸν ὅμοιον τόπον νὰ λέγῃ ὁ Χρυσόστομος, ὅτι τὸ πάσχα ὁ Χριστὸς τὸ ἔκαμεν τῇ πρώτῃ τῶν ἀζύμων, ἤγουν τὴν πέμπτην· ἀπέκει νὰ σμίγῃ εἰς τὸν ὅμοιον στίχον, ὅτι πρώτη τῶν ἀζύμων ἦτον ἡ παρασκευή. ἔτζι κατὰ τοὺς σχισματικοὺς ἀντιλέγει ἀνόητα τοῦ ἑαυτοῦ του ὁ Χρυσόστομος καὶ εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, καὶ εἰς ἐκεῖνα τοῦ κατὰ Ματθαῖον, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐκεῖνα ὁμοίως τοῦ κατὰ Ματθαῖον, Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων· Ὅπου, πρώτη, λέγει, τῶν ἀζύμων λέγεται ἡ πρὸ τῶν ἀζύμων, διατὶ ἀπὸ τὸ βράδι μετροῦσι τὴν ἡμέραν οἱ Ἑβραῖοι· καὶ γρυκᾷ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, εἰς τὸ βράδι τῆς ὁποίας ἔμελλε νὰ θυσιασθῇ τὸ πάσχα· διατὶ ἦτον πέμπτη, καὶ τὴν πέμπτην ἐκείνην ἕνας Εὐαγγελιστὴς τὴν κράζει

φαγαν τὸ πάσχα εἰς ἄλλην ἡμέραν, καὶ ἔλυσαν
τὸν νόμον διὰ τὴν ἐπιθυμίαν τους νὰ φονεύσουν
τὸν Χριστόν. ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν ἤθελε παραβῆ πο-
τὲ τὸν καιρὸν τοῦ πάσχα, ἀλλὰ τὸν ἐπαρέβησαν
οἱ Εβραῖοι, οἱ τολμηροὶ εἰς ὅλα, ὁποῦ ἐκατα-
πατοῦσαν ὅλους τοὺς νόμους, διατὶ ἔζεεν ἡ ὀργή
τους· καὶ πολλαῖς φοραῖς ἐβάλθησαν νὰ τὸν φο-
νεύσουν, καὶ δὲν ἐμπόρεσαν· ὅθεν ἀφ' οὗ τὸν
ἐπίασαν ἀνελπίστως, ἠθέλησαν νὰ ἀφήσουν
καὶ τὸ πάσχα διὰ νὰ πληρώσουν τὴν φονικήν τους
ὄρεξιν.

Εδῶ φανερώτατα ὁ Χρυσόστομος ψέγει τοὺς
Εβραίους, διατὶ ἐξεμάκρυναν τὸν καιρὸν τοῦ
πάσχα· καὶ δὲν λέγει νὰ προεπῆρεν ὁ Χριστός.
Καὶ τὸ θαυμαστόν, ὅτι ἐξηγᾷ τὸν τόπον τοῦ κατὰ
Ματθαῖον ἀναφέροντας τὰ λόγια τοῦ Ἰωάννου, εἰς
τὰ ὁποῖα θεμελιώνονται οἱ σχισματικοί. καὶ λέ-
γει, ὅτι ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ Ἰωάννου ἔχομεν, ὅτι
οἱ Εβραῖοι ἐξεμάκρυναν· καὶ ὄχι νὰ προεπῆρεν
ὁ Χριστός. Ἀπέκει εἰς τὴν ἐξήγησιν τοῦ κατὰ Ἰωάν-
νην Εὐαγγελίου ἔκαμαν τὸν Χρυσόστομον νὰ γρά-
ψῃ τὸ ἐναντίον. Τί δὲ ἐστί, λέγει, Ἀλλ' ἵνα
φάγωσι τὸ πάσχα; βέβαια ὁ Χριστὸς εἶχε κάμει
τὸ πάσχα τῇ μιᾷ τῶν ἀζύμων, ἤγουν τὸ βρά-
δι τῆς πέμπτης. τὸ λοιπὸν ἡ πάσχα κράζει ὅ-

λον

ράδοσιν ὁ Ἰωάννης τῶν Ἀσιανῶν νὰ συνεορτάζουν μὲ τοὺς Ἑβραίους διὰ νὰ μιμοῦνται τὸν Χριστὸν, ἀπέκει νὰ ἔγραψεν εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν ἐσυνεόρτασεν, ἀλλ' ἐπροπῆρεν τὸ πάσχα τῶν Ἑβραίων; τοῦτα ὅλως δὲν συμφωνοῦσι, καθὼς συμφωνοῦσι λέγοντας πῶς ἐσυνεόρτασεν· Καὶ ἂν ἐσυνεόρτασεν, ἄρα εἰς ἄζυμον ἐνομοθέτησε τὸ μυστήριον.

Ἀλλὰ τίς νὰ μὴ φρίξῃ τὸ θράσος ἐκείνου, ὁποῦ ἐτόλμησε νὰ σμίξῃ εἰς τὴν προειρημένην ἐξήγησιν τοῦ Χρυσοστόμου λόγια ἐναντιώτατα τῆς γνώμης τοῦ Χρυσοστόμου; εἶχεν ἑρμηνεύσει ὁ ἅγιος τὸν τόπον ἐκεῖνον τοῦ κατὰ Ματθαῖον· Ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς Καϊάφαν· εἰς τοῦτον τὸν τρόπον· Διατὶ ἔφεραν τὸν Ἰησοῦν ὅπου ἦσαν ὅλοι συμμαζωμένοι, διὰ νὰ μὴν κάμουσι τίποτε δίχως γνώμην τῶν ἀρχιερέων. ὁ Καϊάφας ἦτον τότε ἀρχιερεὺς, καὶ ὅλοι ἐκεῖ ἀνάμεναν, ἔτζι ἀγρυπνοῦσαν διὰ τοῦτο ὅλην τὴν νύκτα. ὅτι οὐδὲ εἶχαν φάγει, λέγει, τὸ πάσχα τὴν νύκτα ἐκείνην, ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἀγρυπνοῦσαν. Ἦτον ταχὺ, λέγει ὁ Ἰωάννης, καὶ οἱ Ἑβραῖοι δὲν ἐμπήκασιν εἰς τὸ παλάτι τοῦ Πιλάτου διὰ νὰ μὴ μαγαριθοῦσιν, ἀλλὰ διὰ νὰ φάγωσι τὸ πάσχα. τί νὰ εἰποῦμεν πρὸς τοῦτο; λέγομεν, ὅτι οἱ Ἑβραῖοι ἔ-

φα-

τὴν πλάνην διδάσκοντας, ὅτι δὲν ἑώρτασεν ὁ Χριστὸς μὲ τοὺς Εβραίους. Τώρα ἡ σύνοδος τοῦτο δὲν τὸ ἔγγιξεν, ἀμὴ τῶν Ασιανῶν ἡ συνήθεια μόνον ἐκακοφαίνη, ὅτι Χριστιανοὶ ἐμιμοῦντο τοὺς Εβραίους, καθὼς φαίνεται εἰς τὰ εὑρισκόμενα τῆς πρώτης συνόδου, καὶ τὴν ὁμιλίαν τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τοὺς νηστεύοντας τὰ πρῶτα πάσχα.

Οθεν τοῦτος τοῦ Κυρίλλου ὁ ἀναθεματισμὸς κατακρίνει καὶ αὐτοὺς τοὺς Εὐαγγελιστὰς, ὁποῦ μερικώτατα διηγοῦνται, πῶς ὁ Χριστὸς ἔκαμε τὸ πάσχα τῶν Ιουδαίων, ἔτε τὸ ἄζυμον ἐτρώγετο μόνον. Καὶ μὴν προβάλῃ ὁ Κύριλλος μὲ τοὺς ὁμοίους του τὸν τόπον τοῦ Ιωάννου· Καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν, ἀλλ᾽ ἵνα φάγωσι τὸ πάσχα.

Οτι μὲ τὰ λόγια ταῦτα δὲν σημαίνει ὁ Ιωάννης νὰ ἐπροσπῆρεν ὁ Χριστὸς, καὶ διὰ τοῦτο νὰ ἔδωκε τὰ ἅγια μυστήρια εἰς ἔνζυμον· ἀλλ᾽ ἵνα φάγωσι, λέγει· ἤγουν, ὡς ἐξηγᾶ ὁ Χρυσόστομος, ὀνομάζοντας πάσχα ὅλην τὴν ἑορτήν· δηλονότι ὄχι τὴν πρώτην ἡμέραν, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἑπτά. ὡσὰν νὰ ἔλεγεν ὁ Εὐαγγελιστής· διὰ νὰ μὴ μιανθοῦσιν, θέλοντας νὰ εἶναι καθαροὶ ὅλον τὸν καιρὸν τοῦ πάσχα, ὁποῦ εἴχασιν ἀρχίσει τὴν προτέραν ἑσπερινήν. Αλλέως πῶς εἶχε δώσει παράδο-

ράδο-

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

Εδῶ ἀναθεματίζει τοὺς ἁγίους πατέρας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἔχομεν τὸ ἐναντίον· τὸν Χρυσόστομον εἰς τοὺς τόπους ὁποῦ θέλομεν ἀναφέρει παρακάτω· τὸν ἅγιον Επιφάνιον εἰς τὸ α. τῶν πανασίων κατὰ Εβιωναίων· καὶ τὸν ἅγιον ἱερομάρτυρα Πολύκαρπον, ὁποῦ ἐώρταζε τὸ πάσχα μὲ τοὺς Εβραίους κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν Χριστιανῶν τῆς Ασίας εἰς τὸν καιρὸν τῶν ἀζύμων, ὡς ἱστορεῖ ὁ Παμφίλου Εὐσέβιος εἰς τὸ ε. τῆς ἐκκλησ. ἱστορίας, κατὰ τὴν παράδοσιν Ιωάννου καὶ Φιλίππου τῶν Αποστόλων, διὰ νὰ μὴ παραβαίνουσι, λέγει, τὸν καιρὸν τῆς ἐυαγγελικῆς διηγήσεως. τὴν ὁποίαν ὅμως συνήθειαν ὕστερα ἤλλαξαν ἐπαινετῶς, μέρος ἀπὸ τὰς παλαιαῖς προτροπαῖς καὶ ἀπειλαῖς τῶν ἀρχιερέων τῆς Ρώμης, μέρος ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν τῆς πρώτης Συνόδου, διὰ νὰ συμφωνήσουν καὶ νὰ συνεορτάζουν καὶ αὐτοὶ τὸ πάσχα μὲ τὴν οἰκουμενικὴν ἐκκλησίαν· ὄχι διατὶ νὰ ἔσφαλλαν πιστεύοντας, πῶς ὁ Χριστὸς ἔκαμε τὸ πάσχα εἰς καιρὸν τῶν ἀζύμων. διατὶ ἂν ἔσφαλλαν εἰς τοῦτο, ἔπρεπεν ἡ ἁγία σύνοδος μὲ τοῦτο νὰ τοὺς ἀπελέγξῃ, καὶ νὰ τοὺς ἀποδείξῃ

τὴν

ματικὰ καὶ αἱρετικὰ νοήματα, ἀντιλέγουσι τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἀντιφέρονται τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας· τὴν ἀληθινὴν λέγω, τὴν θεμελιωμένην εἰς ταῖς ἀποστολικαῖς παραδόσεις. ὅτι ἐκεῖνοι, ὁποῦ δὲν ἀκολουθοῦσι τὰ παλαιὰ δόγματα τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, καλὰ καὶ εἶναι ἀνατολικοὶ, δὲν εἶναι ὅμως κατ' ἀλήθειαν ἐκκλησία ἀνατολικὴ, ὅσον διαφέρουσιν ἀπὸ τὸ φρόνημα, ἀπὸ τὴν πίστιν, ἐς ἀπὸ τὴν συμφωνίαν τῆς παλαιότητος.

Αναθεματισμὸς γ.

Ὁ Ποῖος λέγει, ὅτι ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὸν μυστικὸν δεῖπνον εἶχεν ἄζυμον σὰν τοὺς Ἰουδαίους, καὶ ὄχι ἄρτον ἔνζυμον, ἤγουν ψωμὶ ἀνεβατὸν, ἐκεῖνος ἂς εἶναι μακρὰ ἀπὸ λόγου μας, καὶ ἔσω ἀνάθεμα αὐτοῦ ὡς ἰουδαϊκὰ φρονοῦντι, καὶ τοῦ Ἀπολιναρίου καὶ τῶν Ἀρμενίων δόγματα παρεισφέροντι εἰς τὴν ἐκκλησίαν μας. Διὰ τοῦτο καὶ ἐκ δευτέρου ἀνάθεμα.

ΑΠΟ-

Τούτη εἶναι ἡ τόλμη τῶν σχισματικῶν, τόλμη ἡ θυγάτηρ τῆς ἀμαθίας, ἡ ὁποία γεννᾶται καὶ αὐτὴ ἀπὸ τὴν πεισμονήν· ὄντας καὶ ἡ πεισμονὴ γέννημα τῆς ἀναστροφῆς ἀπὸ κακοὺς διδασκάλους· οἱ ὁποῖοι θέλοντας νὰ εἶναι αὐτοκέφαλοι καὶ ἀκέφαλοι, δὲν σπουδάζουσι τὰ πρακτικὰ τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων, καὶ τὰ συγγράμματα τῶν ἁγίων πατέρων διὰ νὰ ποτισθοῦσιν τῆς ὀρθοδοξίας τὰ νάματα· ἀλλ᾽ ἀπὸ σχισματικῶν γραφέων ἀπόκρυφες φυλλάδες, καὶ σκοτεινὰ γράψιματα πίνουσι μὲ πόθον καὶ ὄρεξιν τὸ φαρμάκι τοῦ σχίσματος, καὶ ἀποβαίνουσιν κακῶν διδασκάλων κακὰ παιδεύματα. Ἀπέκει δὲν εἶναι ἐλπὶς νὰ τοὺς μετακινήσῃς ἀπ᾽ ὅσα ἔμαθαν· ἀλλ᾽ ὡσὰν πίουσι τὸ φαρμάκι, δὲν δέχονται οὐδόλως τὸ ἀντιφάρμακον.

Ἂς γράψῃ ὁ Κύριλλος, πόθεν, καὶ ἀπὸ ποίαις ἀρχαῖς ἢ συνόδων, ἢ διδασκάλων ἁγίων ἔχει τοὺς ἀναθεματισμοὺς τούτους· ἔγραψεν ἀναθεματισμοὺς καὶ ὁ ἅγιος Κύριλλος κατὰ Νεστορίου. Καὶ διατὶ τοὺς ἐσυκοφάντησαν πολλοί, ἐσυνέθεσεν ὁ ἅγιος ἀπολογίαις διάφοραις· Ἂς ἐλευθερώσῃ τὸν ἑαυτόν του καὶ ὁ παρὼν Κύριλλος ἀπὸ τὴν ἀληθινὴν κακοφημίαν. Οἱ ἀναθεματισμοί του δὲν περιέχουσιν ὀρθοδοξίας ἀλήθειαν, ἀλλὰ σχισματικά

ματικά

μοις, ἐσυνέθισε καὶ τὰ ἄρθρα τῆς προγεγραμμένης ἀπιστίας, εἶναι ἄλλος Ευρύβατος, μὲ Ρωμαίους Ρωμαῖος, Καλβινιστὴς μὲ Καλβινιστάς. Καὶ ἢ νὰ μιλῇ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν Ρωμαίων, ἢ νὰ μιλῇ ὡς Καλβινιστὴς, μάχεται μὲ τὸ Εὐαγγέλιον, μὲ τὴν ἀδιάφορον συνήθειαν τῆς κοινωνίας εἰς τοὺς ἀνατολικοὺς, μὲ τὴν ἱερὰν λειτουργίαν μάλιστα τῶν προηγιασμένων. Ὅτι ἡ ἀληθινὴ ἀνατολικὴ ἐκκλησία, τῆς ὁποίας τὴν πίστιν καὶ τὰ ἔθιμα αἴποτε νὰ ἐφύλαξαν οἱ σημερινοὶ Ρωμαῖοι, δὲν ὠνειρεύθη ποτὲ τὰ παραμύθια ταῦτα τοῦ Κυρίλλου. Μέλλοντας, ὡς εἴπαμεν, νὰ κοινωνήσῃ ὁ ἀνατολικὸς ἱερεὺς παραλέγει τὴν θαυμαστὴν ἐκείνην ὁμολογίαν, ὅτι ἡ μερίδα τοῦ μαργαρίτου ὁποῦ κρατεῖ εἰς τὸ χέρι του, εἶναι ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. Καὶ πῶς ἀποκοτᾷ νὰ ἀρνηθῇ ὁ Κύριλλος, ὅτι λαμβάνοντας ὅλον τὸν Χριστὸν νὰ μὴ λαμβάνεται αὐτὸ ἅμα καὶ σῶμα καὶ αἷμα; Ἀπὸ ποῖον διδάσκαλον ἔμαθεν, πῶς διατὶ ὁ Χριστὸς ἐνομοθέτησεν τὴν ἀναίμακτον θυσίαν εἰς δύο εἴδη, διὰ τοῦτο ἐνομοθέτησε καὶ τὴν Κοινωνίαν δι' ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς εἰς δύο εἴδη; μαρτυρῶντας τὸ ἐναντίον ὁ μέγας Βασίλειος, καὶ ἡ παντοτινὴ, ὡς εἴπαμεν, συνήθεια τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας;

Φώτιον, τοὺς παραλογισμοὺς τοῦ Παλαμᾶ, καὶ ταῖς συκοφαντίαις Μάρκου τοῦ Ἐφέσου, ἀφήνοντας τὴν φωτεινὴν καὶ ἄδολον διδασκαλίαν τῶν παλαιῶν ἀνατολικῶν διδασκάλων.

Ἀναθεματισμὸς β.

Ὅποιος δὲν ὁμολογεῖ, ὅτι εἰς τὸ μυστήριον τῆς Κοινωνίας πρέπει καὶ οἱ κοσμικοὶ νὰ μεταλαμβάνουν τὸ τίμιον καὶ ἄχραντον σῶμα καὶ τὸ αἷμα, ἀμὴ λέγουν πῶς τὸ ἄχραντον σῶμα μόνον πρέπει νὰ κοινωνοῦσιν, καὶ ὄχι τὸ αἷμα, ἔσω ἔξω τῆς ἐκκλησίας καὶ ἀνάθεμα. Καὶ σιμὰ εἰς τοῦτο ὅποιος λέγει· ἂν μεταλάβῃ μοναχὴν τὴν σάρκα, ἔχει ἐκεῖ καὶ τὸ αἷμα, ὁποῦ ὁ Χριστὸς χωριστὰ χωριστὰ ἔδωκε, καὶ αὐτοὶ δὲν τὸ φυλάγουν, ἀνάθεμα.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

Ἐδῶ ἀναθεματίζει τὸν μέγαν Βασίλειον, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν προειρημένην ἐπιστολὴν περὶ Κοινωνίας λέγει ὅλον τὸ ἐναντίον. Ἂν ὁ Κύριλλος ὁποῦ ἐσυνόθεσε τούτους τοὺς ἀναθεματισμούς,

τοὺς παλαιοὺς αἱρετικούς. ὅτι δὲν εἶναι μόνον αἵρεσις, ἀλλὰ βλασφημίας ὑπερβολή. Λοιπὸν ἡ ἁγία πρώτη σύνοδος, καὶ ἡ δευτέρα δέχονται διὰ βάπτισμα καὶ τῶν αἱρετικῶν τὸ βάπτισμα, ὁποῦ ὀνομάζουν εἰς τοὺς κανόνες των, καὶ ὁ Κύριλλος τόσον ἀποθρασύνεται νὰ συσφίγξῃ τὸ βάπτισμα τῶν Χριστιανῶν μόνον εἰς τοὺς Ρωμαίους;

Τρίτη αἵρεσις, ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ χρονικῶς. Τούτη ἐστὶν ἡ ματαία καταφυγὴ τοῦ πείσματος τῶν σχισματικῶν. Καὶ δὲ βλέπουσιν, ὅτι ὅπου μιλοῦσι διὰ τὴν χρονικὴν πέμψιν οἱ ἅγιοι, διδάσκουσιν ἀντάμα καὶ τὴν ῥίζαν τῆς πέμψεως τὴν ἄχρονον ἐκπόρευσιν. ἔτζι ὁ Κύριλλος ὡς εἴπαμεν, ἀποκρινόμενος τοῦ Νεστορίου, ὅτι ὁ Χριστὸς εἰς ταῖς χρονικαῖς θαυματουργίαις ἐμεταχειρίζετο τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ὡς ἰδίαν του δύναμιν ἐκχεομένην ἀπ᾽ αὐτόν, ἐδίδασκεν ἐξ ἀνάγκης ὅτι πέμποντας ὁ Χριστὸς τῶν Ἀποστόλων του τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τῶν ἔπεμπε τὴν ἰδίαν του δύναμιν τὴν ἐκχεομένην ἀπ᾽ αὐτοῦ κατὰ τὸν Κύριλλον, ὡσὰν καὶ ἀπὸ τὸν πατέρα. Τοῦτο δὲν ἐστοχάσθησαν οἱ σχισματικοί, ὅτι τὸ μῖσος καὶ τὸ πεῖσμα τοὺς ἐτύφλωσεν νὰ ἀκολουθοῦσιν τὸν ἀρχηγὸν τοῦ σχίσματος τὸν

κριθῇ τοῦ Νεστορίου, ὁποῦ πρῶτος ἐφαντάσθη τὴν ἐκπόρευσιν ἐκ μόνου τοῦ Πατρὸς, ἔλεγεν εἰς τρίτην σύνοδον· Ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον εἶναι ἰδία τοῦ Υἱοῦ δύναμις, ὡσὰν καὶ τοῦ Πατρός· καὶ προχεῖται ἀπὸ τὸν Υἱὸν καθὼς καὶ ἀπὸ τὸν Πατέρα. διατὶ, λέγει, ὁ Υἱὸς ἐμεταχειρίζετο τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐνεργῶντας τὰ θαύματα, καθὼς ὁ δυνατὸς ἄνθρωπος μεταχειρίζεται τὴν δύναμίν του. Ἕνα πρόσωπον θεϊκὸν νὰ μεταχειρίζεται ἄλλο θεϊκὸν πρόσωπον ὡς ἰδικόν του, διατὶ τοῦτο προχεῖται ἀπ᾽ ἐκεῖνο· καὶ τοῦτο νὰ προχεῖται ἀπ᾽ ἐκεῖνο ὡς δύναμις ἐκείνου, ἄλλο δὲν εἶναι, οὐδ᾽ ἄλλο ἠμπορεῖ νὰ νοηθῇ ἀπὸ πιστὸν ἄνθρωπον, παρὰ ὅτι τοῦτο ἐκπορεύεται ἀπ᾽ ἐκεῖνο. Λοιπὸν τοῦ Κυρίλλου ὁ ἀναθεματισμὸς στρέφεται ἐξ ἀνάγκης εἰς τὸ κεφάλι του, ὄχι εἰς τοὺς ἁγίους φωστῆρες τῆς ἀληθείας. Καλὰ καὶ τὰ πεμπόμενα βέλη ἀπὸ χέρι ἀνθρώπου δίχως ἐξουσίαν, τίποτε δὲν ἀξίζουν ὁλότελα.

Δευτέρα αἵρεσις εἰς τοῦτον τὸν ἀναθεματισμὸν, ὁποῦ λέγει· Καὶ εἶναι βαπτισμένος ῥωμαῖικα, χριστιανικὰ ὡς ἡμεῖς· θέλει ἄρα ὁ Κύριλλος ἵνα μὴν εἶναι βάπτισμα Χριστιανῶν παρὰ μόνον ἂν δοθῇ κατὰ τὸν τρόπον τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας. Καὶ λέγοντας τοῦτο ὑπερβαίνει καὶ

τοὺς

Κυρίλλου ἀναθεματισμὸς α.

ΚΑὶ πρῶτον ὅποιος δὲν ὁμολογεῖ καρδίαν
καὶ στόματι, μάλιστα ὅποιος λέγεται ῥω-
μαῖος, καὶ τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας παιδὶ, καὶ
εἶναι βαπτισμένος ῥωμαίικα, χριστιανικὰ ὡς ἡ-
μεῖς· ἔπειτα νὰ μὴν ὁμολογῇ, ὅτι τὸ πανά-
γιον Πνεῦμα ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ Πατρὸς μόνου
οὐσιωδῶς καὶ ὑποστατικῶς, καὶ ὅτι χρονικῶς ἐκ
Πατρὸς καὶ Υἱοῦ. ὅστις δὲν ὁμολογᾷ οὕτως, ἀλ-
λὰ λέγει, ἐκ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ ἐκπορεύεται τὸ
Πνεῦμα· ἐκεῖνος ἂς εἶναι ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλη-
σίαν μας, καὶ νὰ μὴν ἔχῃ μαζὶν μας κοινωνίαν,
καὶ ἔστω ἀνάθεμα.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

ΜΕ τοῦτον τὸν καπνώδη καὶ σκιώδη ἀνα-
θεματισμὸν, ὡς βέλος νηπίων ἄπτε-
ρον καὶ ἀνίσχυρον φαίνεται νὰ λαβώνωνται μακρὰ-
κα ἀπὸ τοὺς ἄλλους οἱ θαυμαστοὶ πρόμαχοι τῆς
ὀρθοδοξίας, καὶ τῆς ἀληθείας διδάσκαλοι,
Ἀθανάσιος ὁ μέγας, Βασίλειος ὁ μέγας, καὶ
Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας· ὁ ὁποῖος διὰ νὰ ἀπο-

 κριθῇ

τηρίαν του, ἢ διατὶ δὲν ἀναγνώθει τοὺς ἁγίους πατέρες, ἢ ἂν τοὺς βλέπῃ δὲν τοὺς δίδει πίστιν ἂς εἶναι ὡς θέλει, μὲ ἀσεβὲς στόμα λέγει, πῶς οἱ τρόφιμοι τῆς Ρώμης ἤλλαξαν τὴν πίστιν τους. ὥσαν τὸ ν' ἀφήσῃ τινὰς τὸ σχίσμα νὰ ἦτον τῆς πίστεως ἄρνησις. μεγαλήτερη ἀσέβεια εἶναι ἐκεῖνο ὁποῦ ἔσμιξεν, ὅτι οἱ τρόφιμοι τῆς Ρώμης πολεμοῦσι τὰ ἀληθινὰ καὶ ὀρθόδοξα δόγματα, ὁποῦ ἐπαράδωκεν αὐτὸς ὁ Χριστὸς οἱ Ἀποστόλοι, καὶ οἱ συνόδες. τὰ δικά του δίδει τῶν ἄλλων ὁ Κύριλλος, καὶ μὲ πόρνης πρόσωπον δὲν ἐντρέπεται νὰ προφέρῃ ἐκεῖνα, ὁποῦ δὲν ἐμπορεῖ ν' ἀποδείξῃ· παραγγέλλει καὶ προτρέπει τοὺς σχισματικοὺς νὰ εἶναι σχισματικοί. Καὶ χρεωστοῦντας νὰ σπείρῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς ταῖς καρδίαις τῶν ἀνθρώπων, αὐτὸς σπείρει τοῦ σχίσματος τὰ ζιζάνια εἰς κοινὴν ἀπώλειαν καὶ τῆς ψυχῆς του καὶ τῶν ψυχῶν τους. ὅτι ἀληθῶς ζιζάνια, καὶ δόγματα ματαιότητος εἶναι τῶν σχισματικῶν τὰ παραληρήματα, δίχως θεμέλιον ἀληθείας, δίχως γραφικαῖς μαρτυρίαις, ἀσύστατα καὶ ἀνάρμοστα. Καὶ θέλει τὸ δείξει ὁ ἔλεγχος τῶν ἀναθεματισμῶν.

Επίσκοπος, βλέποντας τὸ παιδευτήριον ὁποῦ ἀνάστεσεν εἰς τὴν Ρώμην τοῦ πτωχοῦ γένους τῶν Ρωμαίων εἰς ταῖς πολλαῖς καὶ μεγάλαις τους δυστυχίαις, διὰ βοήθειαν καὶ παρηγορίαν καὶ ἐλπίδα εἰς τὴν ἐρημίαν; ὁποῦ οἱ νέοι τρέφονται, καὶ ἔχουσιν τὰ ἐλευθέρια μαθήματα, κτίζοντάς τους ἀκόμη ναὸν ὡραιότατον διὰ νὰ λατρεύουν τὸν Θεὸν κατὰ τὸ πάξιον σέβας, καὶ νὰ φράγουσι τὰ στόματα τῶν κακογλώσσων ὁποῦ λέγουσιν, πῶς ἡ Ρώμη δὲν εἶναι μήτηρ ἀλλὰ μητρυιὰ τῶν Ρωμαίων· καὶ τὴν συκοφαντοῦσιν νὰ εἶναι ὄχι προμαχήτρια, ἀλλὰ καταμαχήτρια τῆς παλαιᾶς, τῆς ἀληθινῆς, τῆς καθολικῆς ὀρθοδοξίας τῶν Ρωμαίων. ἐξέβησαν ἕως τὴν ὥραν ἀπὸ τὸ παιδευτήριον ἐκεῖνο τῆς εὐσεβείας ἄνδρες θεοφιλεῖς καὶ σοφοί. οἱ ὁποῖοι ἄλλο δὲν λέγουσιν, ἄλλο δὲν μαρτυροῦσιν, παρὰ ὅτι οἱ διαφοραῖς ὁποῦ ἔχουσιν οἱ σημερινοὶ Ρωμαῖοι, καὶ διαχωροῦσιν ἀπὸ τὴν Ρωμαϊκὴν ἐκκλησίαν, δὲν εἶναι παράδοσις καὶ διδασκαλία τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων, καὶ τῶν ἁγίων ἀνατολικῶν διδασκάλων, ἀλλ' εἶναι εὑρέματα καὶ πανουργίαι τοῦ Φωτίου καὶ τῶν Φωτιανῶν. Καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ γυρίσουν οἱ Ρωμαῖοι εἰς τὰ παλαιά τους; Τοῦτα δὲν ἀρέσουν τοῦ Κυρίλλου, ἢ διατὶ δὲν ψηφᾷ τὴν ζω-

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

ΑΣ ἰδοῦσιν ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ, μὲ ποίαν λύσσαν συνομιλεῖ ὁ καλὸς ἄνθρωπος. Θέλει, ὅτι ὁποῖος εἶναι Ρωμαῖος, νὰ ἀρνῆται τὴν ἐξουσίαν, ὁποῦ ἔλαβεν ὁ Πέτρος ἀπὸ τὸν Χριστόν. θέλει, ὅτι ἂν εἶναι τινὰς Ρωμαίου παιδὶ, διὰ τοῦτο νὰ εἶναι τοῦ θανατηφόρου σχίσματος ὑπερασπιστής. Θέλει, ὅτι ἂν ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ μητέρα ῥωμαίισσαν διὰ τοῦτο νὰ εἶναι διώκτης καὶ ἐχθρὸς τῆς παλαιᾶς ὀρθοδοξίας τῶν Ρωμαίων. διηγεῖται ὁ Παμφίλου Εὐσέβιος εἰς τὸ δ. τῆς ἱστορίας, ὅτι Διονύσιος ὁ Κορίνθου ἐπίσκοπος γράφοντας τοῦ ἁγίου Πάπα Σωτῆρος εὐχαρίστα τὴν Ρωμαϊκὴν ἐκκλησίαν, πῶς κατὰ τὴν παλαιάν της συνήθειαν ἔδιδεν εὐεργεσίαις ὅλων τῶν Χριστιανῶν, καὶ ἔπεμπεν ἐφόδια ὅλων τῶν ἐκκλησιῶν, παρηγορῶντας τοὺς πτωχοὺς, καὶ ἐκείνους ὁποῦ ἦσαν εἰς τὰ μέταλλα καταδικασμένοι. Καὶ ὅτι αὐτὸς Σωτὴρ ὁ πάπας ὡσὰν πατὴρ φιλόστοργος μὲ γλυκέα λόγια ἐθεράπευεν τοὺς Χριστιανοὺς ὁποῦ ἀνέβαιναν εἰς τὴν Ρώμην. Ποίαν εὐχαριστίαν ἤθελεν κάμει τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας τὴν σήμερον ἐκεῖνος ὁ ἅγιος

Ἐπί-

Ἥτις ἔχει οὕτωσί.

Ἀπὸ τὴν παλαιὰν Ῥώμην ἦλθον τινὲς, ὁποῦ ἔμαθαν ἐκεῖ νὰ λατινοφρονοῦσιν. Καὶ εἶναι τὸ κακὸν, πῶς ἀπὸ Ῥωμαῖοι, τῆς Ῥώμελης γέννημα καὶ θρέμμα, ὁποῦ οἱ γονεῖς τως ἐμπορῶ νὰ εἰπῶ Φράγκον ποτὲ δὲν ἴδαν, μὲ τὸ νὰ διαβοῦν εἰς τὴν Ῥώμην, ὄχι μόνον ἄλλαξαν τὴν πίστιν τως, ἀλλὰ καὶ πολεμοῦσι τὰ δόγματα τὰ ἀληθινὰ καὶ ὀρθόδοξα τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, ὁποῦ μᾶς ἐπαράδωκεν αὐτὸς ὁ Χριστὸς, οἱ θεῖοι καὶ ἱεροὶ μαθηταὶ τοῦ Σωτῆρος, καὶ αἱ σύνοδοι τῶν ἁγίων πατέρων. Ἐπειδὴ μέλλομεν λοιπὸν νὰ λείψωμεν ἡμεῖς ἀπ' ἐδῶ, παραγγέλλομεν τῇ ὑμετέρᾳ ἀγάπῃ νὰ στέρεσθε στερεοὶ εἰς τὴν εὐσέβειαί σας καὶ ὀρθοδοξίαν σας. Καὶ οἱ τοιοῦτοι λατινόφρονες καὶ φθορεῖς τῶν ὑμετέρων συνειδήσεων νὰ μὴν ἔχουν ποσῶς ἀκρόασιν ἀπὸ λόγους σας, ἀλλ' ὡς αἱρετικοὺς καὶ ἐχθροὺς τῆς σωτηρίας σας νὰ τοὺς ἀποβάλλετε, ὅσαις φοραῖς σᾶς συντυχαίνουν ἐναντία ἀπὸ τοῦτα, ὁποῦ γράφομεν ἐδῶ κάτω, ἀλλὰ νὰ φρονῆτε οὕτως.

ὑδάτων ἐφέρετο, τῶν καταῤῥακτῶν διὰ παραχώρησιν θείαν ῥαγδαίοις ὑετοῖς καταπεμπόντων, ζω οἷον ἀπειλούντων καὶ τοῖς ἐν τῇ κιβωτῷ. Καὶ ἦν ἐλπὶς οὐδεμία τοῖς ἐν αὐτῇ κεκλεισμένοις εὑρήσειν ἀπαλλαγήν, εἰ μὴ μνησθεὶς τοῦ πηδαλιουχοῦντος Νῶε ὁ Θεὸς εὐδοκήσειε κοπάσαι τὸ ὕδωρ· τύποι ὡς οἶμαι, αὗται ἦσαν τῶν κατεχόντων τὸ γε νῦν δεινῶν τὴν νέαν κιβωτόν, τὴν καθ' ἡμᾶς δηλαδὴ ἐκκλησίαν· ἅτινα δεινὰ οὐδὲ παύσασθαι προσδοκῶμεν, εἰ μὴ ὁ Θεὸς τοὺς πονηροὺς καταῤῥάκτας, τοὺς τῶν ἀκεραιοτέρων ψυχῶν λυμεῶνας καταστιγάσειεν καὶ καταστρέψειεν· ἐπεὶ ἄσπονδον πόλεμον, τὴν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ βαθεῖαν εἰρήνην τῆς ἐκκλησίας φθονήσαντες, ἤγειραν καθ' ἡμῶν, καὶ ταράξαι ἠνέχοντο τὴν ἐνταῦθα γαλήνην. Κατὰ τούτων οὖν σκοπὸν ἔχοντες ἐγκαταλιπεῖν, ὡς εἴη πᾶσιν ὑμῖν πανοπλία, καὶ τοῖς ἐν τούτῳ γεγραμμένοις ἔχετε κατὰ τῶν τοιούτων ἀσφαλεστέρως τὴν ἡμετέραν ὀρθοδοξίαν συνηγορεῖν, ᾠήθημεν. ἵνα μὴ τοῖς ἁπλουστέροις φορτικὸν εἴη τὸ σύγγραμμα, ἁπλῇ διαλέκτῳ πᾶσαν ἡμῶν τὴν ὑπόθεσιν ἐγκαταστρῶσαι.

Ητις

Ετη ᾳχιϛ. εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἐν Τιργο-
βίσῳ παρόντος τοῦ λαοῦ καὶ ἀκροωμένου ὁ Κύριλ-
λος ἐξεφώνησεν.

Κύριλλος ἐλέῳ Θεοῦ Πάπας καὶ Πατριάρχης τῆς
μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας, καὶ
κριτὴς τῆς οἰκουμένης.

Πᾶσι τοῖς ἐν τῷ Τιργοβίσῳ ὀρθοδόξοις Χρι-
στιανοῖς, τοῦ ἱεροῦ καταλόγου, καὶ τῆς κοσμικῆς
τάξεως, γνησίοις τέκνοις τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ
καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς ἐκκλησίας τῆς ἀνα-
τολικῆς, τοῖς δικαίως πᾶσαν καινὴν φωνὴν καὶ
προσθήκην τῶν τε αἱρετικῶν, καὶ τῶν Λατίνων, τῶν
ὑπούλως τὴν ἡμετέραν ὀρθοδοξίαν πολεμούν-
των, ἀποστρεφομένοις καὶ ἀποβάλλουσι διὰ τὴν
ἀλήθειαν τὴν Εὐαγγελικὴν, χάρις εἴη καὶ εἰρήνη
καὶ ἔλεος παρὰ Θεοῦ παντοκράτορος καὶ κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν.

ΟΥ μικρά τις ζάλη τὴν παλαιὰν κι-
βωτὸν ἐκείνην κατέλαβεν, ὅτε σφο-
δρῶς κλυδωνιζομένη καὶ κυμαινομένη ὑπὸ τῶν
ὑδά-

Εὔκαιρα ἔχει τὸ θάῤῥος του εἰς τὸν Χριστόν· ἐκεῖνος ὡσὰν ὁδὸς δὲν ἀγαπᾷ τὴν πλάνην, ὡσὰν ἀλήθεια μισεῖ τὸ ψεῦδος, ὡσὰν ζωὴ δὲν θέλει τὸν θάνατον. δὲν εἶναι ἔκδικος τῆς ἀπιστίας ὁ διδάσκαλος τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀληθείας. ὄχι τὸ ῥαβδὶ τῆς διορθώσεως, ἀλλὰ τὸ πῦρ τῆς αἰωνίου κολάσεως ἀναμένει τοὺς γεωργοὺς τῆς ἀσεβείας.

Ἂν ὁ συγγραφεὺς εἶναι ὁ Κύριλλος, ἂς τὸ φανερώσῃ τοῦ κόσμου. ἂν εἶναι ὀρθόδοξος, ἂς γράψῃ ἐναντίον ταύτης τῆς κακῆς ὁμολογίας, ἢ ἂς κηρύξῃ ὅτι τέτοιαν ὁμολογίαν αὐτὸς ποτὲ δὲν ὑπέγραψεν. Διατὶ σιωπῶντας ἔχει διπλὴν κατηγορίαν, καὶ ὅτι τὴν ἔγραψεν, καὶ ὅτι σιωπῶντας τὴν ἐβαιβαίωσεν.

Καὶ διὰ νὰ βάλωμεν ὀπίσω ἀπὸ τὰ ἀμφίβολα καὶ τίποτε βέβαιον μάλιστα διατὶ παρεπάνω ἐμνημονεύσαμεν τοὺς ἀναθεματισμοὺς τοῦ Κυρίλλου, ἐδῶ τοὺς θέλομεν ἐξαπλώσει, καθὼς μᾶς ἐδόθησαν ἀπὸ τοὺς ἀνατολικούς.

Μετεγράφησαν οἱ παρόντες ἀναθεματισμοὶ ἐξ ἰδιοχείρου τοῦ Κυρίλλου, καὶ μὲ τὴν ὑπογραφήν του.

Ετει

καίων. Ἐδόθη ἐν Κωνσταντινουπόλει, εἰς τὸ πατριαρχεῖον, μηνὶ Μαρτίῳ ᾳχκθ.

Κύριλλος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.

ΑΝ ὁ σημερινὸς πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὁ Κύριλλος ὑπέγραψεν τούτην, ὄχι σύντομον ὁμολογίαν, ἀλλὰ σύνδεσμον βωμολοχίαν, ἐκατέστησεν τὸν ἑαυτόν του ὁ τάλας χειρότερον ἀπὸ τὸν διάβολον. ἐκεῖνος εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ Χριστοῦ ἔσπειρε τὰ ζιζάνια, τοῦτος ὁποῦ ὑπέγραψεν εἶναι διπλοῦς διάβολος, ὅτι ἐπάνω εἰς τὰ παλαιὰ ζιζάνια τοῦ σχίσματος ἔσπειρεν τὰ νέα ζιζάνια τοῦ Καλβίνου. Διὰ τοῦτο δὲν ἔπρεπε νὰ ἀπεικάσῃ, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ διὰ βέβαιον, ὅτι ἡ δυτικὴ καὶ ἀνατολικὴ ἐκκλησία ἔμελλαν νὰ γνωρίσουν τὸν μισθωτὸν φυτοσπόρον τῆς ἀσεβείας. τί παραπονεῖται, πῶς πάσχει συκοφαντίας; ὁ διάβολος δὲν πάσχει, ἀλλὰ πειράζει τοὺς ἄλλους μὲ διαβολαῖς ἤγουν συκοφαντίαις. πῶς λέγει, ὅτι ἄδικα τὸν διώκουσιν, ἂν αὐτὸς φαίνεται γεννημένος διὰ νὰ διώκῃ τοὺς ἄλλους, καὶ νὰ καταπνίγῃ τὸ πτωχὸν γένος τῶν Ρωμαίων.

Εὔχου-

νεκρῶν μὲ πίστιν καὶ βεβαιοσιώην ἀδίστακτον, ὅτι οἱ ψυχαῖς λαμβαίνουσιν βοήθειαν μὲ ταῖς λειτουργίαις, μὲ ταῖς προσευχαῖς, μὲ τὰ καλὰ ἔργα, καὶ μὲ τούτην τὴν βοήθειαν ἐλευθερώνονται ἀπὸ τὰ βάσανα, καὶ διαβαίνουσιν εἰς τὴν μακαριότητα. Καὶ τοῦτο ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ αὐτὸ τὸ δόγμα τοῦ Καθαρτηρίου. Καὶ ὅποιος τὸ κράζει τοῦτο παραμύθιον, ὑβρίζει καὶ ἀτιμάζει ὅλην τὴν εὐσέβειαν τῶν Ρωμαίων.

Ἀφ' οὗ ἐπαράστησεν ἀπὸ τὰ κη. εἰς ἕνδεκα ἄρθρα τούτης τῆς ἀπίστου ὁμολογίας ὁ συγγραφεὺς τριανταπέντε αἱρετικαῖς γνώμαις, σμίγει τὸν ἐπίλογον τοῦτον.

Τούτη μας ἡ σύντομος ὁμολογία μέλλει νὰ εἶναι, ὡς ἀπεικάζομεν, εἰς σημεῖον ἀντιλογίας σιμὰ εἰς ἐκείνους, τοῦ ὁποίων ἀρέσκει νὰ μᾶς συκοφαντοῦσιν, καὶ νὰ μᾶς διώκουσιν ἄδικα. Ἀλλ' ἡμεῖς ἔχομεν τὸ θάῤῥος μας εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ ἐλπίζομεν νὰ μὴν ἀφήσῃ τὰ δίκαια τῶν πιστῶν του, οὐδὲ τὴν ῥάβδον τῶν ἁμαρτωλῶν ἐπὶ τὸν κλῆρον τῶν δικαίων.

γος γνωρίζει τὸν μετανοοῦντα δικαιωμένον, καὶ ὅ-
μως χρειαζόμενον πυρώσεως εἰς τὴν ἄλλην ζωήν.
Τὸ ὁποῖον ἂν δὲν ἦτον ἀληθινὸν, ἔπρεπε νὰ ὁμο-
λογήσωμεν, ὅτι ὅλαις οἱ τάξεις, ὅλα τὰ θρησκεύ-
ματα τῆς ἐκκλησίας τῶν Γραικῶν ἀπὸ τὴν ἀρ-
χὴν τῆς πίστεως εἶναι παίγνια καὶ πλάσματα, καὶ
ἀτιμότερα παρὰ τῶν Εβραίων τὰ ἱερολογήματα.

Τρίτη αἵρεσις, Οτι δὲν πρέπει νὰ δεχθοῦμεν
τὸ πλάσμα τοῦ Καθαρτηρίου. Αξιον συμπέρα-
σμα τῶν Καλβινιστῶν. Καὶ ἀληθεύει εἰς αὐτοὺς
ἐκεῖνο τῶν Παροιμιῶν· Οταν ἔλθῃ ἀσεβὴς εἰς
βάθος κακῶν, καταφρονεῖ. Λοιπὸν παραμύ-
θια διηγᾶται ὁ θεολόγος Γρηγόριος, γράφον-
τας εἰς τὸν ἐπιτάφιον τοῦ ἀδελφοῦ του Καισαρίου.
ὅτι ἔκαμε, καὶ ἔμελλε νὰ κάμῃ πᾶσα χρόνον τὰ
μνημόσυνά του, καθὼς καὶ τὴν σήμερον κά-
μνουσιν οἱ Ρωμαῖοι διὰ νὰ λάβουν βοήθειαν οἱ
ψυχαῖς τῶν πιστῶν, καὶ οἱ Καλβινισταὶ ἀληθεύου-
σιν; τίς τόσον ἀσεβὴς καὶ νὰ τὸ πιστεύσῃ, τίς
τόσον ἀνόητος καὶ νὰ τὸ βεβαιώσῃ; ἄλαλα τὰ χεί-
λη ὁποῦ μιλοῦσιν τὴν μεγαλοβλάσφημον ἀ-
δικίαν. Οτι ἀπὸ τὰ δόγματα τῆς πίστεως τῶν
Χριστιανῶν κανένα δὲν εἶναι σιμὰ εἰς τοὺς Ρω-
μαίους τόσα συχνὸν, τόσα σπουδασμένον, καὶ
πλέα φυλαγμένον, ὥσαν τὰ μνημόσυνα τῶν

νεκρῶν

θεολόγος λέγει τὸ ἐναντίον εἰς τὸν λόγον περὶ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, ὅπου συγκρίνοντας τὴν χάριν ὁποῦ λαμβάνει ὁ Χριστιανὸς εἰς τὸ βάπτισμα μὲ τὴν διόρθωσιν τῆς μετανοίας· Πόσον, λέγει, δάκρυον θέλομεν χύσει διὰ νὰ σώσωμεν εἰς ὅσον δίδει ἡ πηγὴ τοῦ βαπτίσματος; Καὶ τίς νὰ γένῃ ἐγγυητὴς, ὅτι δὲν θέλει προπάρει τὴν ἰατρείαν ὁ θάνατος; ἐ δὲν θέλομεν περάσει εἰς τὸ κριτήριον ὄντας ἀκόμη χρεῶσται, καὶ ἔχοντας χρείαν τῆς ἐκεῖ πυρώσεως. Τούτη εἶναι ἡ ὀρθόδοξος διδασκαλία τῶν πατέρων. Τούτη εἶναι ἡ στράτα τῆς ἀληθείας· Ὅτι οἱ δικαιωθέντες εἰς ταύτην τὴν ζωὴν, ἂν εἶναι ἀκόμη χρεῶσται, τιμωροῦνται εἰς τὴν ἄλλην. Ἀπὸ ποίους διδασκάλους ἔμαθαν οἱ Καλβινισταὶ τὸ ἐναντίον; Τίς λέγει ὁ θεολόγος, νὰ ἐγγυηθῇ, ὅτι θέλομεν ἀποπληρώσει τὸ χρέος πρὶν καλεσθοῦμεν εἰς τὸ κριτήριον, καὶ θέλει δοθεῖ καιρὸς δακρύων, στεναγμῶν, μετανοιῶν, χαμαικοιτίας, ἀγρυπνίας, ψυχικῆς καὶ σωματικῆς κακουχίας, διορθώσεως μὲ τὴν ἐξαγορείαν καὶ σκληραγωγίαν τῆς ζωῆς; Διατὶ καλὰ καὶ ὁ ἄνθρωπος νὰ κρίνεται τέτοιος, οἷος εὑρίσκεται εἰς τὸν θάνατον, ὅμως δὲν ἀκολουθᾷ, ἐπειδὴ εὑρέθη δικαιωμένος νὰ εἶναι καὶ ἀπὸ πᾶσαν τιμωρίαν ἐλεύθερος. ὅτι ὁ θεολό-

γος

εἶναι Χριστιανὸς, ἀλλὰ τοῦ Ἰούδα σύντροφος, καὶ χειρότερος ἀπὸ τὸν Ἰούδαν· ὅτι μίαν φορὰν ἐκεῖνος ἐπώλησε τὸν Χριστὸν, αὐτὸς καθημερινὰ πωλεῖ τῶν Καλβινιστῶν καὶ τὸν Χριστὸν, καὶ τὸν ἑαυτόν του, καὶ ὅλον τὸ γένος τῶν Ρωμαίων ὅσον εἰς τὸ μέρος του. Ἂν δὲν ὑποκείνεται, ἂς ἀποκριθῇ, διὰ ποίαις ψυχαῖς δέεται εἰς τὴν λειτουργίαν, εἰς τὴν καθημερινὴν ἀκολουθίαν, εἰς τὰ συχνὰ μνημόσυνα, παρακλήσεις, ἀγαθοποιΐαις καὶ ἐλεημοσύναις διὰ τοὺς νεκρούς; τὰ ὁποῖα ὅλα νὰ εἶναι ἐκ παραδόσεως Ἀποστολικῆς βοᾷ ὁ Ἀρεοπαγίτης, Χρυσόστομος πανταχοῦ, καὶ τοῦ Δαμασκηνοῦ τὰ ξωπάρεια.

Λοιπὸν ἀπὸ ταῦτα ἔχομεν, ὅτι οἱ Καλβινισταὶ λαμβάνουσιν εἰς τόπον μετανοίας τὴν μετάγνωσιν ἐναντίον τῆς Εὐαγγελικῆς ἀληθείας.

Ἔχομεν, ὅτι δὲν εἶναι μιᾶς λογῆς αἱ ψυχαὶ ὁποῦ σώζονται, ἀλλὰ τινὲς ἔχουσι χρείαν καθάρσεως καὶ βοηθείας.

Ἔχομεν, ὅτι πολὺ ψέμα εἶναι, πῶς οἱ ἀποθνήσκοντες πηγαίνουσι παρευθὺς ἢ πρὸς τὸν Χριστὸν, ἢ εἰς τὴν κόλασιν.

Δευτέρα αἵρεσις, ὅτι ἐκεῖνοι ὁποῦ δικαιώνονται ἐδῶ, δὲν θέλουν πάθει εἰς τὸ μέλλον οὐδεμίαν τιμωρίαν. Ἀλλὰ ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ

θεο-

κρὰν πόνος καὶ λύπη καὶ στεναγμός. Ἀπέκει βάνει τοῦ ἑαυτοῦ του μίαν ἀντίθεσιν ὁ ἅγιος· πῶς δέεται ὁ ἱεράρχης νὰ συγχωρηθοῦσιν τοῦ νεκροῦ τὰ ἁμαρτήματα, ἂν ἡ θεία δικαιοσύνη εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν ἀποδίδει καθενὸς κατὰ τὰ ἔργα του; Καὶ πρὸς τοῦτο λέγει, ὅτι ἡ ἀπόκρισις εἶναι ἀπὸ τὴν παράδοσιν τῶν Ἀποστόλων· πῶς ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ ἀποδίδει τὰ κατ' ἀξίαν· ὅμως ἡ φιλανθρωπία του δὲν μετρᾷ τὰ δι' ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν ἁμαρτήματα, ἐπειδὴ καὶ οὐδένας εἶναι καθαρὸς ἀπὸ ἁμαρτίας. Καὶ διὰ τοὺς νεκρούς, λέγει, ταύτης τῆς τάξεως κάμνει τὴν δέησιν ὁ Ἱεράρχης. Ἰδοὺ ἡ διαφορὰ τῶν σωζομένων. ἰδοὺ τῶν χειρῶν ἡ λύσις εἰς τὴν ἄλλην ζωήν.

Δὲν εἶναι παράξενον, ὡς εἴπαμεν, οἱ ἀλλαξόπιστοι Καλβινισταὶ νὰ βλασφημοῦσιν· ἀμὴ ὁ Κύριλλος νὰ παραβαίνῃ τὴν ἀποστολικὴν πίστιν, καὶ ν' ἀποῤῥίπτῃ ὅλων τῶν ἁγίων τὰ διδάγματα, δὲν κάμνει ἔργον καλοῦ Ῥωμαίου, καὶ ἱερέως, ἀλλὰ ἐπιβούλου καὶ προδότου καὶ ἀνοσίου φονέως τῶν ψυχῶν ἀνοσιωτάτην μιαιφονίαν. Ὅταν ἱερουργῇ ὁ Κύριλλος, πλάττει καὶ ὑποκρίνεται, ὡσὰν οἱ κωμῳδοποιοὶ διὰ παίγνιον, ἢ στέκεται εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν μὲ τὴν πίστιν ὁποῦ πρέπει; ἂν ὑποκρίνεται, βέβαια δὲν

εἶναι

κεραινόν· εἶναι τινὲς ὁποῦ χρειάζονται κάθαρσιν, καὶ χρεωστοῦσιν κανόνα, καὶ πρέπει νὰ διχαει-στήτου τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ. Εἶναι λοιπὸν ἡ διδασκαλία τῶν Καλβινιστῶν περὶ τῆς ἁπλῆς μεταγνώσεως ἀμαθία μεγαλωτάτη, βλασφημία βαρυτάτη, ἐναντιωτάτη τοῦ Εὐαγγελίου, τῶν Συνόδων, τῶν ἁγίων πατέρων, τῆς τάξεως ὁποῦ κρατεῖ τῆς ἀνατολῆς ἡ ἐκκλησία. Καὶ σώνει νὰ φέρωμεν αὐτὶ πολλῶν ἕνα ἀξιοπιστότατον μάρτυρα.

Ο ἅγιος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης εἰς τὸ περὶ ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας Κεφαλ. ἐπὶ τῶν ἱερῶς κεκοιμημένων λέγει· Αν τινὰς ἐδῶ ἐπέρασε ζωὴν ὁμοίαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἁγιωτάτην ὅσον εἶναι δυνατὸν ἀνθρώπου νὰ μιμηθῇ τὸν Θεόν, εἰς τὸν μέλλοντα αἰῶνα θέλει παραλάβει τέλος θεῖον καὶ μακάριον. Αμὴ ἂν ἐπέρασε ζωὴν ὄχι τελειοτάτην, ἀλλ᾽ ὅμως ἱερὰν παραλαβει θέλει καὶ τοῦτος τὴν ἀνταμοιβὴν ὁποῦ τοῦ ἐγγίζει.

Καὶ παρακάτω· Προσδέχεται, λέγει, ὁ ἱεράρχης καὶ παρακαλεῖ τὴν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ νὰ συμπαθήσῃ τοῦ νεκροῦ, ὅ,τι ἥμαρτεν διὰ ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν, καὶ νὰ τὸν κατατάξῃ εἰς φῶς, εἰς τόπον ζώντων, εἰς τοὺς κόλπους Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακώβ· εἰς τόπον, ὅθεν λείπει μα-

θανασίμων ὅλων ἁμαρτιῶν ἀπὸ τὸ στόμα τῶν μετανοούντων διὰ νὰ δόσουν τὴν ἁρμόζουσαν ἀπόφασιν, καὶ τὸν ἁρμόδιον Κανόνα· δίχως τὸν ὁποῖον δὲν ἡμερώνεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ καὶ δίχως κανόνα ἤθελεν μένει ἀπλήρωτον τὸ χρέος τοῦ ἁμαρτωλοῦ πρὸς τὸν Θεόν. Καὶ ταῦτα ὅλα ἐστάθησαν πάντοτε τόσον βέβαια καὶ σταθερὰ εἰς τὴν ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν, ὅτι νὰ τ' ἀρνηθῇ τινὰς εἶναι νὰ ἀρνηθῇ ἀδιάντροπα ταῖς τάξες καὶ τὴν διδασκαλίαν ὅλων τῶν ἁγίων ἀνατολικῶν διδασκάλων, καὶ νὰ μὴν ἔχῃ αἴσθησιν. ἔχουσιν οἱ πνευματικοὶ βιβλίδια χειρόγραφα πολλῶν ἐρωτήσεων διὰ νὰ ἐξετάζουν τὰ κρίματα τῶν μετανοούντων, καὶ νὰ κανονίζουν μὲ τὰ ἐπιτίμια, καμωμένα ὡς λέγουσιν ἀπὸ τὸν νηστευτὴν Ἰωάννην, ἢ καὶ ἀπ' ἄλλους. Καὶ διατὶ οἱ μετανοοῦντες δὲν ἔχουσιν ὅλοι τέλειον πόνον ψυχῆς διὰ ταῖς ἁμαρτίαις, δὲν ἐξομολογοῦνται ὅλοι καὶ διὰ τὰ ἐλαφρό τους ἁμαρτήματα, δὲν πληρώνουσιν ὅλοι ἀρκετὰ τὸ τέλειον χρέος τοῦ Κανόνος, διὰ τοῦτο εἶναι ἀδύνατον ὅλοι νὰ εἶναι μιᾶς λογῆς· καὶ καλὰ καὶ ὅσοι ἐμετανόησαν ἀληθινά, νὰ εἶναι εἰς τὴν στράταν τῆς σωτηρίας, ὅμως ὅλοι δὲν εἶναι εἰς τὸ ἴσον μέτρον τῆς σωτηρίας· ἀλλὰ εἶναι τινὲς, ὁποῦ δίχως ἐμπόδιον παρευθὺς ἀναβαίνουσιν εἰς τὸν

οὐρα

γιοι δὲν εἶναι εἰς ἕνα μέζον ἅγιοι; Αν ὅλοι δὲν ἀλλάσσουσι μὲ ἴσην γνώμην, τὸ λοιπὸν αὐτοὶ εἶναι καὶ τὸ μέζον τῆς μεταβολῆς· Καὶ ὅποιος δὲν μεταγνώθει μὲ ἄκραν τελειότητα, δὲν εἶναι ἄξιος νὰ ἔχῃ παράδεισον τὸν οὐρανόν· Αλλ' οὐδὲ τοῦ πρέπει ἡ κόλασις, ὅτι ζῶντας ἐμετάγνωσεν. Τὸ λοιπὸν θέλουσιν, δὲν θέλουσιν οἱ Καλβινισταί, ἀκόμη καὶ ποῦ λέγουσιν αὐτοὶ εἶναι ἀναγκασμένοι νὰ ὁμολογήσουσιν ἀπὸ τὸ διάφορον μέζον τῆς μεταβολῆς, ὅτι εἶναι ὁ μέσος τόπος τοῦ Καθαρτηρίου. Τούτη ἡ ἀλήθεια λαμπρότερον ἀναφαίνεται ἀπ' αὐτὸ τῆς ἀληθείας τὸ δόγμα· διατὶ καθὼς ἡ ἁμαρτία εἶναι παράβασις τοῦ θεϊκοῦ νόμου, καὶ παροργισμὸς τῆς ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ, ἔτζι εἶναι ἀναγκαῖον ὅτι ὁ μετανοῶν ὄχι μόνον ν' ἀφήσῃ τὸ κακόν, καὶ νὰ κάμῃ τὸ καλόν, ἀλλὰ καὶ νὰ τοῦ πονέσῃ διὰ τὸ κακὸν ὁποῦ ἔκαμεν, καὶ μισῶντας τὸ κακὸν νὰ ἔχῃ βέβαιον λογισμὸν νὰ φύγῃ τὴν ἁμαρτίαν. Καὶ τοῦτο εἶναι τόσα ἴδιον τῆς μετανοίας, ὅτι δὲν ἐδόθη ποτὲ δίχως αὐτὸ ἄφεσις ἁμαρτιῶν. Απ' ἐκεῖνο ἀκολουθεῖ καὶ τὴν νομοθεσίαν τοῦ Χριστοῦ τὸ κριτήριον τοῦ πνευματικοῦ πατρός· ὅτι ἔχοντας οἱ ἱερεῖς τὴν ἐξουσίαν νὰ λύσουσιν καὶ νὰ δέσουσιν ταῖς ἁμαρτίαις, κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ ἔχουσιν σωστὴν τὴν εἴδησιν τῶν

Κωνσταντινούπολιν ἦτον ἀπαρχὴ τῶν Ναβατιανῶν ἡ αἵρεσις, ὁποῦ ἠρνεῖτο τὴν μετάνοιαν καὶ τὴν χρείαν τῆς μυστικῆς ἐξαγορεύσεως εἰς τὰ πόδια τοῦ πνευματικοῦ, καθὼς εἶχε παραλάβει ἀπ᾽ ἀρχῆς τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος ἡ καθολικὴ ἐκκλησία. ἔξω ἀπὸ ταῖς μαρτυρίαις τούτων τῶν φωστήρων ἔχουσιν οἱ καθολικοὶ πολλοὺς Κανόνες ἀπὸ τοὺς ἁγίους πατέρες, εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι φανερωτάτη ἡ διδασκαλία τῆς συντρίψεως, τῆς ἐξομολογήσεως, καὶ διαφορὰ τῶν ἐπιτιμίων· κατὰ τοὺς ὁποίους κανόνας οἱ πνευματικοὶ κυβερνῶνται εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐξομολογήσεως. Ἀλλὰ οἱ Καλβινισταὶ ἀλλάσσοντας τὴν μετάνοιαν εἰς μετάγνωσιν συγχέουσι τὴν τάξιν. Καὶ δίδοντάς τους ἄδειαν ἡ αὐθάδεια θέλουσιν; ὅτι ἡ μετάγνωσις νὰ εἶναι εἰς ὅλους ἴση, καὶ κατὰ τὰ ψευδοθεμέλιά τους ὅποιος μεταγνώθει νὰ σώνεται; ὅποιος δὲν μεταγνώθει νὰ χάνεται. Καὶ πόθεν ἔχουσιν, ὅτι ἡ μετάγνωσις ὁποῦ λέγουσιν, εἶναι εἰς ὅλους ἴση; ὅσοι μεταγνώθουσιν, ὅλοι ἀλλάσσουσι γνώμην μὲ ὁμοίαν φρονημάδα, μὲ ἴσην σπουδήν, μὲ ὁμοίαν ἀρετήν. Ἂν ὅλοι μὲ ἴσην, πῶς εἶναι λοιπὸν διαφορὰ εἰς τοὺς ἁγίους. λέγοντας ὁ Ἀπόστολος, Ἀστὴρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ; ἤγουν, ὡς ἐξηγᾷ ὁ Χρυσόστομος, οἱ ἅ-

ἔχῃ ὁ μετανοῶν εἰς τὴν καρδίαν του μῖσος καὶ ἀπο-
στροφὴν ἀπὸ τὰ σφάλματα ὁποῦ ἔπραξεν μὲ
βεβαίαν ἀπόφασιν νὰ ἀπέχεται εἰς τὸ μέλλον
ἀπ' αὐτά, καὶ ὁλόκληρον ἐξαγόρευσιν τῶν θανα-
σίμων ἔμπροσθεν τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς ὡ-
σὰν κριτοῦ, καὶ τὸν Κανόνα ὁποῦ δίδει ὁ πνευ-
ματικὸς τοῦ ἐξαγορευμένου κατὰ τὸ βάθος καὶ τὸ
πλῆθος τῶν σφαλμάτων. τὰ ὁποῖα ὅλα κατὰ τὴν
νομοθεσίαν τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ διδασκαλίαν ἀποστο-
λικὴν ἔλαβε καὶ κρατεῖ πάντοτε ἡ ἀνατολικὴ
ἐκκλησία. Ετζι ὁ μέγας Βασίλειος εἰς τὴν ἀρ-
χὴν τῶν ἠθικῶν του ἐξηγᾷ τὴν μετάνοιαν, τὰ
ἰδιώματα, καὶ τοὺς καρπούς της. Ετζι Γρηγό-
ριος ὁ θεολόγος πολλαχοῦ, μάλιστα εἰς τὸν λό-
γον περὶ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος. Ο θεῖος Χρυσό-
στομος ἐξηγῶντας τὸ ς. κεφ. τῆς πρὸς Εβραίους,
καὶ εἰς τοὺς ὀκτὼ λόγους περὶ μετανοίας· ὁποῦ μὲ
τὴν χρυσολογίαν τῆς εὐγλωττίας του πείθει τοὺς
ἀνθρώπους εἰς μετάνοιαν καὶ τὰ μέρη της τὸν συν-
τριμμὸν τῆς καρδίας, τὴν ἀνάγκην τῆς ἐξα-
γορείας, καὶ προβάλλει πολλοὺς τρόπους τῆς ἱκα-
νοποιίας τῶν Κανόνων. ὁ ὁποῖος ἀκόμη διὰ τοῦτο
ἐκράχθη κήρυξ τῆς μετανοίας, διατὶ ὡς ἄκρος
ζηλωτὴς μὲ θερμοτάτην σπουδὴν ἐκήρυσσε τῆς
μετανοίας τὴν δύναμιν εἰς καιρόν, ὁποῦ εἰς τὴν

Καν-

ΚΑΤΑΚΡΙΣΙΣ.

Ὁμοίως καὶ εἰς τοῦ παρόντος ἀνθρώπου τὴν βλασφημίαν συμφωνοῦσιν οἱ Καλβινισταὶ μὲ τὸν Κύριλλον, καθὼς εἶναι φανερὸν ἀπὸ τοὺς ἀναθεματισμούς του. Ἀλλὰ δὲν εἶναι παράξενον, ἄνθρωποι ἀλλογενεῖς ὁποῦ ἀλλαξοπίστησαν, νὰ φλυαροῦσι μὲ τόσην αἰσχυντίαν. ἀμὴ ἄνθρωπος Ῥωμαῖος, πατριάρχης τῶν Ῥωμαίων, ὁποῦ ἐπαγγέλλεται παίδευσιν, νὰ ἀκολουθᾷ τοῦ χονδροῦ λαοῦ ταῖς ἀπαιδευσίαις, καὶ τῶν σχισματικῶν τὰ παραληρήματα, εἶναι δυστυχία πολυδάκρυτος, καὶ συμφορὰ ἀπαρηγόρητος.

Πρώτη λοιπὸν αἵρεσις τοῦ ἀνθρώπου τούτου εἶναι, Ὅτι λέγοντας καὶ κηρύσσοντας αὐτὸς ὁ δεσπότης Χριστὸς εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον· Μετανοεῖτε, ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν· οἱ Καλβινισταὶ ἤλλαξαν τὴν μετάνοιαν εἰς μετάγνωσιν, ὡσὰν νὰ μὴν ἔχουσι διαφοράν. Ἡ μετάγνωσις σώνει νὰ ἔχῃ μεταβολὴν τρόπων, ἀφήνοντας τὸ κακὸν, καὶ ἀρχίζοντας τὸ καλὸν, οὔτε χρειάζεται μυστικὴν ἐξαγόρευσιν καὶ κανόνος σωστικοῦ πλήρωσιν. Ἀμὴ τὸ μυστήριον τῆς μετανοίας ζητᾷ νὰ

ἔχῃ

καίων. Ἐδόθη ἐν Κωνσταντινουπόλει, εἰς τὸ πατριαρχεῖον, μηνὶ Μαρτίῳ α χ κ θ.

Κύριλλος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.

ΑΝ ὁ σημερινὸς πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὁ Κύριλλος ὑπέγραψεν τούτην, ὄχι σύντομον ὁμολογίαν, ἀλλὰ σύνδεσμον βωμολοχίαν, ἐκατάστησεν τὸν ἑαυτόν του ὁ τάλας χειρότερον ἀπὸ τὸν διάβολον. ἐκεῖνος εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ Χριστοῦ ἔσπειρε τὰ ζιζάνια, τοῦτος ἂν ὑπέγραψεν εἶναι διπλοῦς διάβολος, ὅτι ἐπάνω εἰς τὰ παλαιὰ ζιζάνια τοῦ σχίσματος ἔσπειρεν τὰ νέα ζιζάνια τοῦ Καλβίνου. Διὰ τοῦτο δὲν ἔπρεπε νὰ ἀπεικάσῃ, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ διὰ βέβαιον, ὅτι καὶ δυτικὴ καὶ ἀνατολικὴ ἐκκλησία ἔμελλαν νὰ γνωρίσουσιν τὸν μισθωτὸν φυτοσπόρον τῆς ἀσεβείας. τί παραπονεῖται, πῶς πάσχει συκοφαντίας; ὁ διάβολος δὲν πάσχει, ἀλλὰ πειράζει τοὺς ἄλλους μὲ διαβολαῖς ἤγουν συκοφαντίαις. πῶς λέγει, ὅτι ἄδικα τὸν διώκουσιν, ἂν αὐτὸς φαίνεται γεννημένος διὰ νὰ διώκῃ τοὺς ἄλλους, καὶ νὰ καταπνίγῃ τὸ πτωχὸν γένος τῶν Ῥωμαίων.

Εὐχαί-

νεκρῶν μὲ πίστιν καὶ βεβαιοσύνην ἀδίστακτον, ὅτι οἱ ψυχαῖς λαμβαίνουσιν βοήθειαν μὲ ταῖς λειτουργίαις, μὲ ταῖς προσευχαῖς, μὲ τὰ καλὰ ἔργα, καὶ μὲ τούτην τὴν βοήθειαν ἐλευθερόνονται ἀπὸ τὰ βάσανα, καὶ διαβαίνουσιν εἰς τὴν μακαριότητα. Καὶ τοῦτο ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ αὐτὸ τὸ δόγμα τοῦ Καθαρτηρίου. Καὶ ὅποιος τὸ κράζει τοῦτο παραμύθιον, ὑβρίζει καὶ ἀτιμάζει ὅλην τὴν εὐσέβειαν τῶν Ρωμαίων.

Ἀφ' οὗ ἐπαρέπεμψεν ἀπὸ τὰ ιη. εἰς ἕνδεκα ἄρθρα ταύτης τῆς ἀπίστου ὁμολογίας ὁ συγγραφεὺς διὰ ταῖς πέντε αἱρετικαῖς γνώμαις, σμίγει τὸν ἐπίλογον τοῦτον.

ΤΟύτη μας ἡ σύντομος ὁμολογία μέλλει νὰ εἶναι, ὡς ἀπεικάζομεν, εἰς σημεῖον ἀντιλογίας σιμὰ εἰς ἐκείνους, τοῦ ὁποίων ἀρέσκει νὰ μᾶς συκοφαντοῦσιν, καὶ νὰ μᾶς διώκουσιν ἄδικα. Ἀλλ' ἡμεῖς ἔχομεν τὸ θάρρος μας εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ ἐλπίζομεν νὰ μὴν ἀφήσῃ τὰ δίκαια τῶν πιστῶν του, οὐδὲ τὴν ῥάβδον τῶν ἁμαρτωλῶν ἐπὶ τὸν κλῆρον τῶν δικαίων.

γος γνωρίζει τὸν μετανοοῦντα δικαιωμένον, καὶ ὅμως χρειαζόμενον πυρώσεως εἰς τὴν ἄλλην ζωήν. τὸ ὁποῖον ἂν δὲν ἦτον ἀληθινόν, ἔπρεπε νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ὅλαις οἱ τάξεις, ὅλα τὰ θρησκεύματα τῆς ἐκκλησίας τῶν Γραικῶν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς πίστεως εἶναι παίγνια καὶ πλάσματα, καὶ ἀτιμότερα παρὰ τῶν Εβραίων τὰ ἱερολογήματα.

Τρίτη αἵρεσις, Ὅτι δὲν πρέπει νὰ δεχθοῦμεν τὸ πλάσμα τοῦ Καθαρτηρίου. Ἄξιον συμπέρασμα τῶν Καλβινιστῶν. Καὶ ἀληθεύει εἰς αὐτοὺς ἐκεῖνο τῶν Παροιμιῶν· Ὅταν ἔλθῃ ἀσεβὴς εἰς βάθος κακῶν, καταφρονεῖ. Λοιπὸν παραμύθια διηγᾶται ὁ θεολόγος Γρηγόριος, γράφοντας εἰς τὸν ἐπιτάφιον τοῦ ἀδελφοῦ του Καισαρίου. ὅτι ἔκαμε, καὶ ἔμελλε νὰ κάμῃ πᾶσα χρόνον τὰ μνημόσυνά του, καθὼς καὶ τὴν σήμερον κάμνουσιν οἱ Ρωμαῖοι διὰ νὰ λάβουν βοήθειαν οἱ ψυχαῖς τῶν πιστῶν, καὶ οἱ Καλβινισταὶ ἀληθεύουσιν; τίς τόσον ἀσεβὴς καὶ νὰ τὸ πιστεύσῃ, τίς τόσον ἀνόητος καὶ νὰ τὸ βεβαιώσῃ; ἄλλα τὰ χείλη ὁποῦ μιλοῦσιν τὴν μεγαλοβλάσφημον ἀδικίαν. Ὅτι ἀπὸ τὰ δόγματα τῆς πίστεως τῶν Χριστιανῶν κανένα δὲν εἶναι σιμὰ εἰς τοὺς Ρωμαίους τόσα συχνόν, τόσα σπουδασμένον, καὶ πλέα φυλαγμένον, ὡσὰν τὰ μνημόσυνα τῶν

νεκρῶν

θεολόγος λέγει τὸ ἐναντίον εἰς τὸν λόγον περὶ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, ὅπου συγκρίνοντας τὴν χάριν ὁποῦ λαμβαίνει ὁ Χριστιανὸς εἰς τὸ βάπτισμα μὲ τὴν διόρθωσιν τῆς μετανοίας· Πόσον, λέγει, δάκρυον θέλομεν χύσει διὰ νὰ σώσωμεν εἰς ὅσον δίδει ἡ πηγὴ τοῦ βαπτίσματος; Καὶ τὶς νὰ γένῃ ἐγγυητὴς, ὅτι δὲν θέλει προπάρει τὴν ἰατρείαν ὁ θάνατος; καὶ δὲν θέλομεν περάσει εἰς τὸ κριτήριον ὄντας ἀκόμη χρεῶσται, καὶ ἔχοντας χρείαν τῆς ἐκεῖ πυρώσεως. Τούτη εἶναι ἡ ὀρθόδοξος διδασκαλία τῶν πατέρων. Τούτη εἶναι ἡ στράτα τῆς ἀληθείας· Ὅτι οἱ δικαιωθέντες εἰς ταύτην τὴν ζωὴν, ἂν εἶναι ἀκόμη χρεῶσται, τιμωροῦνται εἰς τὴν ἄλλην. Ἀπὸ ποίους διδασκάλους ἔμαθαν οἱ Καλβινισταὶ τὸ ἐναντίον; Τὶς λέγει ὁ θεολόγος, νὰ ἐγγυηθῇ, ὅτι θέλομεν ἀποπληρώσει τὸ χρέος πρὶν καλεσθοῦμεν εἰς τὸ κριτήριον, καὶ θέλει δοθῇ καιρὸς δακρύων, στεναγμῶν, μετανοιῶν, χαμαικοιτίας, ἀγρυπνίας, ψυχικῆς καὶ σωματικῆς κακουχίας, διορθώσεως μὲ τὴν ἐξαγορείαν καὶ σκληραγωγίαν τῆς ζωῆς; Διατὶ καλὰ καὶ ὁ ἄνθρωπος νὰ κρίνεται τέτοιος, οἷος εὑρίσκεται εἰς τὸν θάνατον, ὅμως δὲν ἀκολουθᾷ, ἐπειδὴ εὑρέθη δικαιωμένος νὰ εἶναι καὶ ἀπὸ πᾶσαν τιμωρείαν ἐλεύθερος. ὅτι ὁ θεολό-

εἶναι Χριστιανὸς, ἀλλὰ τοῦ Ἰούδα σύντροφος, καὶ χειρότερος ἀπὸ τὸν Ἰούδαν· ὅτι μίαν φορὰν ἐκεῖνος ἐπώλησε τὸν Χριστὸν, αὐτὸς καθημερινὰ πωλεῖ τῶν Καλβινιστῶν καὶ τὸν Χριστὸν, καὶ τὸν ἑαυτόν του, καὶ ὅλον τὸ γένος τῶν Ρωμαίων ὅσον εἰς τὸ μέρος του. Αν δὲν ὑποκείνεται, ἂς ἀποκριθῇ, διὰ ποίαις ψυχαῖς λέγεται εἰς τὴν λειτουργίαν, εἰς τὴν καθημερινὴν ἀκολουθίαν, εἰς τὰ συχνὰ μνημόσυνα, παρακλήσεις, ἀγαθοποιΐαις καὶ ἐλεημοσύναις διὰ τοὺς νεκρούς; τὰ ὁποῖα ὅλα νὰ εἶναι ἐκ παραδόσεως Ἀποστολικῆς βοᾷ ὁ Ἀρεοπαγίτης, Χρυσόστομος πανταχοῦ, καὶ τοῦ Δαμασκηνοῦ τὰ ζοπάρεια.

Λοιπὸν ἀπὸ ταῦτα ἔχομεν, ὅτι οἱ Καλβινισταὶ λαμβάνουσιν εἰς τόπον μετανοίας τὴν μεταγνωσιν ἐναντίον τῆς Εὐαγγελικῆς ἀληθείας.

Ἔχομεν, ὅτι δὲν εἶναι μιᾶς λογῆς αἱ ψυχαὶ ὁποῦ σώζονται, ἀλλὰ τινὲς ἔχουσι χρείαν καθάρσεως καὶ βοηθείας.

Ἔχομεν, ὅτι πολὺ ψέμα εἶναι, πῶς οἱ ἀποθνήσκοντες παγαίνουσι παρευθὺς ἢ πρὸς τὸν Χριστὸν, ἢ εἰς τὴν κόλασιν.

Δευτέρα αἵρεσις, ὅτι ἐκεῖνοι ὁποῦ δικαιώνονται ἐδῶ, δὲν θέλουν πάθει εἰς τὸ μέλλον οὐδεμίαν τιμωρίαν. Ἀλλὰ ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ

κρὰν πόνος καὶ λύπη καὶ στεναγμός. Απέκει βάνει τοῦ ἑαυτοῦ τῃ μίαν ἀντίθεσιν ὁ ἅγιος· πῶς δύναται ὁ Ιεράρχης νὰ συγχωρηθῶσιν τῶν νεκρῶν τὰ ἁμαρτήματα, ἂν ἡ θεία δικαιοσύνη εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν ἀποδίδει καθενὸς κατὰ τὰ ἔργα του; Καὶ πρὸς τοῦτο λέγει, ὅτι ἡ ἀπόκρισις εἶναι ἀπὸ τὴν παράδοσιν τῶν Αποστόλων· πῶς ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ ἀποδίδει τὸ κατ' ἀξίαν· ὅμως ἡ φιλανθρωπία του δὲν μετρᾷ τὰ δι' ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν ἁμαρτήματα, ἐπειδὴ καὶ οὐδεὶς εἶναι καθαρὸς ἀπὸ ἀπασείαν. Καὶ διὰ τοὺς νεκρούς, λέγει, ταύτης τῆς τάξεως κάμνει τὴν δέησιν ὁ Ιεράρχης. Ιδοὺ ἡ διαφορὰ τῶν σωζομένων. Ιδοὺ τῶν χειρῶν ἡ λύσις εἰς τὴν ἄλλην ζωήν.

Δὲν εἶναι παράξενον, ὡς εἴπαμεν, οἱ ἀλλαξόπιστοι Καλβινισταὶ νὰ βλασφημοῦσιν· ἀμὴ ὁ Κύριλλος νὰ παραβαίνῃ τὴν ἀποστολικὴν πίστιν, καὶ ν' ἀποῤῥίπτῃ ὅλων τῶν ἁγίων τὰ διδάγματα, δὲν κάμνει ἔργον καλοῦ Ρωμαίου, καὶ ἱερέως, ἀλλὰ ἐπιβούλου καὶ προδότου καὶ αὐθέντου φονέως τῶν ψυχῶν αἰωνίως τὴν μιαιφονίαν. Οταν ἱερουργῇ ὁ Κύριλλος, πλάσσει καὶ ὑποκρίνεται, ὡσὰν οἱ κωμῳδοποιοὶ διὰ παίγνιον, ἢ στέκεται εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν μὲ τὴν πίστιν ὁποῦ πρέπει; ἂν ὑποκρίνεται, βέβαια δὲν

εἶναι

κρανόν· εἶναι τινὲς ὁποῦ χρειάζονται κάθαρσιν, καὶ χρειαζοῦσιν κανόνα, καὶ πρέπει νὰ διχαριστοῦν τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ. Εἶναι λοιπὸν ἡ διδασκαλία τῶν Καλβινιστῶν περὶ τῆς ἀπάσης μεταγνώσεως ἀμαθία μεγαλωτάτη, βλασφημία βαρυτάτη, ἐναντιωτάτη τοῦ Εὐαγγελίου, τῶν Συνόδων, τῶν ἁγίων πατέρων, τῆς τάξεως ὁποῦ κρατεῖ τῆς ἀνατολῆς ἡ ἐκκλησία. Καὶ σώνει νὰ φέρωμεν αὐτοῦ πολλῶν ἕνα ἀξιοπιστότατον μάρτυρα.

Ὁ ἅγιος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης εἰς τὸ περὶ ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας Κεφαλ. ἐπὶ τῶν ἱερῶς κεκοιμημένων λέγει· Ἂν τινὰς ἰδῶ ἐπέρασε ζωὴν ὁμοίαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἁγιωτάτην ὅσον εἶναι δυνατὸν ἀνθρώπου νὰ μιμηθῇ τὸν Θεόν, εἰς τὸν μέλλοντα αἰῶνα θέλει παραλάβει τέλος θεῖον καὶ μακάριον. Ἀμὴ ἂν ἐπέρασε ζωὴν ὄχι τελειοτάτην, ἀλλ' ὅμως ἱερὰν παραλαβεῖ θέλει καὶ τούτος τὴν ἀνταμοιβὴν ὁποῦ τοῦ ἐγγίζει.

Καὶ παρακάτω· Προσδέχεται, λέγει, ὁ ἱεράρχης καὶ παρακαλεῖ τὴν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ νὰ συμπαθήσῃ τοῦ νεκροῦ, ὅ,τι ἥμαρτεν δι' ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν, καὶ νὰ τὸν κατατάξῃ εἰς φῶς, εἰς τόπον ζώντων, εἰς τοὺς κόλπους Ἀβραάμ, Ἰσαάκ, καὶ Ἰακώβ· εἰς τόπον, ὅθεν λείπει μα-

θανασίμων ὅλων ἁμαρτιῶν ἀπὸ τὸ στόμα τῶν μετανοούντων διὰ νὰ δώσουν τὴν ἁρμόζουσαν ἀπόφασιν, καὶ τὸν ἁρμόδιον Κανόνα· δίχως τὸν ὁποῖον δὲν ἡμερώνεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ καὶ δίχως κανόνα ἤθελεν μένει ἀπλήρωτον τὸ χρέος τοῦ ἁμαρτωλοῦ πρὸς τὸν Θεόν. Καὶ τοῦτα ὅλα ἐστάθησαν πάντοτε τόσον βέβαια καὶ σταθερὰ εἰς τὴν ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν, ὅτι νὰ τ' ἀθετήσῃ τινὰς εἶναι νὰ ἀρνηθῇ ἀδιάντροπα ταῖς τάξες καὶ τὴν διδασκαλίαν ὅλων τῶν ἁγίων ἀνατολικῶν διδασκάλων, καὶ νὰ μὴν ἔχῃ αἴσθησιν. Ἔχουσιν οἱ πνευματικοὶ βιβλίδια χειρόγραφα πολλῶν ἐρωτήσεων διὰ νὰ ἐξετάζουν τὰ κρίματα τῶν μετανοούντων, καὶ νὰ κανονίζουν μὲ τὰ ἐπιτίμια, καμωμένα ὡς λέγουσιν ἀπὸ τὸν νηστευτὴν Ἰωάννην, ἢ καὶ ἀπ' ἄλλους. Καὶ διατὶ οἱ μετανοοῦντες δὲν ἔχουσιν ὅλοι τέλειον πόνον ψυχῆς διὰ ταῖς ἁμαρτίαις, δὲν ἐξομολογοῦνται ὅλοι καὶ διὰ τὰ ἐλαφρά τους ἁμαρτήματα, δὲν πληρώνουσιν ὅλοι ἀρκετὰ τὸ τέλειον χρέος τοῦ Κανόνος, διὰ τοῦτο εἶναι ἀδύνατον ὅλοι νὰ εἶναι μιᾶς λογῆς· καὶ καλὰ καὶ ὅσοι ἐμετανόησαν ἀληθινά, νὰ εἶναι εἰς τὴν στράταν τῆς σωτηρίας, ὅμως ὅλοι δὲν εἶναι εἰς τὸ ἴσον μέτρον τῆς σωτηρίας· ἀλλὰ εἶναι τινὲς, ὁποῦ δίχως ἐμπόδιον παρευθὺς ἀναβαίνουσιν εἰς τὸν

οὐρα-

γιοι δὲν εἶναι εἰς ἕνα μέτρον ἅγιοι; Αν ὅλοι δὲν ἀλλάσσουσι μὲ ἴσην γνώμην, τὸ λοιπὸν ἄνισον εἶναι καὶ τὸ μέτρον τῆς μεταβολῆς· Καὶ ὁποῖος δὲν μεταγνώθη μὲ ἄκραν τελειότητα, δὲν εἶναι ἄξιος νὰ ἔχῃ παρευθὺς τὸν οὐρανόν· Ἀλλ' οὐδὲ τοῦ πρέπει ἡ κόλασις, ὅτι ζῶντας ἐμετάγνωσεν. Τὸ λοιπὸν θέλουν, δὲν θέλουν οἱ Καλβινισταί, ἀκόμη καὶ ποῦ λέγουσιν αὐτοὶ εἶναι ἀναγκασμένοι νὰ ὁμολογήσουν ἀπὸ τὸ διάφορον μέτρον τῆς μεταβολῆς, ὅτι εἶναι ὁ μέσος τόπος τοῦ Καθαρτηρίου. Τούτη ἡ ἀλήθεια λαμπρότερον ἀναφαίνεται ἀπ' αὐτὸ τῆς ἀληθείας τὸ δόγμα· διατὶ καθὼς ἡ ἁμαρτία εἶναι παράβασις τοῦ θεϊκοῦ νόμου, καὶ παροργισμὸς τῆς ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ, ἔτζι εἶναι ἀναγκαῖον ὅτι ὁ μετανοῶν ὄχι μόνον ν' ἀφήσῃ τὸ κακόν, καὶ νὰ κάμῃ τὸ καλόν, ἀλλὰ καὶ νὰ τοῦ πονέσῃ διὰ τὸ κακὸν ὁποῦ ἔκαμεν, καὶ μισῶντας τὸ κακὸν νὰ ἔχῃ βέβαιον λογισμὸν νὰ φύγῃ τὴν ἁμαρτίαν. Καὶ τοῦτο εἶναι τὸ ἴδιον τῆς μετανοίας, ὅτι δὲν ἐδόθη ποτὲ δίχως αὐτὸ ἄφεσις ἁμαρτιῶν. Ἀπ' ἐκεῖνο ἀκολουθεῖ κατὰ τὴν νομοθεσίαν τοῦ Χριστοῦ τὸ κριτήριον τοῦ πνευματικοῦ πατρός· ὅτι ἔχοντας οἱ ἱερεῖς τὴν ἐξουσίαν νὰ λύσουν καὶ νὰ δέσουν ταῖς ἁμαρτίαις, κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ ἔχουσιν σωστὴν τὴν εἴδησιν τῶν

 θα-

Κωνσταντινουπόλει ἤτον ἀπαρμένη τῶν Ναβατιανῶν ἡ αἵρεσις, ὁποῦ ἠρνεῖτο τὴν μετάνοιαν καὶ τὴν χρείαν τῆς μυστικῆς ἐξαγορεύσεως εἰς τὰ πόδια τοῦ πνευματικοῦ, καθὼς εἶχε παράλαβει ἀπ' ἀρχῆς τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος ἡ καθολικὴ ἐκκλησία. ἔξω ἀπὸ ταῖς μαρτυρίαις τούτων τῶν φωστήρων ἔχουσιν οἱ ἀνατολικοὶ πολλοὺς Κανόνες ἀπὸ τοὺς ἁγίους πατέρες, εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι φανερωτάτη ἡ διδασκαλία τῆς συντρίψεως, τῆς ἐξομολογήσεως, καὶ διαφοραὶ τῶν ἐπιτιμίων· κατὰ τοὺς ὁποίους κανόνας οἱ πνευματικοὶ κυβερνῶνται εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐξομολογήσεως. Ἀλλὰ οἱ Καλβινισταὶ ἀλλάζοντας τὴν μετάνοιαν εἰς μετάγνωσιν συγχέουσι τὴν τάξιν. Καὶ δίδοντάς τε ἄδειαν ἢ αὐθάδεια θέλουσιν; ὅτι ἡ μετάγνωσις νὰ εἶναι εἰς ὅλους ἴση, καὶ κατὰ τὰ ψευδοθεμέλιά τους ὅποιος μεταγνώθει νὰ σώνεται; ὅποιος δὲν μεταγνώθει νὰ χαίνεται. Καὶ πόθεν ἔχουσιν, ὅτι ἡ μετάγνωσις ὁποῦ λέγουσιν, εἶναι εἰς ὅλους ἴση; ὅσοι μεταγνώθουσιν, ὅλοι ἀλλάζουσι γνώμην μὲ ὁμοίαν φρονημάτα, μὲ ἴσην σπουδὴν, μὲ ὁμοίαν ἀρετήν. Ἂν ὅλοι μὲ ἴσην, πῶς εἶναι λοιπὸν διαφορὰ εἰς τοὺς ἁγίους λέγοντας ὁ Ἀπόστολος, Ἀστὴρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ; ἤγουν, ὡς ἐξηγᾷ ὁ Χρυσόστομος, οἱ ἅ-

γιοι

ἔχῃ ὁ μετανοῶν εἰς τὴν καρδίαν του μῖσος καὶ ἀποστροφὴν ἀπὸ τὰ σφάλματα ὁποῦ ἔπραξε, μὲ βεβαίαν ἀπόφασιν νὰ ἀπέχεται εἰς τὸ μέλλον ἀπ' αὐτά, καὶ ὁλόκληρον ἐξαγόρευσιν τῶν θανασίμων ἔμπροσθεν τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς ὡσὰν κριτοῦ, καὶ τὸν Κανόνα ὁποῦ δίδει ὁ πνευματικὸς τοῦ ἐξαγορευμένου κατὰ τὸ βάρος καὶ τὸ πλῆθος τῶν σφαλμάτων. Τὰ ὁποῖα ὅλα κατὰ τὴν νομοθεσίαν τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ διδασκαλίαν ἀποστολικὴν ἔλαβε καὶ κρατεῖ πάντοτε ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία. Ἔτζι ὁ μέγας Βασίλειος εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν ἠθικῶν του ἐξηγᾷ τὴν μετάνοιαν, τὰ ἰδιώματα, καὶ τοὺς καρπούς της. Ἔτζι Γρηγόριος ὁ θεολόγος πολλαχοῦ, μάλιστα εἰς τὸν λόγον περὶ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος. Ὁ θεῖος Χρυσόστομος ἐξηγῶντας τὸ ς. κεφ. τῆς πρὸς Ἑβραίους, καὶ εἰς τοὺς ὀκτὼ λόγους περὶ μετανοίας· ὁποῦ μὲ τὴν χρυσολογίαν τῆς γλωττίας του πείθει τοὺς ἀνθρώπους εἰς μετάνοιαν καὶ τὰ μέρη της τὸν συντριμμὸν τῆς καρδίας, τὴν ἀνάγκην τῆς ἐξαγορείας, καὶ προβάλλει πολλοὺς τρόπους τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν Κανόνων. ὁ ὁποῖος ἀκόμη διὰ τοῦτο ἐκράχθη κῆρυξ τῆς μετανοίας, διατὶ ὡς ἄκρος ζηλωτὴς μὲ θερμοτάτην σπουδὴν ἐκήρυξε τῆς μετανοίας τὴν δύναμιν εἰς καιρόν, ὁποῦ εἰς τὴν

ΚΑΤΑΚΡΙΣΙΣ.

ΟΜοίως καὶ εἰς τοῦ παρόντος ἀνθρώπου τὴν βλασφημίαν συμφωνοῦσιν οἱ Καλβινισταὶ μὲ τὸν Κύριλλον, καθὼς εἶναι φανερὸν ἀπὸ τοὺς ἀναθεματισμούς του. Ἀλλὰ δὲν εἶναι παράξενον, ἄνθρωποι ἀλλογενεῖς ὁποῦ ἀλλαξοπίστησαν, νὰ φλυαροῦσι μὲ τόσην ἀναισχυντίαν. ἀμὴ ἄνθρωπος Ῥωμαῖος, πατριάρχης τῶν Ῥωμαίων, ὁποῦ ἐπαγγέλλεται παίδευσιν, νὰ ἀκολουθᾷ τοῦ χονδροῦ λαοῦ ταῖς ἀπαιδευσίαις, καὶ τῶν σχισματικῶν τὰ παραληρήματα, εἶναι δυστυχία πολυδάκρυτος, καὶ συμφορὰ ἀπαρηγόρητος.

Πρώτη λοιπὸν αἵρεσις τοῦ ἀνθρώπου τούτου εἶναι, Ὅτι λέγοντας καὶ κηρύττοντας αὐτὸς ὁ δεσπότης Χριστὸς εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον· Μετανοεῖτε, ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν· οἱ Καλβινισταὶ ἤλλαξαν τὴν μετάνοιαν εἰς μετάγνωσιν, ὥστε νὰ μὴν ἔχουσι διαφοράν. Ἡ μετάγνωσις σώνει νὰ ἔχῃ μεταβολὴν τρόπων, ἀφήνοντας τὸ κακὸν, καὶ ἀρχίζοντας τὸ καλὸν, οὔτε χρειάζεται μυστικὴν ἐξαγόρευσιν καὶ κανόνος σωστικοῦ πλήρωσιν. Ἀμὴ τὸ μυστήριον τῆς μετανοίας ζητᾷ νὰ

ἔχῃ

Ἄρθρον ιη.

Πιστεύομεν, ὅτι τῶν νεκρῶν αἱ ψυχαὶ εἶναι ἢ εἰς τὴν μακαριότητα, ἢ εἰς τὴν κατάκρισιν, καθενὸς κατὰ τὰ ἔργα του. Ὅτι οἱ ἀποθνήσκοντες παγαίνουσιν παρευθὺς ἢ πρὸς τὸν Χριστὸν, ἢ εἰς τὴν κόλασιν· ἐπειδὴ καὶ οἷος εὑρεθῇ καθένας εἰς τὸν θάνατον, τέτοιος κρίνεται. Μετὰ ταύτην τὴν ζωὴν δὲν εἶναι πλέον δύναμις μεταγνώσεως. Εἰς ταύτην τὴν ζωὴν εἶναι ὁ καιρὸς τῆς χάριτος. Διὰ τοῦτο ὅσοι δικαιώνονται ἐδῶ, δὲν θέλουν ἔχει ὕστερα καμίαν τιμωρίαν. Καὶ ὅσοι ἀποθνήσκουσιν ἀδικαίωτοι, πέμπονται εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν. Ὅθεν εἶναι φανερὸν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ δεχθῇ τινὰς τὸ πλάσμα τοῦ Καθαρτηρίου, ἀλλὰ νὰ πληροφορηθῇ μὲ ἀλήθειαν, πῶς χρεωστεῖ καθένας εἰς ταύτην τὴν ζωὴν ν᾽ ἀλλάξῃ γνώμην, καὶ νὰ παραλάβῃ τὴν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἂν θέλῃ τὴν σωτηρίαν του.

Τοῦτο μάχεται μὲ τὸ παράγγελμα τοῦ Ἀποστόλου· Δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτὸν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω. ἐξηγᾷ ὁ Χρυσόστομος, Δοκιμαζέτω, ὡς προστέλθη μὲ καθαρὰν συνείδησιν. Δὲν γίνεται λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος φίλος τοῦ Θεοῦ, ὥσταν κοινωνήσῃ, ἀλλὰ καμωμένος φίλος τοῦ Θεοῦ, τότε πρέπει νὰ κοινωνήσῃ. Καὶ γίνεται φίλος τοῦ Θεοῦ εἰς ἐκεῖνον τὸν τρόπον, ὁποῦ ἔμαθαν οἱ ἀνατολικοὶ μὲ ὅλην τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους, καὶ μαρτυροῦσι τὰ πρακτικὰ καὶ οἱ Κανόνες τῶν Συνόδων, οἱ ἅγιοι ἀνατολικοὶ πατέρες τὰ εὐχολόγια, ἡ καθημερινὴ συνήθεια τῶν Ρωμαίων, δηλαδὴ μὲ τὸ μυστήριον τῆς μετανοίας. τὸ ὁποῖον ἀρνούμενοι οἱ Καλβινισταὶ συγχέουσι τὴν ἀναγκαίαν τάξιν τῶν μυστηρίων, καὶ ἀφνολῦται τὸν καρπόν του· Ὅθεν μάχονται μὲ τὸν νομοθέτην τῶν μυστηρίων, διὰ νὰ εἶναι ὄχι μόνον ἀντιχριστιανοὶ, ἀλλὰ καὶ ἀντίχριστοι.

Ἄρθρον

Τόσον ἔν λοιπὸν νὰ λάβῃ τινὰς ἀπὸ τὸν ἱερέα
μίαν μερίδα, ἢ καὶ πολλαῖς αὐτάμα.

Γράφοντας ἔτζι ὁ ἱεροφάντωρ διδάσκαλος,
φανερὸν εἶναι, ὅτι τοὺς καιροὺς ἐκείνους ἡ Κοινω-
νία ἦτον ἀδιάφορος, καὶ μερικὰ οἱ Χριστιανοὶ τὴν
ἐλάμβαναν εἰς ἕνα εἶδος, κοινὰ δὲ φανερὰ τὴν
ἐλάμβαναν οἱ ἔχοντες ἡλικίαν καὶ εἰς τὰ δύο
εἴδη.

Μυθολογοῦσι τὸ λοιπὸν οἱ Καλβινισταὶ ὅτι ὁ
νομοθέτης ὥρισε πᾶσαν κοινωνίαν καὶ εἰς τὰ δύο
εἴδη. ὅτι τοῦ ἑνὸς εἴδους ἡ Κοινωνία εἶναι ἀτελής.
Ὅτι τέτοια κοινωνία γίνεται διὰ βούλησιν ἀνθρω-
πίνην. ψέμα τὸ πρῶτον, ἀθλιότερον ψέμα
τὸ δεύτερον, ἀθλιώτατον ψέμα τὸ τρίτον.
ἐπειδὴ καὶ τοῦτο δὲν κρέμεται ἀπὸ ἐλευθέραν
ἀνθρώπου ἐξουσίαν· ἀλλὰ κατὰ τὰ διατάγματα
τῶν Ἀποστόλων ἡ ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ φυλάττει
ἐκεῖνο, ὁποῦ ζητᾷ ὁ λογαριασμὸς κατὰ τὴν δια-
φορὰν τῶν πραγμάτων, τῶν καιρῶν, καὶ τῶν τό-
πων.

Δίκαιον ἀθείας γένος. Ἀφ' οὗ μεταλάβω-
μεν, λέγει, ἀξίως, καὶ κοινωνήσωμεν τελείως
τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ μυστή-
ριον, ὁμολογοῦμεν νὰ ἤμεσθα διηλλαγμένοι,
ἑνωμένοι μὲ τὸ κεφάλι μας, καὶ ἕνα κορμί.
Τοῦτο

Δεύτερον, Οἱ Ρωμαῖοι καὶ τὴν σήμερον κοινωνοῦσι τὰ βρέφη, μὲ ὀλιγώτατον αἷμα βρέχοντας ἁπλῶς τὰ χείλη των· καὶ κρατοῦσιν ὅτι τούτη ἡ κοινωνία, νὰ εἶναι τῶν βρεφῶν ἱκανωτάτη. τὸ λοιπὸν ἡ γνώμη τοῦ Κυρίλλου καὶ τῶν Καλβινιστῶν δὲν ἐστάθη ποτὲ γνώμη τῆς ἐκκλησίας, νὰ ὥρισεν ὁ Χριστὸς, ὅτι πᾶσα κοινωνία νὰ γίνεται καὶ εἰς τὰ δύο εἴδη.

Τρίτον, Μαρτυρεῖ ὁ μέγας Βασίλειος εἰς τὴν ἐπιστολὴν περὶ τῆς Κοινωνίας, ὅτι τὸν καιρὸν τοῦ διωγμοῦ, μὴ παρόντος ἱερέως ἢ διακόνου, ἠναγκάζοντο οἱ Χριστιανοὶ νὰ κοινωνοῦσιν ἀτοί τους, καὶ τὴν μακρὰν, λέγει, συνήθειαν τῶν Ερημιτῶν εἰς ἀπουσίαν ἱερέως. καθὼς, λέγει, εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ τὴν Αἴγυπτον κάθε λαϊκὸς εἶχεν τὸ περισσότερον εἰς τὸ σπίτι κοινωνίαν, καὶ ὅτε ἤθελεν ἐκοινώνα. Καὶ ὅτι ἀφ' οὗ ὁ ἱερεὺς ἐτελείωσε τὴν θυσίαν, καὶ τὴν ἔδωκεν, ἐκεῖνος ὁποῦ τὴν ἔλαβεν, ὡσὰν καθημερινὰ νὰ ἐλάμβανεν τὸ ὅλον, τὸ λαμβάνει ἀπ' ἐκεῖνον ὁποῦ τοῦ τὸ ἔδωκεν, καὶ πρέπει νὰ πιστεύῃ ὅτι ἀπ' ἐκεῖνον τὸ λαμβάνει. Διατὶ ὁ ἱερεὺς, λέγει, δίδει τὴν μερίδα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τὴν κρατεῖ ἐκεῖνος ὁποῦ τὴν λαμβάνει μὲ ἐξουσίαν, καὶ τὴν προσφέρει εἰς τὸ στόμα του μὲ τὸ ἴδιόν του χέρι.

τό-

κράζουσι κατακοπὴν τοῦ μυστηρίου διὰ γνώμην ἀνθρωπίνου θελήματος.

Τοῦτα τὰ τρία σφάλματα τῆς ἀσεβείας ἀποῤῥίπτονται μὲ τρία αἰτίδια.

Πρῶτον, ὅτι εἶναι ἀδύνατον· Οἱ ἅγιοι πατέρες μετὰ τοὺς Ἀποστόλους νὰ μὴν ἤξευραν, ἢ νὰ μὴν ἐκατάλαβαν, τί ὥρισεν ὁ Χριστὸς εἰς τὸ Εὐαγγέλιον νὰ φυλάσσεται. Ἀλλὰ φανερὸν εἶναι ἀπὸ ταῖς ἱστορίαις, λόγου χάριν ἀπ᾽ ἐκεῖνο ὁποῦ διηγᾶται ὁ Παμφίλου Εὐσέβιος εἰς τὸ ϛ. τῆς ἐκκλησ. ἱστορίας ἀπὸ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ἀλεξανδρείας Διονυσίου, διὰ κάποιον γέροντα Χριστιανὸν Σεραπίωνα, ὅτι παλαιὰ συνήθεια ἦτον νὰ φυλάσσωνται ἡγιασμέναι μερίδες διὰ ἐφόδιον τῶν ἀῤῥώστων· τὴν ὁποίαν συνήθειαν ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία κρατεῖ καὶ τὴν σήμερον, φυλάσσοντας ἕνα ὁλόκαιρον χρόνον τὰ ἁγιάσματα, καὶ δίδοντάς τα τῶν ἀῤῥώστων βρεγμένα ἢ μὲ κρασὶ ἢ μὲ νερὸν, ἢ καὶ εἰς ἄλλον τρόπον· καθὼς ὥρισε καὶ ὁ ιγ. Κανὼν τῆς ἁγίας πρώτης συνόδου. Τὸ λοιπὸν εἶναι ἀδύνατον, ὁ Χριστὸς νὰ ὥρισε καὶ θέλει τὴν κοινωνίαν εἰς τὰ δύο εἴδη, καὶ οἱ ἅγιοι πατέρες νὰ τὴν ἔδιδαν τῶν ἀῤῥώστων εἰς ἕνα μόνον.

Εναῖον ἀθείας γένος· Οτι ὁ Νομοθέτης λέγουσιν καθὼς ὥρισε διὰ τὸ σῶμα τοῦ, ἔτζι ὥρισε καὶ διὰ τὸ αἷμα τοῦ. Καὶ ὁ ὁρισμὸς δὲν ἔχει νὰ διαμεριασθῇ, ἢ νὰ συῖκοπῇ διὰ γνώμην θελήματος ἀνθρωπίνου. μάλιστα πρέπει νὰ φυλάσσεται ἡ νομοθεσία, καθὼς μᾶς ἐπαρεδόθη.

Εἰς ταύτην τὴν αἵρεσιν συμφωνοῦσιν οἱ Καλβινισταὶ μὲ τὸν Κύριλλον τὸν σημερινὸν πατριάρχην, καθὼς φαίνεται ἀπὸ τοὺς ἀναθεματισμοὺς τοῦ, ὅπου εἶναι εἰς τὸ τέλος ἐξαπλωμένοι.

Εἶναι λοιπὸν σφάλμα πρῶτον, κοινὸν τοῦ Κυρίλλου καὶ τῶν Καλβινιστῶν, ὅτι λογιάζουσι νὰ εἶναι τὸ αὐτὸ, νὰ λάβῃ ὁ Χριστιανὸς τὴν σάρκα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, τὸ ὁποῖον ὁρίζει ὁ Χριστός· καὶ νὰ τὰ λάβῃ εἰς διάφορα εἴδη, τὸ ὁποῖον οὔτε ὁ Χριστὸς ὥρισεν δι' ὅλους, οὔτε ὁ Απόστολος τὸ ἐδίδαξεν.

Δεύτερον σφάλμα, Οτι τὴν κοινωνίαν εἰς ἓν εἶδος θέλουσι νὰ εἶναι μερισμὸς καὶ κόψιμον τῆς ἐντολῆς τοῦ Χριστοῦ· τὸ ὁποῖον εἶναι μία κατάκρισις ὅλης τῆς παλαιότητος.

Τρίτον σφάλμα, ὅτι τὴν εὐσεβῆ καὶ ἁγίαν συνήθειαν νὰ κοινωνᾷ ὁ λαὸς εἰς ἓν εἶδος, τὴν

κρά-

διότι καὶ ἄπιστος, ὡς ἔχομεν εἰς τὸ ϛ. κεφάλαιον τοῦ κατὰ Ἰωάννην;

Καὶ ἐκεῖνο ὁποῦ λέγουσιν· Ὅτι ἂν δὲν πιστεύωμεν, δὲν καρποφορεῦμεν· δὲν ἐπιφέρει, ὅτι ἡ πίστις νὰ δίδῃ ἢ νὰ μὴ δίδῃ τὴν παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' ἐκεῖνο ὁποῦ εἰς τὸν ὅμοιον λόγον διδάσκει ὁ Χρυσόστομος.

Ἤγουν, ὅτι ἡ θυσία εἶναι τροφὴ πνευματική. Καὶ καθὼς, λέγει, ἡ σωματικὴ τροφὴ ἂν πέσῃ εἰς κοιλίαν κακόχυμον, πλέον αὐξάνει τὴν ἀῤῥωστίαν, ὄχι ἀπὸ τὴν φύσιν της, ἀλλ' ἀπὸ τὴν κακοχυμίαν τῆς κοιλίας. ἔτζι, λέγει, συμβαίνει καὶ εἰς τὰ πνευματικὰ μυστήρια· Ὅτι ἂν ἐμπαῖσιν εἰς ψυχὴν ὁποῦ νὰ γέμῃ πονηρίαν, τῆς δίδουσι μεγαλητέραν ἀπώλειαν, ὄχι ἀπὸ τὴν φύσιν τους, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς ψυχῆς ὁποῦ τὰ ἔλαβεν.

Τὸ λοιπὸν ἐκεῖνο ὁποῦ λέγουσιν οἱ Καλβινισταί· Ἂν δὲν πιστεύωμεν, δὲν καρποφορεῦμεν· ἤθελεν ἔχει καλὸν νοῦν, ἂν αὐτοὶ ἐπίστευαν, ὅτι ἡ οὐσιώδης παρουσία τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ μυστήριον δὲν ὠφελᾷ τὸν ἄπιστον.

Ἀλλὰ τοῦτο αὐτοὶ δὲν τὸ λέγουσιν, ἀμὴ θέλουσιν νὰ μὴν ὠφελῆται ὁ ἄπιστος, διατὶ τὸ πιστεύειν κατ' αὐτοὺς εἶναι ἡ Κοινωνία, τὸ ὁποῖον εἶναι σατανικὴ αἵρεσις.

Ενα-

κρασὶ δὲν εἶναι κρασί, καλὰ καὶ ἡ γεῦσις νὰ τὸ λέγῃ, ἀλλὰ Χριστοῦ αἷμα.

Ἕνα λοιπὸν εἶναι κοινὸν σφάλμα τῶν Ἑβραίων καὶ τῶν Καλβινιστῶν· ἤθελαν οἱ Καλβινισταὶ ἐκεῖνο ὁποῦ ἐκακογρύκησαν οἱ Ἑβραῖοι. ἐκεῖνοι ἐνόησαν τὸ μυστήριον σαρκικῶς, τοῦτοι ἤθελαν νὰ μεταλαμβάνεται σαρκικῶς. μεγάλη ἦτον ἡ κακοπιστία τῶν Ἑβραίων, χειρότερη εἶναι ἡ ἀσεβοπιστία τῶν Καλβινιστῶν.

Ὄγδοον ἀθείας γένος· Ὅτι ἂν πιστεύωμεν, τρώγομεν καὶ μεταλαμβάνομεν. ἂν δὲν πιστεύωμεν, τίποτε δὲν καρποφοροῦμεν. ἀκόμη καὶ εἰς τὰ καλοπρόσωπα τοῦτα λόγια ἔχουσαν πικρὸν φαρμάκι. θέλουσιν οἱ Καλβινισταί, ὅτι διὰ νὰ λογᾶται κοινωνημένος ὁ Χριστιανός, εἶναι ἀναγκαία ἡ πίστις, ὄχι ὡσὰν προηγουμένη καὶ ὁδηγὸς πρὸς τὴν κοινωνίαν, ἀλλ᾽ ὡσὰν νὰ ἦτον αὐτὴ ὅλη ἡ δύναμις τῆς κοινωνίας, καὶ προβάλλοντας αὐτὴ τὸν Χριστὸν νὰ εἶναι μὲ αὐτὴν παρὼν ὁ Χριστός, μὴ προβάλλοντας αὐτὴ τὸν Χριστὸν νὰ μὴν εἶναι παρὼν ὁ Χριστός. Ἂν τοῦτος εἶναι ὁ τρόπος τῆς κοινωνίας, πῶς λοιπὸν ἐκοινώνησεν ὁ Ἰούδας, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Χρυσόστομος εἰς τὸν προειρημένον λόγον περὶ τῆς Ἰούδα προδοσίας, καὶ παραδόσεως τῶν μυστηρίων, ὄντας προ-

δότης

βλέπομεν, βλέποντας ἡμεῖς τὰ ἐνδύματα ὁποῦ σκεπάζουσι τὸν Χριστόν;

Ἔχομεν εἰς τὴν ἱερὰν λειτουργίαν ὅτι ὁ Χριστὸς ἄνω συγκάθηται μὲ τὸν Πατέρα, καὶ εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν εἶναι ἀοράτως παρών. Καὶ αὐτὸς ὁ Σωτὴρ κατὰ τὸν Χρυσόστομον εἶπεν, ὅτι ἔμελλε νὰ λαμβάνεται ἡ σάρκα του πνευματικῶς, ἤγουν ἀοράτως καθ' αὑτό, καὶ κατὰ συμβεβηκὸς ὁρατῶς.

Εἰς τοῦτον τὸν νοῦν ἔλεγεν ὁ Χρυσόστομος εἰς τὸν ε. περὶ μετανοίας λόγον; Μὴ λογιάζῃς νὰ εἶναι ψωμί, μὴ λογιάζῃς νὰ εἶναι κρασί· Ὅτι δὲν γίνονται κόπρος ὥσαν τὰ ἄλλα φαγητά, ἄπαγε. Καὶ Κύριλλος ὁ Ἱεροσολύμων εἰς τὴν μυσταγωγικὴν δ. Κατήχησιν ἔλεγεν· Εἰς τύπον ἄρτου δίδεται τὸ σῶμα, καὶ εἰς τύπον οἴνου δίδεται τὸ αἷμα. διατὶ καλὰ καὶ ἡ αἴσθησις σοῦ προβάλλει τὸ βλέπεις, ἀλλὰ ἡ πίστις ἂς σὲ βεβαιώνῃ. μὴ κρίνῃς τὸ πρᾶγμα ἀπὸ τὴν γεῦσιν, ἀλλὰ ἡ πίστις ἂς σὲ πληροφορήσῃ μὲ πᾶσαν βεβαιοσύνην, ὅτι κατηξιώθης νὰ λάβῃς τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ.

Καὶ Πάλιν· Πληροφορήσου, ὅτι ὁ φαινόμενος ἄρτος δὲν εἶναι ἄρτος, καλὰ καὶ ἡ γεῦσις νὰ τὸ λέγῃ, ἀλλὰ σῶμα Χριστοῦ. καὶ τὸ φαινόμενον κρα-

Τούτην τὴν ἀσέβειαν ἤθελεν τὴν γελάσει καὶ ὁ ἐθνικὸς φιλόσοφος. ὁ ὁποῖος εἰς τὸ ϛ. κεφάλ. τοῦ β. περὶ ψυχῆς γράφει· ὅτι βλέποντας τὸ λευκὸν καθ' αὐτὸ, βλέπεται ὁ υἱὸς τοῦ Διάρους κατὰ συμβεβηκός. δὲν εἶναι λοιπὸν ἡ οὐσία καθ' ἑαυτὴν αἰσθητή· ἀλλὰ λέγεται νὰ βλέπεται ὁ ἄνθρωπος, διατὶ βλέπεται τὸ λευκὸν τοῦ ἀνθρώπου.

Μὲ τοῦτον τὸν νοῦν ἔλεγεν ὁ Ἀρεοπαγίτης εἰς τὸ περὶ ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας, κεφ. μυστηρ. συνάξεως· Ἀλλ' ὦ θειοτάτη καὶ ἱερὰ τελετὴ τὰ περικείμενά σοι συμβολικῶς ἀμφιέσματα τῶν αἰνιγμάτων ἀποκαλυψαμένη τηλαυγῶς ἡμῖν ἀναδείχθητι, καὶ τὰς νοερὰς ἡμῶν ὄψεις ἑνιαίου καὶ ἀπερικαλύπτου φωτὸς ἀποπλήρωσον.

Καθὼς ὁ φιλόσοφος λέγει, ὅτι εἰς τόσον βλέπομεν τὸν ἄνθρωπον, εἰς ὅσον βλέπομεν τὰ φαινόμενα συμβεβηκότα· ἔτζι ὁ ἅγιος λέγει, ὅτι βλέποντας τὰ ἀμφιέσματα, ἤγουν τὰ ἐνδύματα, ὁποῦ περισκεπάζουσι τὸν Χριστὸν, βλέπομεν διὰ τὰ σύμβολα τὸν Χριστόν· καὶ ὅτι κάτω ὑπὸ τὰ συμβολικὰ ἐνδύματα εἶναι χωσμένη ἡ θειοτάτη θυσία.

Διατί λοιπὸν ἡ ἀσεβὴς ἀμαθία τῶν Καλβινιστῶν ἀρνεῖται νὰ εἶναι σῶμα Χριστοῦ ἐκεῖνο ὁποῦ

βλέ-

τοῦτο εἶναι φανερώτατον ἀπὸ τὰ γινόμενα εἰς τὴν λειτουργίαν, ὅπου μελίζοντας ὁ ἱερεὺς τὸν ἅγιον ἄρτον λέγει· Μελίζεται καὶ διαμερίζεται ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ μελιζόμενος καὶ μὴ διαιρούμενος, ὁ πάντοτε ἐσθιόμενος καὶ μηδέποτε δαπανώμενος.

Τούτη εἶναι τοῦ πανυψηλοτάτου μυστηρίου ἡ ἀβυατος. Αμὴ τῶν Καλβινιστῶν ἡ ἀρνησοκοινωνία μὲ τὶ θεμέλιον κράζει θαυμαστὸν τοῦτο τὸ μυστήριον, ἂν ἔχουσι τὴν μετουσίωσιν διὰ ψεματινήν; Τί θαῦμα εἶναι νὰ τρώγῃ τινὰς ψωμὶ ἁπλόν, καὶ μὲ τὸν νοῦν του νὰ λογιάζῃ τὸν Χριστόν; εἰς τοῦτον τὸν τρόπον κατὰ τοὺς Καλβινιστὰς εἶχαν καὶ οἱ Εβραῖοι τὴν εὐχαριστίαν. διατὶ τρώγοντας τὸ μάννα, τὸν τύπον τοῦ Χριστοῦ, ἔτρωγαν πρᾶγμα εὐγενέστερον ἀπὸ τὸ ψωμί, καὶ μὲ τὸν νοῦν τους ἐπίστευσαν τὸ μέλλον. Οτι δὲν κάμνει διαφορὰν νὰ ἦτον τότε μέλλων ὁ Χριστός, καὶ τώρα παρών, ἂν ὁ λογισμὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁποῦ πιστεύει κάμνει τὴν Εὐχαριστίαν.

Εβδομον ἀθείας γένος· Οτι σῶμα Χριστοῦ δὲν εἶναι ἐκεῖνο, ὁποῦ βλέπουσι τὰ ὀμμάτια εἰς τὸ μυστήριον, ἀλλ' ἐκεῖνο ὁποῦ νοεῖ πνευματικῶς ἡ πίστις, καὶ μᾶς τὸ παραβάλλει.

κω;. πῶς δὲν ὠφελεῖ ἡ σάρκα, δίχως τὴν ὁποίαν δὲν ἦναι ζωή; βλέπεις, ὅτι τὰ λόγια ἐκεῖνα· ἡ σάρκα δὲν ὠφελᾷ τίποτε γρυκοῦνται ὄχι διὰ τὴν σάρκα του, ἀλλὰ διὰ τὴν νόησιν τὴν σαρκικήν.

Ἔχουσιν ἀπὸ τοῦτα οἱ Καλβινισταὶ, ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη, διατὶ λαμβάνεται οὐσιωδῶς τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, νὰ διασχίζεται μὲ τὰ ὀδόντια καὶ νὰ κατακόπτεται. ὅτι τοῦτο εἶναι κατὰ τὸν Χρυσόστομον νὰ γρυκᾷ τινὰς τὸ μυστήριον σαρκικὰ, ὑλικὰ, καὶ ἀνόητα.

Ἔχουσιν, ὅτι διὰ τὸ μὴ κατακόπτεσθαι μὲ τὰ ὀδόντια, δὲν βολεῖ νὰ ἐπιφέρουσιν, πῶς δὲν εἶναι παρὸν οὐσιωδῶς τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ νοεῖται μόνον ἀπὸ τὴν ψυχήν. ἐπειδὴ τὸ δεσποτικὸν σῶμα περιέχεται τρόπῳ οὐσίας, ὄχι τρόπῳ σαρκικῷ καὶ αἰσθητῷ, ὡς ἑρμηνεύει ὁ Χρυσόστομος· καὶ παρὸν ἀληθινὰ κάτω ὑπὸ τὰ φαινόμενα διὰ τῆς μεταβολῆς ὁποῦ ἔγινεν νοᾶται ἀπὸ τὸν νοῦν φωτισμένον μὲ ἀληθινὴν πίστιν. Διατὶ καθὼς εἰς τὸν σταυρὸν ἐκατακόπτετο τὸ κορμὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ θεότης ἔμεινεν ἀπαθής· ἔτζι εἰς τοῦτο τὸ μυστήριον μασσεῖται καὶ κατακόπτεται τὸ φαινόμενον, καὶ μένει ἀπαθὲς ἐκεῖνο ὁποῦ περιέχεται κάτω ὑπὸ τὸ φαινόμενον. Καὶ

τοῦτο

ἐν ἑαυτοῖς οἱ μαθηταὶ περὶ τούτου, εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ ζωοποιοῦν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ. Τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή.

Πνευματικά, λέγει ὁ Χρυσόστομος, πρέπει νὰ ἀκούσωμεν τὰ μυστήρια, διατὶ εἶναι πνεῦμα καὶ ζωή, τουτέστι θεῖα καὶ πνευματικά, καὶ δὲν ἔχουσι τίποτε σαρκικὸν ἢ φυσικὴν ἀκολουθίαν, ἀλλ' εἶναι ἐλεύθερα ἀπὸ πᾶσαν ὁμοίαν ἀνάγκην, καὶ ὑψηλότερα ἀπὸ τοὺς γηίνους νόμους, ἐπειδὴ ἔχουσιν ἄλλον παράξενον νοῦν. Καθὼς τὸ λοιπὸν λέγοντας πνεῦμα, γρικᾷ πνευματικῶς· ἔτζι λέγοντας σάρκα, γρικᾷ τὸ σαρκικῶς ἀκοῦσαι. ἂν τινὰς τὰ ἀκούῃ σαρκικῶς, τίποτε δὲν ὠφελεῖται. Λοιπὸν ἡ σάρκα του δὲν εἶναι σάρκα; ναί, εἶναι. Καὶ πῶς εἶπεν· Ἡ σάρκα δὲν ὠφελεῖ τίποτε; δὲν τὸ εἶπε τοῦτο διὰ τὴν σάρκα του, μὴ γένοιτο· ἀλλὰ δι' ἐκείνους ὅπου ἀκούουσι τὰ λόγια σαρκικῶς. Καὶ τί εἶναι τὸ σαρκικῶς νοῆσαι; τὸ νὰ βλέπῃ τινὰς ἐξωτερικὰ ἐκεῖνα ὅπου φαίνονται, καὶ νὰ μὴν φαντάζεται ἄλλο τίποτε· τοῦτο εἶναι τὸ νοεῖν σαρκικῶς. ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ κρίνῃ τινὰς ἔτζι τὰ φαινόμενα, ἀμὴ νὰ βλέπῃ ὅλα τὰ μυστήρια μὲ τὰ πνευματικὰ ὀμμάτια, ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ πνευματικῶς.

μασσῶντάς το μὲ τὸ ὀδόντι τοῦ κορμίου, ἀλλὰ μεταλαμβάνοντάς το μὲ τὴν αἴσθησιν τῆς ψυχῆς. Εἰς τοῦτο ἀντιλέγει ἡ πίστις τῶν Χριστιανῶν. Ὅθεν εἰς πολλοὺς τόπους ὁ Χρυσόστομος ἀπελέγχει ταύτην τὴν βλασφημίαν, καὶ μάλιστα εἰς τὴν πβ. ὁμιλίαν τοῦ κατὰ Ματθαῖον, καὶ μϛ. τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Διὰ νὰ συμμιχθοῦμεν, λέγει, μὲ τὴν σάρκα τοῦ Χριστοῦ, ὄχι μόνον κατὰ ἀγάπην, ἀλλὰ καὶ τῷ πράγματι, τοῦτο τὸ ἀποκτήζομεν μὲ τὴν τροφήν, ὁποῦ μᾶς ἐχάρισεν. διὰ τοῦτο ἐσυνέμιξεν τὸν ἑαυτόν του μὲ ἡμᾶς, καὶ ἐζύμωσεν τὸν ἑαυτόν του εἰς ἡμᾶς, διὰ νὰ γενοῦμεν ἕνα πρᾶγμα, καθὼς εἶναι τὸ κορμὶ κολλημένον μὲ τὸ κεφάλι. Καὶ δείχνοντας τὸν πόθον του πρὸς ἡμᾶς, δὲν ἔδωκε μόνον τὸν ἑαυτόν του νὰ τὸν ἰδοῦμεν ὅσοι τὸν ἐπιθυμοῦμεν, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸν ἐγγίξωμεν, καὶ νὰ τὸν φάγωμεν, καὶ νὰ ἐμπήξωμεν τὰ ὀδόντιά μας εἰς τὴν σάρκα του, καὶ νὰ τὸν ἀγκαλιάσωμεν, καὶ νὰ χορτάσωμεν ὅλον μας τὸν πόθον. Καὶ διὰ νὰ μὴ λογιάσῃ τινὰς ἀπὸ τοῦτο, ὅτι τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν κοινωνίαν ξεσχίζεται, παρακάτω ὁ Χρυσόστομος ἐξηγᾷ τοῦ δόγματος τὴν ἀλήθειαν ἑρμηνεύοντας εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην τὰ λόγια ἐκεῖνα· Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ, ὅτι γογγύζουσιν

ἐν

ὁ ἀγαπητός. Καὶ, οὗτος ἐστὶν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν· καὶ εἰς τὰ ὅμοια δὲν ἔχει τόπον ἡ ἀλληγορία.

Λοιπὸν ἂν ἤθελε τυπώσει τὸν λόγον ὁ Χριστὸς ἔτζι· τοῦτο ὁ ἄρτος ἐστὶ τὸ σῶμα μου· ἤθελεν ἔχει τῶν Καλβινιστῶν ἡ γνώμη κάποιαν φαινομένην πρόφασιν. Τώρα λέγοντας, Τοῦτο μου ἐστὶ τὸ σῶμα, καὶ τῶν λέξεων ἡ δύναμις, καὶ ἡ Εὐαγγελικὴ ἀλήθεια, καὶ τῶν Αποστόλων ἡ παράδοσις, καὶ ἡ παντοτινὴ πίστις τῆς ἐκκλησίας, καὶ τῆς ἱερᾶς λειτουργίας ἡ ἀνίκητος μαρτυρία, καὶ ὅλων τῶν ἁγίων πατέρων ἡ σύμφωνος ὁμολογία σφίγγουσι καὶ ἀναγκάζουσι νὰ εἰποῦμεν, ὅτι τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ δέχονται μόνον τὸν ἴδιον κατὰ τὸ γράμμα νοῦν. Ὅθεν γίνεται ὅτι ἡ δύναμις τῶν λόγων τοῦ Χριστοῦ· τὴν ὁποίαν ὁ Χρυσόστομος εἰς τὸν προαναφερμένον τόπον προσοχάζεται καὶ θαυμάζει· ἐνεργᾷ ἐκεῖνο ὁποῦ σημαίνει· καὶ σημαίνοντας σάρκα, ὄχι οὐσίαν ψωμίου, ἐπιφέρει ἐξ ἀνάγκης μεταβολὴν οὐσίας εἰς οὐσίαν, καὶ τούτη εἶναι ἡ μετουσίωσις· μυστήριον ἄξιον τῆς παντοδυναμίας καὶ μεγαλοπρεπείας τοῦ Χριστοῦ, μυστήριον ἀνεκδιήγητον, καὶ ὅλως τῇ διανοίᾳ τῶν ἀνθρώπων ἀκατανόητον.

Ἔκτον ἀτοπίας γένος, ὅτι κατὰ τοὺς Καλβινιστὰς οἱ Χριστιανοὶ τρώγουσιν τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ὄχι

σω. Βλασφημοῦσι λοιπὸν οἱ Καλβινισταὶ ἐναντίον τῆς Εὐαγγελικῆς ἀληθείας, λέγοντας τοσάκις ὁ Χριστὸς διὰ τὴν σάρκα του, διὰ νὰ δείξῃ τῶν Ἑβραίων κατὰ τὸν Χρυσόστομον, ὅτι τὸ μάννα ἐστάθη τύπος καὶ σκιά, καὶ ἐκεῖνα ὁποῦ αὐτὸς ἔδιδεν εἶναι ἡ ἀλήθεια. Καὶ ἂν ἐκεῖνα ὁποῦ ἔδιδεν ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ ἀλήθεια, κατ᾽ ἀνάγκην ἄρα θεομαχοῦσιν οἱ Καλβινισταί, καὶ εἶναι ἀδύνατον ἡ παρουσία τῆς σαρκὸς τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν ἅγιον ἄρτον νὰ εἶναι διὰ πίστεως καὶ τυπικῶς, ἀλλ᾽ εἶναι ἀληθῶς καὶ πραγματικῶς περνῶντας τὸ ψωμὶ εἰς σάρκα κατὰ ἀλήθειαν.

Τοῦτο εἶναι φανερὸν καὶ ἀπὸ τὸν τρόπον τῆς γραμματικῆς συντάξεως· ὅτι ἐκεῖ ἔχει τόπον ὁ τροπικὸς νοῦς, ὅπου εὑρίσκονται δύο οὐσιαστικὰ ὀνόματα· οἷον, Ἡ δὲ πέτρα ἦν ὁ Χριστός· Ὅτι ἂν δὲν ἦτον τροπικὸς νοῦς, ἔπρεπε νὰ εἰποῦμεν τὸν Χριστὸν ἀναίσθητον πέτραν. Διὰ τοῦτον τὸν ἄτοπον νοῦν λέγομεν νὰ εἶναι μίλημα ἀλληγορικόν. Ἔτζι γροικοῦνται καὶ ἐκεῖνα· Ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ· ἄκανθαι ὁ πλοῦτος, αἱ μέριμναι, καὶ ἡδοναί. Καλὴ γῆ εἶναι ἐκεῖνοι, ὁποῦ κρατοῦσι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ. Ἀμὴ ὅπου ὁ λόγος γίνεται μὲ δεικτικὴν ἀντωνυμίαν· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγα-

γος, τὶς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν; Καὶ ὅτι πολλοὶ
τῶν μαθητῶν ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω. Καὶ ὁ Κρι-
στὸς ὁποῦ ἐδίδασκεν ὅσα μόνον ἐβάσταζαν οἱ
ἄνθρωποι· Καὶ διὰ τοῦτο ἔλεγεν τῶν Αποστό-
λων, Εχω νὰ σᾶς εἶπω ἀκόμη πολλὰ, ἀμὴ τώ-
ρα δὲν δύνασθε νὰ τὰ βαστάσετε· ἀποκρινόμε-
νος τῶν σκανδαλισμένων Εβραίων, ὄχι μόνον δὲν
τοὺς ἐλευθέρωσεν ἀπὸ τὸ σκάνδαλον τοῦ φαγη-
τοῦ τῆς σαρκὸς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐβεβαίωσεν εἰς
τὴν γνώμην τους μὲ τὰ λόγια ἐκεῖνα· Αμὴν,
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα
τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ
ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. Καὶ ἐπαναλαμβάνοντας
ἑπτὰ φοραῖς τὴν ἀπόκρισιν τούτην ἐστήριξε καὶ
ἐβεβαίωσε τὴν γνώμην τῶν Ιουδαίων. Καὶ ὅμως
ἂν ἦτον τὸ φρόνημα τῶν Καλβινιστῶν κατὰ τὸ
Εὐαγγέλιον, ἐχρεώστα ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ ὁ Κρι-
στὸς, ῥιζόνοντας τὴν ὀρθοδοξίαν νὰ ξεδιαλύνῃ
τὰ λόγια του, καὶ νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς Εβραίους
ἀπὸ τὸ σκάνδαλον, ἑρμηνεύοντάς τους ὅτι δὲν
ἐγρύκα τὴν σάρκα αἰσθητῶς, καὶ τὴν βρῶσιν
αἰσθητῶς, ἀλλὰ πνευματικῶς. Δὲν κάμνοντας
τοῦτο, ἀλλὰ τὸ ἐναντίον ὁ Χριστὸς ἔδωκε κατὰ τοὺς
Καλβινισταῖς ἀνωφέλετον σκάνδαλον, καὶ δίχως
τίποτε καλὸν ἔκαμε πολλοὺς νὰ γυρίσουν ὀπί-
σω.

κάμνει εἰς σάρκα καὶ αἷμα, εἶναι αὐτός.

Καὶ εἰς τὴν ἱερὰν λειτουργίαν τοῦ Βασιλείου καὶ τοῦ Χρυσοστόμου κατὰ παράδοσιν ἀποστολικὴν, μετὰ τὸν ἁγιασμὸν, μετὰ τὴν μεταβολὴν ὁποῦ ἔγινε μὲ τὰ δεσποτικὰ λόγια, ὁ ἱερεὺς εὐλογεῖ λέγοντας· Μεταβαλὼν τῷ Πνεύματί σου τῷ ἁγίῳ.

Τούτην τὴν βεβαιοτάτην, στερεωτάτην, καὶ θεοῤῥίζωτον πίστιν τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας περὶ τῆς μεταβολῆς καὶ μετουσιώσεως ἀποκοτοῦσιν οἱ Καλβινισταὶ, οἱ νέοι ἀθεολόγοι, καὶ τὴν κράζουσιν πλάσμα ἀνθρώπινον, ὡσὰν νὰ μὴν ἦτον δόγμα τῶν Κριστιανῶν; Η νὰ ἐξετάσῃς τὸ ἱερὸν κείμενον τοῦ Εὐαγγελίου, ἢ τὴν ἰδίαν σημασίαν τῶν λέξεων, δὲν εἶναι βολετὸν, ὅτι τὰ λόγια ἐκεῖνα· Τοῦτο μου ἐστὶ τὸ σῶμα· νὰ ἔχουσιν ἄλλον νοῦν ἀπ' ἐκεῖνον, ὁποῦ σημαίνουσι κυριώτατα.

Εμάχοντο, λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ιωάννης, οἱ Ιουδαῖοι λέγοντες, πῶς ἦτον ἐμπορετὸν νὰ γένῃ γητὸν ἡ σάρκα τοῦ Κριστοῦ. καὶ ἐνοοῦσαν τὴν σάρκα, διὰ σάρκα, καὶ τὸ φαγητὸν διὰ φαγητὸν, ὄχι μεταφορικῶς τὴν σάρκα καὶ τὴν βρῶσιν πνευματικῶς. Διὰ τοῦτο σμίγει ὁ Εὐαγγελιστής· Οτι τῶν μαθητῶν ἀκούσαντες εἶπον, Σκληρός ἐστιν οὗτος ὁ λό-

γος,

ὕερον ζητᾷ· Ποῖα πῶ φόβῳ, ἢ ποία πληροφορίᾳ μετὰ λάβωμεν τοῦ σώματος, ἢ τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ.

Καὶ ἀποκρινόμενος λέγει· Τὸν μὲν φόβον διδάσκει ἡμᾶς ὁ Απόστολος λέγων· Ο ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως κρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει· τὴν πληροφορίαν ἐμποιεῖ ἡ πίστις τῶν ῥημάτων τοῦ Κυρίου εἰπόντος, Τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον.

Καὶ ὁ Χρυσόστομος εἰς τὸν λόγον ὁποῦ ἔγραψεν εἰς τὴν προδοσίαν τοῦ Ἰούδα, καὶ τὴν παράδοσιν τῶν μυστηρίων λέγει· Παρὼν εἶναι καὶ τώρα ὁ Χριστὸς ἐκεῖνος, ὁποῦ ἐστόλισεν ἐκείνην τὴν τράπεζαν, ὅτι αὐτὸς στολίζει καὶ ταύτην. Διατὶ δὲν εἶναι ἄνθρωπος ὁποῦ κάμνει τὸ ψωμὶ καὶ τὸ κρασὶ νὰ γένουν σῶμα Χριστοῦ, ἀλλ' ἐκεῖνος ὁ Χριστὸς ὁποῦ ἐσταυρώθη δι' ἡμᾶς. Στέκει ὁ ἱερεὺς διὰ σχῆμα προφέροντας τὰ λόγια ἐκεῖνα τῆς προσευχῆς, ἀμὴ ἡ δύναμις καὶ ἡ χάρις εἶναι τοῦ Θεοῦ. Τοῦτο μου, λέγει, εἶναι τὸ σῶμα· Ο λόγος οὗτος μεταστρέπει τὸ ψωμὶ καὶ τὸ κρασί.

Καὶ εἰς τὴν πβ. ὁμιλίαν τοῦ κατὰ Ματθαῖον μετὰ πολλὰ καὶ φοβερὰ νοήματα λέγει· Ημεῖς ἔχομεν τάξιν ὑπηρετῶν, ἐκεῖνος ὁποῦ τὰ ἁγιάζει καὶ μετα-

κάμνει

λογοῦσιν, ὅτι ὁ ἄρτος μεταφέρεται διὰ τοῦ ἱερέως. Καὶ τὶ ἄλλο εἶναι νὰ μεταφέρεται ὁ κοινὸς ἄρτος, εἰς ἄρτον ἅγιον, παρὰ ἡ λεγομένη μετουσίωσις;

Βέβαιον καὶ ὡμολογημένον σιμὰ εἰς ὅλους τοὺς ἀνατολικοὺς, ἀκόμη καὶ τοὺς αἱρετικοὺς, πάντοτε ἐστάθη, ὅτι τὰ κυριακὰ λόγια· Τοῦτο μου ἐστὶ τὸ σῶμα· γρικοῦνται κατὰ τὴν ἰδίαν τους καὶ καθολικὴν σημασίαν. Ὅθεν τινὰς ποτὲ δὲν ἐδίστασεν, ἂν ἡ δύναμις τοῦ λόγου τούτου εἶναι κατὰ τὴν σημασίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ ἀναγκαίως ἡ μετουσίωσις. Διατὶ ὅλοι ἤξευραν, πῶς τὸ παλαιὸν ἐκκατακρίθη ἀπὸ τοὺς ἁγίους πατέρες, καὶ ὕστερον ἀπὸ τὴν ἁγίαν σύνοδον ὁ Ὠριγένης, ὅτι καθὼς λέγει ὁ μέγας Βασίλειος εἰς τὴν β. ὁμιλίαν τῆς ἑξαημέρου, δὲν ἠκολούθησεν αὐτὸς τὸν νοῦν τῆς θείας γραφῆς, ἀλλὰ διέστρεφε τὸ νόημά της κατὰ τὸ θέλημά του. Καὶ τὸ ξαναλέγει εἰς τὴν Γ. ὁμιλίαν, δίχως ὄνομα ψέγοντας ταῖς ἀναγωγαῖς καὶ ἀλληγορίαις τοῦ Ὠριγένους· ταῖς ὁποίαις ὁ ἅγιος κράζει ὀνείρατα, καὶ παραμύθια γραιῶν, θέλοντας ὅτι τὰ λόγια τῆς γραφῆς νὰ τὰ γρικοῦσιν οἱ νουνεχεῖς με σκέψιν χωρὶς διαστροφὴν τῆς ἀληθείας.

Διδάσκοντας τοῦτο ὁ μέγας Βασίλειος, μετὰ ταῦτα εἰς τὴν ροβ. ἐρώτησιν τῶν κατ' ἐπιτομὴν

ὅρων

τὴν ἁγίαν σάρκα καὶ τὸ τίμιον αἷμα τοῦ Χριστοῦ,
ὄχι ὡς κοινὴν σάρκα, μὴ γένοιτο· μήτε ὡς ἀν-
θρώπου ἡγιασμένου· ἀλλ' ὡσὰν σάρκα ζωο-
ποιὸν, καὶ ἰδίαν τοῦ Θεοῦ Λόγου. Αν δὲν γίνεται
μεταβολὴ εἰς τὸ μυστήριον, ὡς βλασφημοῦσι οἱ
Καλβινισταὶ. τί ἐσυλλογίζετο ὁ Νεστόριος, καὶ
τί ἀπεκρίνετο ὁ Κύριλλος;

Εἰς τὴν ς. σύνοδον, πράξει η. Μακάριος ὁ
Ἀντιοχείας αἱρετικὸς Μονοθελήτης εἰς τὴν ὁμο-
λογίαν του ἀναφέρει αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ Κυρίλλου, καὶ
γνωρίζει φανερώτατα τὴν ἀλήθειαν τῆς μετου-
σιώσεως.

Εἰς τὴν ζ. σύνοδον, πράξει ς. τόμῳ ς. τῆς
ἀνασκευῆς τοῦ ὅρου τῶν Εἰκονομάχων, προφέ-
ρεται τῶν αἱρετικῶν ἐκείνων ἡ πλάνη, ὅτι ὁ ἄρτος
τῆς Εὐχαριστίας εἶναι εἰκὼν τοῦ Χριστοῦ. Καλὰ καὶ
σμίγουσιν, ὅτι ὁ ἄρτος γίνεται σῶμα Χριστοῦ,
ἁγιαζόμενος μὲ τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ ἁγίου Πνεύ-
ματος, καὶ διὰ τοῦ ἱερέως μεταφερόμενος νὰ γί-
νεται ἀπὸ κοινὸς ἄρτος ἄρτος ἅγιος. Ὅπου τῶν
ὀρθοδόξων ἡ ἀπόκρισις ἀποδέχεται μόνον τὰ ὕ-
στερά τους λόγια, καὶ τοὺς ψέγει βαρύτατα διὰ τὰ
πρῶτα· ἐπειδὴ, λέγει, ἡ ἀναίμακτος θυσία
δὲν εἶναι εἰκὼν τοῦ σώματος, ἀλλ' αὐτὸ τὸ σῶμα
καὶ αὐτὸ τὸ αἷμα. Ἰδοὺ οἱ Εἰκονομάχοι ὁμο-

λογοῦσιν

προεδρότην τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, ξένον ἀπὸ τὴν πίστιν τῶν Αποστόλων, ἐχθρὸν τῶν οἰκουμενικῶν Συνόδων· τῶν ἁγίων ἀνατολικῶν διδασκάλων, καὶ μάλιστα τοῦ Χρυσοστόμου καὶ Κυρίλλου Αλεξανδρείας, τῶν δύο τῆς πίστεως ὑπερμάχων ἐναντιώτατον· χειρότερον ἀπὸ τὸν αἱρεσιάρχην Νεστόριον, βλασφημότερον ἀπὸ τὸν Μονοθελήτην Αντιοχείας Μακάριον, διαβολικώτερον ἀπὸ τοὺς Χριστιανοκατηγόρους Εἰκονομάχους. Οτι ἀπὸ τόσαις αἱρέσεις, ὅσαις ἐξεφύτρωσαν εἰς τὴν ἀνατολὴν, ποτὲ οὐδεμία δὲν ἔσωσεν εἰς τόσην ἀσέβειαν, νὰ ἀρνηθῇ τὴν μεταβολὴν εἰς τὰ ἅγια δῶρα.

Εσυλλογίζετο ὁ Νεστόριος, καθὼς ἔχομεν εἰς τὴν α. πρᾶξιν τῆς τρίτης Συνόδου εἰς τοῦτον τὸν τρόπον· Ελεγεν ὁ Χριστὸς, Ο τρώγων με κἀκεῖνος ζήσεται. τί τρώγομεν, τὴν θεότητα, ἢ τὴν ἀνθρωπότητα;

Καὶ ἀπὸ τοῦτο ἐπέφερεν, τὸν Χριστὸν εἶναι ψιλὸν ἄνθρωπον, ἐπειδὴ κατ' ἐκεῖνον δὲν μεταλαμβάνεται παρὰ ἡ ἀνθρωπότης. Καὶ ὁ Κύριλλος ἀποκρίνετο εἰς τὴν ἐπιστολὴν πρὸς Νεστόριον· Οτι τελοῦμεν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τὴν ἀναίμακτον θυσίαν, καὶ λαμβάνομεν ταῖς μυστικαῖς εὐλογίαις, καὶ ἁγιαζόμεθα μετέχοντας

τὴν

θειαν, καὶ εὐλόγησε τὸν λαόν, ἰστράφη εἰς τὸ κρεββάτι, καὶ κατὰ μικρὸν ἔλαβε τὴν ὑγείαν.

Ἐδῶ μαρτυρᾶ ὁ θεολόγος φανερά, ὅτι τὰ ἅγια δῶρα ἦσαν καὶ εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἔμπροσθεν τοῦ ἁγίου ἐπισκόπου ὁποῦ τὰ ἱερούργησεν εἰς τὸ σπίτι. Καὶ πῶς φαίνεται ἀδύνατον τῶν Καλβινιστῶν, ἡ πηγὴ τῶν θαυμάτων αὐτὸς ὁ Χριστὸς νὰ κάθεται ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρός, καὶ ἀντάμα νὰ περιέχεται εἰς τὰ ἅγια δῶρα;

Πέμπτον ἀθεΐας γένος· Ὄχι, λέγουσιν, ἐκείνη ἡ παρουσία, τὴν ὁποίαν διδάσκει ἡ πεπλασμένη μετουσίωσις. Τοῦτο εἶναι τὸ ἄκρον τῆς ἀσεβείας, τοῦτο εἶναι ἡ βλασφημία τῶν βλασφημιῶν, διατὶ εἶναι ἄρνησις τοῦ μυστηρίου τῶν μυστηρίων, καθὼς τὸ κράζει ὁ Ἀρεοπαγίτης. Ὁποῖος ἀρνεῖται τὴν μεταβολὴν οὐσίας εἰς οὐσίαν εἰς τὰ ἄχραντα μυστήρια ἀρνεῖται τὴν ἑνότητα τῆς ἐκκλησίας, ἀρνεῖται τὴν βρύσιν τῆς ζωῆς, ἀρνεῖται τὸ τέλος καὶ τὴν τελειότητα ὅλων τῶν μυστηρίων κατὰ τὸν ὅμοιον Ἀρεοπαγίτην, ἀρνεῖται τὸν Χριστιανισμόν. Ἂν ἴσως καὶ ὁ Κύριλλος, ὁ σημερινὸς πατριάρχης τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐξέρασε τὴν φοβερωτάτην τούτην βλασφημίαν; ἂς ἠξεύρῃ πῶς μὲ τοῦτο ἐφανέρωσε τὸν ἑαυτόν του

θῶ τὸ θαῦμα, καὶ θέλει νὰ φρίσσουν καὶ οἱ ἀκροαταί. Καὶ μὴ τολμήσῃ τινὰς, λέγει, νὰ μὴ πιστεύσῃ, ἐπειδὴ τὸ διηγᾶται αὐτός. Ἦλθεν ὁ καιρὸς τῶν μυστηρίων, ὅτε ἡ εὐλάβεια, καὶ ἡ τάξις τοῦ λαοῦ κάμνει διὰ τὰ ἅγια πολλὴν ἡσυχίαν. Καὶ ὁ ἄῤῥωστος ζωοποιεῖται, σηκώνεται κινεῖται πρῶτον ὀλιγάκι, ἀπέκει περισσότερον. Κράζει ὀνομαστὶ ἕνα δουλευτὴν ἀπ' ἐκείνους ὁποῦ ἐπαραμένασιν μὲ πολλὰ μικρὴν φωνὴν νὰ σιμώσῃ νὰ τοῦ δώσῃ τὸ ῥοῦχον, καὶ τὸ χέρι νὰ ἀκουμπίσῃ. ἐσίμωσεν ἐκεῖνος θαυμάζοντας περισσά, καὶ ὑπηρέτησε μὲ προθυμίαν. Τότε ὁ ἅγιος ἐπίσκοπος ἔχοντας τὸ χέρι τοῦ δουλευτοῦ ὡσὰν δεκανίκι μιμᾶται τὸν Μωϋσῆν ὅτι ἦτον εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἐξαπλώνοντας τὰ διαλυμένα χέρια εἰς σχῆμα προσευχῆς, μὲ προθυμίαν, συναγιάζει, ἢ προαγιάζει τὰ δῶρα τοῦ λαοῦ, μὲ λόγια καθὼς ἐμπόρει ὀλίγα, ἀλλὰ μὲ διάνοιαν, λέγει, τελειοτάτην. ὢ θαῦμα, δίχως βῆμα εἰς τὸ βῆμα· δίχως θυσιαστήριον θυσιαστής· ἱερεὺς μακρὰν ἀπὸ τὰ ἁγιαζόμενα.

Καὶ ταῦτα τὰ ἦσαν παρόντα ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ τὰ ἔβλεπεν αὐτὸς καλὰ καὶ οἱ παρόντες νὰ μὴ τὰ ἔβλεπαν. Καὶ ἀφ' οὗ ἐξεφώνησεν τὰ ῥήματα τῆς Εὐχαριστίας κατὰ τὴν συνή-

θειαν,

Ὁ Εὐτυχὴς καὶ ὁ Διόσκορος μὲ τὴν ὁμοίαν ἀλαζονείαν ἔλεγαν, ὅτι ἑνὸς προσώπου μία ὅλως εἶναι ἡ φύσις. Καὶ τούτοις τοὺς αἱρετικοὺς δὲν ἐμπόρει τινὰς μὲ κανένα ἁρμόδιον παράδειγμα νὰ τοὺς ἀπελέγξῃ. Ἀμὴ οἱ Καλβινισταί, ὁποῦ κατὰ πάντα τρόπον θέλουσι τοὺς Ῥωμαίους διὰ συντρόφους, ἐμποροῦσαν ἀπὸ τὰ συγγράμματα τῶν ἀνατολικῶν διδασκάλων νὰ φωτισθοῦσιν ποσῶς, καὶ νὰ μάθουσιν ἂν ἡ δύναμις τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ ἐμπορῇ νὰ βάλῃ ἕνα πρᾶγμα εἰς πολλοὺς τόπους.

Εἰς τὸν ἐπιτάφιον λόγον ὁποῦ ἔγραψεν ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ θεολόγος εἰς τὸν πατέρα του, διηγᾶται ὅτι αὐτὸς ἦτον ἄρρωστος κάποτε εἰς τὰ ὕστερα μὲ μεγάλην θέρμην καὶ πάθη βαρύτατα, καὶ δὲν ἦτον ἀπὸ ἰατροὺς βοήθεια, οὔτε καμία σωτηρίας ἐλπίδα. ἦτον λέγει τότε ἡ λαμπρά, ἡ βασίλισσα τῶν ἡμερῶν, καὶ ἡ νύκτα ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἑορτάζουσιν οἱ Χριστιανοὶ μὲ πολλὴν φωταγωγίαν. ἦτον εἰς τὴν ἐκκλησίαν αὐτὸς ὁ θεολόγος ὁποῦ γράφει, καὶ ἡ μητέρα του, καὶ ὁ λαὸς ὅλος ζητοῦντας ἀπὸ τὸν Θεὸν μὲ δάκρυα βοήθειαν διὰ τὴν δύναμιν τῆς νυκτὸς ἐκείνης. ἐπήκουσεν, ὁ Θεός, καὶ ἔδειξε θαυματουργίαν. φρίσσω, λέγει ὁ ἅγιος, νὰ διηγη-

νόησιν. Αλλέως τὸ ὀλίγον ἐκεῖνο, μὲ τὸ ὁποῖον βρέχουσι τὰ χείλη τῶν βρεφῶν, ἤθελεν εἶσται ἁπλὸν κρασί. Τὸ ὁποῖον ἂν θέλῃς νὰ εἶναι κοινωνία, εἰπὲ ἀκόμη κοινωνίαν τὸ γάλα ὁποῦ βιζάνουσιν. Καὶ ἂν οἱ Καλβινισταὶ κρατοῦσιν νὰ εἶναι πρᾶγμα ἀδύνατον ἡ αὐτοπρόσωπος παρουσία τοῦ Χριστοῦ εἰς τοῦτο τὸ μυστήριον, μὴ θέλοντας νὰ αἰχμαλωτίσουν τὸ νόημά τους εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ, καὶ λογιάζοντας νὰ μὴν ἐμπορῇ ὁ παντοδύναμος Θεὸς νὰ κάμῃ ὅ,τι δὲν καταλαμβάνουσιν αὐτοί· ἂς ἠξεύρουν, ὅτι ἔχουσιν εἰς τοῦτο συντρόφους ὅλους τοὺς παλαιοὺς αἱρετικούς· οἱ ὁποῖοι διὰ τοῦτο ἔπεσαν εἰς τὰ βάραθρα τῶν βλασφημιῶν, διατὶ ἤθελαν νὰ καταλάβουν μὲ τὴν γηΐνην χαμηλότητα τοῦ ἀνθρωπίνου νοὸς τὸ ἄμετρον ὕψος τῶν μυστηρίων τῆς πίστεως τῶν Χριστιανῶν.

Ο Ἄρειος θέλοντας ὡς ἀπὸ φυσίωσιν γεμάτος νὰ ἐρευνᾷ τὰ ὑψηλότερά του δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ εἰς τὸ ἀπέραντον μυστήριον τῆς ἁγίας Τριάδος νὰ εἶναι τοῦ Ἀγεννήτου καὶ τοῦ Γεννητοῦ μία καὶ ἡ αὐτὴ φύσις.

Ο Νεστόριος μὲ φρόνημα Ἰουδαϊκὸν δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ, πῶς ἡ ἀνθρωπίνη φύσις εἰς τὸν Χριστὸν δὲν εἶχεν ἴδιον πρόσωπον.

Ο Εὐ-

σάγεται διὰ τῆς τοῦ ἁγίου Πνεύματος χάριτος· Τόσον ὅτι συγκρίνοντας, λέγει, τὴν παλαίαν θυσίαν μὲ τούτην, εἶναι ἀμέτρητος ἡ διαφορά. Καὶ εἰς τὸν δ. λόγον ὁμοίως τὸ ἐξηγᾷ διδάσκοντας τὴν μετάθεσιν τῆς παλαιᾶς ἱερωσύνης. Ετζι τὸ πικρὸν φαρμάκι τῆς ἀθείας τούτης ἄλλος δὲν τὸ ἔχυσε, παρὰ ὁ Σατανᾶς αὐτὸς ἀπὸ τὸν φλογερὸν καὶ θανατηφόρον του φάρυγγα.

Τέταρτον ἀθείας γένος, Ὅτι ὁμολογοῦσιν οἱ Καλβινισταὶ τοῦ Χριστοῦ τὴν παρουσίαν ἀληθινὴν καὶ πραγματικὴν, εἰς ὅσον ἡ πίστις τὴν προβάλλει. Θαυμαστὴν παρουσίαν φαντάζονται, λείποντας ὁ Χριστὸς νὰ εἶναι παρών. Καὶ τόσον εἶναι τοῦτο, ὡσὰν νὰ ἔλεγαν· φαντάζομαι, ὅτι τρώγω, τὸ λοιπὸν τρώγω. φαντάζομαι νὰ εἶμαι πλούσιος, ἄρα εἶμαι πλούσιος. ἀλλὰ ταῦτα εἶναι παραφρονούντων ὄνειρα. Ας μᾶς ἀποκριθοῦσιν οἱ Καλβινισταί. Αν οἱ Ρωμαῖοι κρατοῦσιν τούταις ταῖς ἀνόηταις γνώμαις ὁποῦ αὐτοὶ λέγουσι, διατὶ κοινωνοῦσιν τὰ βρέφη; τὰ βρέφη δὲν ἠμποροῦσι κοινωνῶντας νὰ νοήσουν μὲ τὴν πίστιν τὸν Χριστόν· ἄλλον τρόπον ἄρα πιστεύουσιν οἱ Ρωμαῖοι τὴν παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν μαργαρίτην, δηλονότι πραγματικὴν αὐτοπρόσωπον, ὄχι πεπλασμένην καὶ ὀνειρευτὴν μὲ τὴν

Καὶ ὁμοίως εἰς ταῖς ἄλλαις εὐχαῖς περιέχονται ταῦτα. Πρὸς τοῦτα θέλουσι τολμήσει πλέον οἱ Καλβινισταὶ ν' ἀνοίξουσι στόμα; καὶ νὰ συκοφαντήσουσι τοὺς Ρωμαίους ὡσὰν συντρόφους τῆς βλασφημίας των; Ὅτι νὰ ἀμφιβάλλῃ τινὰς, ἂν ἡ ἐκκλησία τῶν Γραικῶν πιστεύῃ καὶ ὁμολογῇ τὴν οὐσιώδη παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὰ ἅγια δῶρα πρὶν τῆς μεταδόσεως καὶ μεταλήψεως τῶν δώρων, εἶναι μὲ ὀμμάτια ἀνοικτὰ νὰ μὴ βλέπῃ τὸν ἥλιον.

Τρίτον ἀθεΐας γένος εἶναι, Ὅτι ἂν ἡ παρουσία τοῦ Χριστοῦ γρυκᾶται νοητικῶς εἰς τὴν μετάδοσιν, τὸ λοιπὸν κατὰ τοὺς Καλβινιστὰς τὸ μυστήριον τῆς Εὐχαριστίας δὲν ἔχει λόγον ἀναιμάκτου θυσίας, ἀλλὰ μόνον μεταλήψεως. τὸ ὁποῖον εἶναι ἀφόρητος βλασφημία, διατὶ ἀντιλέγει τῆς ἱερᾶς λειτουργίας, ἀντιλέγει τῶν ἁγίων οἰκουμενικῶν καὶ τοπικῶν συνόδων, ὅλου τοῦ χοροῦ τῶν ἁγίων πατέρων καὶ διδασκάλων τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας. Ὅθεν ὁ Χρυσόστομος εἰς τὸν β. λόγον κατὰ Ἰουδαίων ἀπὸ τὴν ἀναίμακτον θυσίαν ἀποδείχνει δυνατώτατα τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελικοῦ νόμου, διατὶ τὸν καιρὸν τοῦτον κατὰ τὴν προφητείαν τοῦ Μαλαχίου προσφέρεται τῷ Θεῷ θυσία καθαρά. Καθαρὰ, λέγει ὁ ἅγιος διατὶ προ-

σά-

τὴν παροῦσαν ὥραν εἰσπορευόμενα, τῇ μυστικῇ ταύτῃ προτίθεσθαι μέλλει τραπέζῃ, ὑπὸ πλήθους στρατιᾶς οὐρανίου ἀοράτως δορυφορούμενα.

Καὶ εἰς τὴν ἀκολουθοῦσαν εὐχὴν μετὰ τὴν εἴσοδον τῶν ἁγίων ἐστὶ αὕτη ἡ εὐχή· Ὁ τῶν ἀρρήτων καὶ ἀθεάτων μυστηρίων Θεός, ὁ τὴν διακονίαν τῆς λειτουργίας ταύτης ἀποκαλύψας ἡμῖν, καὶ θέμενος ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς διὰ πολλὴν σου φιλανθρωπίαν εἰς τὸ προσφέρειν σοι δῶρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων ἁμαρτημάτων καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων· αὐτὸς ἔπιδε ἐφ' ἡμᾶς τοὺς ἀναξίους δούλους σου, τοὺς τῷ ἁγίῳ τούτῳ θυσιαστηρίῳ, ὡς τῷ χερουβικῷ παρισταμένους θρόνῳ, ἐφ' ᾧ ὁ μονογενής σου υἱὸς καὶ Θεὸς ἡμῶν διὰ τῶν προκειμένων φρικτῶν ἐπαναπαύεται μυστηρίων. ἵνα ἐν καθαρῷ συνειδότι τῶν θείων τούτων μεταλαμβάνοντες ἁγιασμάτων, καὶ ὑπ' αὐτῶν ζωοποιούμενοι ἑνωθῶμεν αὐτῷ τῷ Χριστῷ τῷ ἀληθινῷ Θεῷ ἡμῶν, τῷ εἰπόντι· Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ. ὅπως ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν καὶ ἐμπεριπατοῦντος τοῦ Λόγου σου Κύριε, γενώμεθα ναὸς τοῦ παναγίου καὶ προσκυνητοῦ σου Πνεύματος.

καὶ εἶναι φανερὸν ἀπὸ τὸν Ἀρεοπαγίτην εἰς τὸ Κεφάλαιον μυστηρίου συνάξεως περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας, καὶ ἀπὸ τὸν ἅγιον φιλόσοφον καὶ μάρτυρα Ἰουστῖνον, καὶ τὸν μέγαν Ἀθανάσιον. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Βασίλειος, ἀπέκει ὁ Χρυσόστομος ἐσυντέκοψαν τὸ μάκρος τῶν εὐχῶν, καὶ τὸ ἔφεραν εἰς ἐκεῖνο τὸ μέτρον ὅπου εἶναι τὴν σήμερον. Ὅθεν εἶναι βέβαιον, ὅτι ἀναφέροντας τὴν μαρτυρίαν τῆς λειτουργίας ἀναφέρομεν τὰς ἀποστολικὰς παραδόσεις, ἀναφέρομεν ὅλης τῆς ἐκκλησίας τὴν πίστιν, καὶ μίαν ἀσύγκριτον βεβαιοσύνην τῆς ἀληθείας.

Τί νὰ ἀναφέρω τὴν λειτουργίαν τῶν προηγιασμένων, ἡ ὁποία μοναχὴ σώνει νὰ κατακρίνῃ τὴν ἀσέβειαν τῶν Καλβινιστῶν; εἰς ἐκείνην, ὡς ἐξηγεῖται τοῦ Εὐχολογίου ἡ τάξις, ἡ θυσία εἶναι προτετελειωμένη. Καὶ ὅτε κατὰ τὸ ἴδιον τῆς λειτουργίας ἐκείνης μέλλει νὰ μεταφερθῇ ἡ ἁγία μερὶς εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν, λέγεται ἡ εὐχὴ τούτη.

Δέσποτα ἅγιε δυσωποῦμέν σε τὸν ἐν ἐλέει πλούσιον, ἵλεων γενέσθαι ἡμῖν, καὶ ἀξίους ἡμᾶς ποιῆσαι τῆς ὑποδοχῆς τοῦ μονογενοῦς σου υἱοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν, τοῦ βασιλέως τῆς δόξης· Ἰδοὺ γὰρ τὸ ἄχραντον αὐτοῦ σῶμα καὶ τὸ ζωοποιὸν αἷμα κατὰ

Πάλιν, πρὸ τῆς κοινωνίας ἔχει τὴν εὐχὴν ταύτην. Πρόσχες κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐξ ἁγίου κατοικητηρίου σου, καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης τῆς βασιλείας σου, καὶ ἐλθὲ εἰς τὸ ἁγιάσαι ἡμᾶς ὁ ἄνω τῷ Πατρὶ συγκαθήμενος, καὶ ὧδε ἡμῖν ἀοράτως συνών. Καὶ καταξίωσον τῇ κραταιᾷ σου χειρὶ μεταδοῦναι ἡμῖν τοῦ ἀχράντου σώματός σου, καὶ τοῦ τιμίου αἵματος.

Ἀπέκει μετὰ τὴν κοινωνίαν πρὸς εὐχαριστίαν· Εὐχαριστοῦμεν, λέγει, κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐπὶ τῇ μεταλήψει τῶν ἁγίων, ἀχράντων, ἀθανάτων καὶ ἐπουρανίων σου μυστηρίων.

Τέλος συμπεραίνοντας ὅλην τὴν ἱερουργίαν τῆς λειτουργίας λέγει· Ἤνυσται, καὶ τετέλεσται ὅσον εἰς τὴν ἡμετέραν δύναμιν Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν τὸ τῆς σῆς οἰκονομίας μυστήριον. ἐνεπλήσθημεν τῆς ἀτελευτήτου ζωῆς· ἀπηλαύσαμεν τῆς ἀκενώτου σου τρυφῆς· ἧς καὶ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι πάντας ἡμᾶς καταξιωθῆναι εὐδόκησον.

Ταῦτα ὅλα ὁμοίως περιέχει καὶ ἡ λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου. Καὶ λέγω λειτουργίαις Βασιλείου καὶ Χρυσοστόμου, ὄχι νὰ μὴν εἶναι ἡ θεία ἱερουργία συνθεμένη καὶ δοσμένη ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους, καθὼς μαρτυρᾷ εἰς τὴν προαναφερμένην εὐχὴν τῆς λειτουργίας ὁ μέγας Βασίλειος,

παρασῆναι τῇ ἁγίᾳ σου ταύτῃ τραπέζῃ, καὶ ἱερουργῆσαι τὸ ἅγιον καὶ ἄχραντόν σου σῶμα, καὶ τὸ τίμιον αἷμα. Καὶ πάλιν· ἀξίωσον προσενεχθῆναί σοι ὑπ᾽ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀναξίου δούλου σου τὰ δῶρα, ταῦτα· σὺ γὰρ εἶ ὁ προσφέρων καὶ προσφερόμενος, καὶ προσδεχόμενος καὶ διαδιδόμενος Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Πάλιν εἰς τὴν εὐχὴν τῆς προσκομιδῆς λέγει· Ἐπίβλεψον ἐφ᾽ ἡμᾶς ὁ Θεός, καὶ ἔπιδε ἐπὶ τὴν λατρείαν ἡμῶν ταύτην. Καὶ πρόσδεξαι αὐτήν, ὡς προσεδέξω ἐκ τῶν ἁγίων σου Αποστόλων τὴν ἀληθινὴν ταύτην λατρείαν. Καὶ ταύτην τὴν λατρείαν ὀλίγον παρεπαίω τὴν ὀνομάζει λογικὴν καὶ ἀναίμακτον θυσίαν.

Καὶ μετὰ τὴν τελείωσιν τῶν ἁγίων δώρων, ἀφ᾽ οὗ ἐπανέλαβε πολλαῖς φοραῖς τὸν λόγον περὶ τῆς ἀληθινῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ, λέγει· ὁ Θεὸς ἡμῶν δίδαξον ἡμᾶς ἁγιωσύνην ἐπιτελεῖν ἐν φόβῳ σου, ἵνα ἐν καθαρῷ τῷ μαρτυρίῳ τῆς συνειδήσεως ἡμῶν ὑποδεχόμενοι τὴν μερίδα τῶν ἁγιασμάτων σου ἑνωθῶμεν τῷ ἁγίῳ σώματι καὶ αἵματι τοῦ Χριστοῦ σου· Καὶ ὑποδεξάμενοι αὐτὰ ἀξίως, ἔχωμεν τὸν Χριστὸν κατοικοῦντα ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν.

Πάλιν

ρίζουσιν, ὁμολογοῦσι, κηρύσσουσιν, διδάσκουσιν, καὶ ὡς ἱερὰ βούκκινα διαλαλοῦσιν, Οτι μετὰ τὸν ἁγιασμὸν καὶ τὴν τελείωσιν τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου κάτω ὑπὸ τὰ φαινόμενα συμβεβηκότα εἶναι ἀληθῶς, πραγματικῶς, καὶ οὐσιωδῶς ὁ δεσπότης Χριστός. Εἰς τοῦτο δὲν ἔχουσιν ἀριθμὸν αἱ μαρτυρίαις τῶν ἁγίων πατέρων, καθὼς ἐπροσφέρθησαι ὅπου ἔκαμε χρεία, καὶ εἰς καιρὸν θέλουσιν ἀναφερθῆ· διὰ νὰ καταβάλωμεν τὸ μιαρώτατον τοῦτο σφάλμα, σώνει νὰ θυμήσωμεν τὰ ὀλίγα τοῦτα.

Φανερώτατον εἶναι, Οτι σιμὰ εἰς τοὺς ἁγίους πατέρας, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν μυστικὴν ἱερουργίαν ἡ θεία λειτουργία κράζεται θυσία ἀναίμακτος. ἂν εἶναι θυσία, λοιπὸν ζωντανοῦ πράγματος εἶναι προσφορά. ζωντανὸν πρᾶγμα δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶναι παρὰ τὸ περιεχόμενον κάτω ὑπὸ τὰ βλεπόμενα. Οτι τὸ ἁπλὸν ψωμὶ νὰ ὀνομάσῃς θυσίαν, εἶναι μεγάλη ψευδολογία, βαρυτάτη ἀμαθία, καὶ λόγος τῶν πατέρων ἀνάξιος.

Ο μέγας Βασίλειος εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ εἰς τὴν εὐχὴν τοῦ χερουβικοῦ· Ἱκάνωσόν με λέγει, Κύριε τῇ δυνάμει τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος, ἐνδεδυμένον τὴν τῆς ἱερατείας χάριν, παρα-

ρα-

ὅλοι οἱ ἅγιοι πατέρες, ὅλοι οἱ σοφώτατοι, καὶ προθυμότατοι φύλακες τῶν τύπων τῆς ἐκκλησίας, διδάσκαλοι ἀνατολικοὶ ἀπὸ τὸν καιρὸν τῶν Ἀποστόλων νὰ μὴν ἐνόησαν, νὰ μὴν ἐκατάλαβαν τὴν ἀλήθειαν τῆς μεταδόσεως εἰς τὴν Κοινωνίαν, καθὼς ἐνόησαν καὶ ἐκατάλαβαν καλότατα τὴν μεταχείρισιν τῶν ἄλλων μυστηρίων. Ὅτι φανερὸν εἶναι ἀπὸ τὸ παντοτινὸν σέβας τῆς ἐκκλησίας τῶν Γραικῶν, πῶς δὲν δίδουσι ποτὲ κανένα μυστήριον, ὁποῦ νὰ ζητᾷ εἰς τὴν ὑπουργίαν του καμίαν ὕλην, δίχως νὰ διακρίνουν τὴν εὐλογίαν καὶ τὸν ἁγιασμὸν τῆς ὕλης ἀπὸ τὴν χρῆσιν τοῦ μυστηρίου. λόγου χάριν πρῶτα εὐλογοῦσι τὸ νερὸ, ἀπέκει μὲ τὸ ἁγιασμένον ὕδωρ βαπτίζουσιν, μὲ τὸ ἁγιασμένον μύρον χρίουσιν, μὲ τὸ ἁγιασμένον ἔλαιον δίδουσι τὸ εὐχέλαιον. Τὸ λοιπὸν πῶς εἶναι δυνατὸν, ὅτι εἰς μόνον τὸ μυστήριον τῆς Εὐχαριστίας νὰ μὴν ἐχώρισαν τὸν ἁγιασμὸν τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου ἀπὸ τὴν μετάληψιν τοῦ ἡγιασμένου ἄρτου καὶ οἴνου; Καὶ ὁποῖος νὰ εἶναι ὁ ἁγιασμὸς τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου πρὶν τῆς μεταλήψεως, καὶ πόσον νὰ διαφέρῃ ἀπὸ τοὺς ἁγιασμοὺς εἰς τ᾽ ἄλλα μυστήρια, τὸ ἔχομεν ἀπὸ τοὺς ὁμοίους ἁγίους πατέρες· οἱ ὁποῖοι ὅλοι τους μὲ ὁλόψυχον συμφωνίαν γνω-

Αν ἡ μετάδοσις δίδει τὴν παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ, τὸ λοιπὸν ὁ λόγος ὁποῦ αὐταποκρίνεται τῆς μεταδόσεως, ἔπρεπε νὰ εἶναι ἐκεῖνος· Λάβετε, φάγετε, Τοῦτό μου ἐστὶ τὸ σῶμα. Ἀλλὰ κατὰ τοὺς Καλβινιστὰς τὰ ὕστερα λόγια, Τοῦτο μου ἐστὶ τὸ σῶμα, δὲν ἔχουσι δύναμιν νὰ μεταβάλλουν τὸ ψωμί· ἄρα ὁ νοῦς ὅλου τοῦ λόγου ὁποῦ εἶπεν ὁ Χριστὸς, ἤθελεν εἶσθαι τοῦτος· Λάβετε τὸ ψωμὶ τοῦτο, ὁποῦ εἶναι σημάδι τοῦ σώματός μου, καὶ φάγετέ το. Κατὰ τοῦτον τὸν νοῦν εἰς τὴν μετάδοσιν ἔθελεν εἶσθαι ἡ πραγματικὴ καὶ οὐσιώδης παρουσία τοῦ μεταδιδόντος, καὶ τοῦ μεταδιδομένου ψωμίου, ὄχι ἡ πραγματικὴ καὶ οὐσιώδης παρουσία τοῦ ἀμέσως σημαινομένου διὰ τῆς μεταδόσεως, δηλονότι τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ. Τὸ λοιπὸν ἡ Εὐχαριστία κατὰ τοὺς Καλβινιστὰς δὲν εἶναι ὅλως μυστήριον ὡσὰν εἶναι τὸ βάπτισμα. Ὅτι τὸ βάπτισμα ἔχει τὴν πραγματικὴν καὶ οὐσιώδη παρουσίαν καὶ τοῦ βαπτιζομένου, καὶ τοῦ βαπτίζοντος, καὶ τοῦ ὕδατος, καὶ τοῦ ἀμέσως σημαινομένου, δηλαδὴ τῆς ἀναγεννήσεως. ἄλλον τρόπον εἶναι τὸ λοιπὸν μυστήριον τὸ βάπτισμα, καὶ δὲν τοῦ ὁμοιάζει ἡ Εὐχαριστία.

Πάλιν ἂν ἡ παρουσία τοῦ Χριστοῦ γυρεύεται εἰς τὴν μετάδοσιν, πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι

ὅλη

μυστήριον, τότε ὁμολογοῦμεν νὰ ἤμεσθα φιλιωμένοι καὶ ἑνωμένοι μὲ τὸ κεφάλι μας, καὶ ἕνα κορμί, μὲ βεβαίαν ἐμπίδα νὰ γενοῦμεν καὶ τῆς βασιλείας συγκληρονόμοι.

ΚΑΤΑΚΡΙΣΙΣ.

Ἐδῶ εἶναι μέγα δάσος βλασφημιῶν, ὁποῦ σύρνουσιν εἰς ἀθείαν.

Ἀπὸ τὰ δύο τους μυστήρια λέγουσιν οἱ Καλβινισταί, πῶς τὸ δεύτερον εἶναι ἡ εὐχαριστία.

Ἀλλὰ πρῶτον αὐτοί τους ὁμολογοῦσιν εἰς τὸ π. ἄρθρον, ὅτι τὰ μυστήρια γίνονται ἀπὸ λόγον καὶ στοιχεῖον. Ἄρα κατ' αὐτοὺς στοιχεῖον τῆς εὐχαριστίας θέλει εἶσθαι τὸ ψωμὶ καὶ τὸ κρασί· ὁ λόγος ποῖος εἶναι; Ὅτι ἂν ὁ λόγος εἰς τὸ μυστήριον πρέπει νὰ δηλοῖ τὴν ἐνέργειαν ὁποῦ γίνεται, καθὼς φαίνεται εἰς τὸ βάπτισμα, ὁ λόγος διὰ νὰ δηλοῖ τὴν ἐνέργειαν ὁποῦ γίνεται εἰς τὴν Εὐχαριστίαν, ἔπρεπε νὰ εἶναι τοῦτος. Ἐγὼ τρώγω τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Καὶ τίς διάβολος ἀποκότησε ποτὲ νὰ εἴπῃ τὸν λόγον τοῦτον;

Δεύτερον ἀθείας γένος, Ὅτι εἰς τὴν μετάδοσιν τῆς κοινωνίας εἶναι ἡ παρουσία τοῦ Χριστοῦ.

ἐκείνη ὅπου μᾶς προβάλλει ἡ πίστις, ὄχι ἐκείνη ὅπου μᾶς διδάσκει ἡ πεπλασμένη μετουσίωσις. Διατὶ πιστεύομεν, ὅτι οἱ Χριστιανοὶ τρώγουσιν τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν μυστικὸν δεῖπνον, ὄχι μασσῶντάς το μὲ τὸ ὑλικὸν ὀδόντι; ἀμὴ λαμβάνοντάς το μὲ τὴν αἴσθησιν τῆς ψυχῆς, ἐπειδὴ καὶ σῶμα Χριστοῦ δὲν εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον βλέπουσι τὰ ὀμμάτια εἰς τὸ μυστήριον· ἀλλ' ἐκεῖνο ὅπου ἡ πίστις πνευματικῶς νοᾷ, καὶ μᾶς τὸ δίδει. Ὅθεν ἀληθὲς εἶναι· Ὅτι ἂν πιστεύωμεν, τρώγομεν, καὶ μεταλαμβάνομεν· ἂν δὲν πιστεύωμεν, τίποτε δὲν καρποφοροῦμεν. Παρομοίως τὸ νὰ πίνωμεν τὸ ποτήριον εἰς τὸ μυστήριον, εἶναι νὰ μεταλαμβάνωμεν τὸ ἀληθινὸν αἷμα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἐκεῖνον τὸν τρόπον, ὅπου εἴπαμεν διὰ τὸ σῶμα. Διότι ὁ ὁ νομοθέτης καθὼς ὥρισε διὰ τὸ σῶμα του, ἔτζι ὥρισεν καὶ διὰ τὸ αἷμα του. Καὶ τὸ ὥρισεν ἐκεῖνος, δὲν εἶναι βολετὸν νὰ διαχωρισθῇ, ἢ νὰ μιστερευθῇ διὰ δόκησιν θελήματος ἀνθρωπίνου. Μάλιστα πρέπει νὰ φυλάσσεται ἡ νομοθεσία, καθὼς παρεδόθη. Τὸ λοιπὸν ἀφ' οὗ μεταλάβωμεν ἀξίως, καὶ κοινωνήσωμεν ὁλόκληρα τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ

μυστή-

Ἄρθρον ις.

Ἄρθρον ιζ.

Πιστεύομεν, ὅτι τὸ ἄλλο μυστήριον, ὁποῦ ἐνομοθέτησεν ὁ Χριστὸς, εἶναι ἐκεῖνο ὁποῦ κράζομεν εὐχαριστίαν. Διατὶ τὴν νύκτα, ὅτε ἔδιδε τὸν ἑαυτόν του, λαμβάνοντας ψωμὶ, καὶ εὐλογῶντας εἶπε τῶν Ἀποστόλων· Λάβετε, φάγετε, Τοῦτό μου ἐστὶ τὸ σῶμα. Καὶ πιάνοντας τὸ ποτήριον εὐχαρίστησε καὶ εἶπεν· πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες, Τοῦτο ἐστὶ τὸ αἷμά μου, τὸ ὑπὲρ πολλῶν ἐκχυνόμενον. Τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Καὶ σμίγει ὁ Παῦλος· Διατὶ ὅσαις φοραῖς θέλετε φάγει τὸ ψωμὶ τοῦτο, καὶ θέλετε πίει τὸ ποτήριον τοῦτο, θέλετε ἀναμνήσει τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ. Τούτη εἶναι ἡ ἁπλῆ, ἀληθινὴ, καὶ καθολικὴ νομοθεσία τοῦ θαυμαστοῦ τούτου μυστηρίου. Εἰς τοῦ ὁποίου τὴν μετάδοσιν ὁμολογοῦμεν καὶ φανερὰ λέγομεν νὰ εἶναι ἀληθινὴ καὶ πραγματικὴ τοῦ δεσπότου Χριστοῦ ἡ παρουσία· ἀληθινὰ

ἐκεῖ-

μυστήριον, κάμνει χρεία. ὅτι τοῦ γηΐνου πράγματος ἡ χρῆσις νομοθετημένη ἀπὸ τὸν Χριστὸν νὰ εἶναι μὲ τὴν ἀληθινὴν πίστιν συνζοφιασμένη. Τοῦτος ὁ λόγος κατακρίνει τὸν η. κανόνα τῆς πρώτης ἁγίας Συνόδου, εἰς τὸν ὁποῖον ὁρίζουσιν οἱ ἅγιοι πατέρες νὰ δέχεται ἡ ἐκκλησία τοὺς Ναβατιανοὺς μὲ χειροθεσίαν. Καὶ εἰς τὸν ιθ. Κανόνα ὁρίζουσι νὰ ξαναβαπτίζωνται οἱ Παυλιανισταὶ, ὅτι τὸ βάπτισμά τους δὲν ἦτον ἀληθινόν. Ὁμοίως καὶ ἡ ἁγία δευτέρα συνόδος εἰς τὸν ζ. Κανόνα ἀποφάσισεν, ὅτι οἱ Ἀρειανοὶ, Μακεδονιανοὶ, Σαββατιανοὶ, Ναβατιανοὶ, Τετραδῖται, καὶ Ἀπολιναρισταὶ νὰ μὴν ξαναβαπτίζωνται.

Ψέμα λοιπὸν εἶναι τὸ λέγουσιν οἱ Καλβινισταὶ, ὅτι δίχως τὴν ἀληθινὴν πίστιν δὲν εἶναι τὸ βάπτισμα σωστόν· Διατὶ οἱ Ἀρειανοὶ καὶ Μακεδονιανοὶ, καὶ οἱ ἄλλοι ὁποῦ ὠνομάσθησαν, δὲν εἴχασι πίστιν ἀληθινὴν, καὶ ὅμως ἐβάπτιζαν σωστὰ καὶ ἀληθινά.

τὸ μυστήριον τῆς Εὐχαριστίας τὸ ἐνομοθέτησε μὲ τὸ ῥῆμα τὸ ὑπαρκτικόν. Τοῦτο μου ἐστὶ τὸ σῶμα. Τελειώνεται λοιπὸν τὸ βάπτισμα, καθὼς ἐνομοθετήθη, μὲ τὴν ἐνέργειαν καὶ τὴν χρῆσιν τοῦ νεροῦ. Τελειώνεται ἡ Εὐχαριστία καθὼς ἐνομοθετήθη, μὲ τὸ εἶναι τοῦ πράγματος ὁποῦ σημαίνεται. Καὶ τὸ πρᾶγμα ὁποῦ σημαίνεται, εἶναι ἡ σάρκα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ. Καὶ διατὶ τὸ εἶναι τοῦ πράγματος εἶναι πρότερον ἀπὸ μεταχείρισίν του, διὰ τοῦτο ὁ λόγος τῶν Καλβινιστῶν εἶναι ψευδίστατος καὶ βλάσφημος, ὅτι τῶν ἁγίων δώρων ἡ τελειότης νὰ κρέμεται ἀπὸ τὴν χρῆσιν. Ἔχομεν εἰς τοῦτο ἀναρίθμηταις τῶν ἀνατολικῶν μαρτυρίαις. Ζώνει νὰ προφέρωμεν ἐκεῖνο, ὁποῦ προλέγουσιν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λειτουργοὶ μέλλοντας νὰ κοινωνήσουν, καὶ κρατῶντας εἰς τὸ χέρι τους τὸν τίμιον μαργαρίτην· Πιστεύω Κύριε, καὶ ὁμολογῶ, ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ζῶντος, ὁ ἐλθὼν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτος εἰμὶ ἐγώ. Κρατεῖ λοιπὸν καὶ πιστεύει ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία, ὅτι πρὶν μεταδοθῇ ὁ τίμιος ἄρτος, καὶ πρὶν τῆς κοινωνίας εἶναι εἰς ἐκεῖνα τὰ εἴδη περιεχόμενος οὐσιωδῶς αὐτὸς ὁ δεσπότης Χριστός.

Ἑβδόμη αἵρεσις, Ὅτι διὰ νὰ εἶναι σωστὸν

μυ-

Ἀλλὰ δὲ ἀπὸ τὰ τῶν ἀπαίτων ἀνάδειξον τοῦτο ὕδωρ ἀπολυτρώσεως, καθαρισμὸν σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἄνεσιν δεσμῶν, ἄφεσιν παραπτωμάτων. Καὶ ὅλως ἐκεῖναις οἱ εὐχαῖς εἶναι γεμάταις παρόμοια μιλήματα, τὰ ὁποῖα καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἀρεοπαγίτου εἰς τὸ περὶ βαπτίσματος τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας παραδομένα ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους, καὶ μαθητευμένα ἀπὸ τοὺς ἁγίους πατέρες τὰ ἐκράτησε πάντοτε καὶ τὰ κρατεῖ ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία.

Ἐκτη αἵρεσις, Ὅτι διὰ νὰ εἶναι ὁλόκληρον τὸ μυστήριον, πρέπει νὰ συντρέχῃ πρᾶγμα γήϊνον, ἐξωτερικὴ ἐνέργεια μὲ τὴν χρῆσιν γηΐνου πράγματος. Τοῦτος ὁ τρόπος τῆς ἐξηγήσεως τῶν μυστηρίων εἶναι καὶ ἀνάρμεστος καὶ ἀσεβέστατος· διατὶ ξαμώνει εἰς τοῦτο τὸ τέλος, νὰ διδάξῃ πῶς ἡ τελειότης τῶν ἁγίων δώρων κρέμεται ἀπὸ τὴν χρῆσιν, καθὼς εἶναι ἀληθινὸν εἰς τὸ βάπτισμα. Ἀλλὰ τοῦτο μάχεται μὲ ὅλους τοὺς ἁγίους πατέρες, μάχεται μὲ τὴν φανερωτάτην ἀπόδειξιν τῆς ἱερᾶς λειτουργίας, μάχεται μὲ τὸν τρόπον ὁποῦ ἐνομοθέτησεν ὁ Χριστός. Ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ὁ Σωτὴρ ἐνομοθέτησε τὸ βάπτισμα μὲ ῥῆμα σημασίας ἐνεργητικῆς λέγοντας. Πορευθέντες μαθητεύσατε βαπτίζοντες.. Ἀμὴ

Ἀλλὰ οἱ ἅγιοι πατέρες, καὶ εἰς τὸ προκείμενόν μας οἱ ἀνατολικοὶ δὲν φέρνουσι διὰ τὸ βάπτισμα, νὰ εἶναι σημάδι παστίματος τοῦ Θεοῦ, ἀμὴ ὁμολογοῦσιν εἰς αὐτὸ δύναμιν καὶ ἐνέργειαν ὀργανικήν.

Εἰς τὸ εὐχολόγιον φανεραῖς εἶναι οἱ αἴτησες ὁποῦ προλέγονται εἰς τὸ νερὸ τοῦ βαπτίσματος· Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὸ ὕδωρ τοῦτο τῇ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ καὶ ἐπιφοιτήσει τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι αὐτῷ τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεως, τὴν εὐλογίαν τοῦ Ἰορδάνου. Ὑπὲρ τοῦ καταφοιτῆσαι τοῖς ὕδασι τούτοις τὴν καθαρτικὴν τῆς ὑπερουσίου Τριάδος ἐνέργειαν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Καὶ παρακάτω εἰς ταῖς εὐχαῖς εἶναι τὰ λόγια τοῦτα· Αὐτὸς οὖν φιλάνθρωπε βασιλεῦ πάρεσο καὶ νῦν διὰ τῆς ἐπιφοιτήσεως ἁγίου σου Πνεύματος, καὶ ἁγίασον τὸ ὕδωρ τοῦτο. Καὶ δὸς αὐτῷ τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεως, τὴν εὐλογίαν τοῦ Ἰορδάνου. ποίησον αὐτὸ ἀφθαρσίας πηγὴν, ἁγιασμοῦ δῶρον, ἁμαρτημάτων ἀλεξητήριον, δαίμοσιν ὀλέθριον, ταῖς ἐναντίαις δυνάμεσιν ἀπρόσιτον, ἀγγελικῆς ἰσχύος πεπληρωμένον. φυγέτωσαν ἀπ' αὐτοῦ οἱ ἐπιβουλεύοντες τῷ πλάσματί σου. Καὶ πάλιν·

Ἀλλὰ

νει, ὁποῦ στενεύουσι τὰ μυστήρια εἰς δύο μόνον. ἔξω, νὰ κράζεται στοιχεῖον τὸ καμωμένον ἀπὸ στοιχεῖα εἰς τ' ἄλλα μυστήρια, λόγου χάριν τὸ ἔλαιον ἢ τὸ βάλσαμον. ἀμὴ εἰς τὰ μυστήρια τῆς μετανοίας καὶ τοῦ γάμου βέβαιον εἶναι, ὅτι δὲν ἔχει τόπον ὁ νεωτερισμὸς τῶν Καλβινιστῶν διὰ τὸ στοιχεῖον τους, ὡς γήινον πρᾶγμα.

Πέμπτη αἵρεσις, ὅτι τὰ μυστήρια εἶναι σημάδια τῶν ταξιμάτων τοῦ Θεοῦ. Ἀπὸ τοῦτο ἀκολουθεῖ, τὰ Εὐαγγελικὰ μυστήρια νὰ μὴ διαφέρουσιν ἀπὸ τὴν περιτομὴν τῶν Ἑβραίων.

Λέγει ὁ Ἀπόστολος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους· Καὶ σημεῖον ἔλαβεν (ὁ Ἀβραὰμ) περιτομῆς, σφραγῖδα τῆς δικαιοσύνης τῆς πίστεως.

Καὶ πάλιν· Οὐ γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τοῦ Ἀβραάμ, ἀλλὰ διὰ δικαιοσύνης πίστεως. ἂν ἡ ἐπαγγελία ἐγίνη τῆς πίστεως, καὶ ἡ περιτομὴ εἶναι σημάδι τῆς δικαιοσύνης τῆς πίστεως, τὸ λοιπὸν ἡ περιτομὴ εἶναι ἀκόμη σημάδι τῆς ἐπαγγελίας, ὁποῦ ἐδόθη τῆς δικαιοσύνης τῆς πίστεως. Τώρα κατὰ τοὺς Καλβινιστὰς τὰ εὐαγγελικὰ μυστήρια εἶναι σημάδια τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Θεοῦ, ἄρα κατ' αὐτοὺς δὲν εἶναι κάμμια διαφορὰ καὶ ὑπεροχὴ τῶν εὐαγγελικῶν μυστηρίων.

μίαν διαφορὰν δὲν εἶναι τρόπος νὰ εἰποῦμεν, ἐκεῖ ἐνομοθέτησεν, ἐδῶ δὲν ἐνομοθέτησε μυστήριον.

Ἀλλὰ τίς ἡ τόση αὐθάδεια καὶ φιλοψευδία τῶν Καλβινιστῶν, νὰ ἀτιμάζουσι τὴν ἐκκλησίαν τῶν Γραικῶν μὲ ταύταις ταῖς συκοφαντίαις διὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν μυστηρίων; τί ἄλλο ἔχουσιν οἱ Ρωμαῖοι γνωριμώτερον, φανερώτερον, συνηθέστερον ἀπὸ τὴν παλαιοτάτην φύλαξιν, καὶ εὐλαβιστάτην ὑπουργίαν τῶν ἁγίων ἑπτὰ μυστηρίων; Ἐκεῖνοι ὁποῦ ἐφύτευσαν τὸ βαρυστέναχτον σχίσμα, ἐστάθησαν εἰς πολλὰ τολμηρὰ διὰ νὰ βάλουσι μέσα εἰς τὴν ἀνατολικὴν καὶ δυτικὴν ἐκκλησίαν μὲ τὴν διαφορὰν τῶν τρόπων τῆς θρησκείας καὶ δογμάτων διαφοράν· ὅμως τὴν ἀλήθειαν, τὸν ἀριθμόν, τὰ οὐσιώδη μέρη τῶν μυστηρίων μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὰ ἀφήκασιν ἀνέγγικτα. Καὶ ἔκαμεν ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ νὰ λάμπῃ εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῶν μυστηρίων μεγάλη συμφωνία τῆς δυτικῆς καὶ ἀνατολικῆς ἐκκλησίας εἰς πομπὴν καὶ αἰσχύνην τῆς αἱρετικῆς κακογλωσσίας.

Τετάρτη αἵρεσις, ὅτι τὰ μυστήρια γίνονται ἀπὸ δύο, λόγον καὶ στοιχεῖον. ἄβυσσος ἄβυσσον ἐπικαλεῖται. ἔτζι παραμιλοῦσιν ἀσεβῶς ἐκεῖ-

γοντας ὅτι δύο μόνον μυστήρια νὰ ἐνομοθέτησεν ὁ Χριστός. Διατὶ καθὼς εἰς τὰ ὕστερα λόγια τοῦ κατὰ Ματθαῖον· Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτούς· δὲν ἐξεκαθάρισεν, οὐδὲ εἶπεν ἁπλῶς ὅτι μὲ τὰ λόγια ἐκεῖνα τότε ἐνομοθέτησεν ἕνα μυστήριον· Ετζι λέγοντας εἰς τὸ κατὰ Ιωάννην· Λάβετε Πνεῦμα ἅγιον, ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς· διατὶ νὰ μὴν ἐνομοθέτησεν ἄλλο μυστήριον, καλὰ καὶ νὰ μὴν τὸ ἐξεκαθάρισεν, ὡς τὸ ἐξηγήσουν οἱ τοῦ Καλβίνου. Οτι εἰς ὅμοια μιλήματα νὰ θέλωμεν, ἐκεῖ νὰ ἐνομοθέτησεν, ἐδῶ νὰ μὴν ἐνομοθέτησε μυστήριον, δὲν εἶναι ψυχῆς χριστιανικῆς, ἀλλὰ γνώμης ἀσεβοῦς.

Ομοίως ἴσον μίλημα ἐμεταχειρίσθη ὁ Σωτὴρ λέγοντας· Λάβετε, φάγετε, τοῦτο μου ἐστὶ τὸ Σῶμα· καὶ λέγοντας, Τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Λοιπὸν ἂς μᾶς ἐξηγήσουν οἱ Καλβινισταὶ, διὰ ποίαν ἀφορμὴν ἔχομεν νὰ πιστεύωμεν, ὅτι μὲ τὰ πρῶτα λόγια ἐνομοθετήθη τὸ μυστήριον τῆς εὐχαριστίας, καὶ μετὰ ὕστερα λόγια δὲν ἐνομοθετήθη τὸ μυστήριον τῆς ἱερωσύνης διὰ τὴν τελείωσιν τῶν ἁγίων δώρων· ἐπειδὴ καὶ τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ καὶ τὰ πρῶτα καὶ τὰ δεύτερα εἶναι ἁπλᾶ· Καὶ δὲν σημαίνοντας κα-

νος, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ξεκαθαρισὰ εἰς τὸ Εὐαγγέλιον.

Διατὶ ὁμοίως εἰς τὸ 15. ἄρθρον ὁμολογοῦσι τὸ καλὸν ἐκεῖνο δόγμα, Ὅτι ἀσεβὲς πρᾶγμα εἶναι ὁ ἀναβαπτισμός· τὸ ὁποῖον δὲν τὸ ἔχομεν ξεκαθαρισὰ εἰς τὸ Εὐαγγέλιον;

Ἀπέκει ἐπειδὴ θέλουσιν, διὰ νὰ πιστεύωμεν τὸ δόγμα τῶν ἑπτὰ μυστηρίων, νὰ εἶναι ξεκαθαρισὰ εἰς τὸ Εὐαγγέλιον· μὲ ποίαν ἐξουσίαν αὐτοὶ ἔπλασαν νέα καὶ ἀλλόκοτα δόγματα εἰς ταύτην τὴν ὁμολογίαν, τὰ ὁποῖα ὄχι μόνον δὲν εἶναι, οὐδὲ ἠμποροῦσι νὰ εἶναι εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, ἀλλὰ μάχονται παντελῶς μὲ τὸ Εὐαγγέλιον; Ὅτι ἡ δικαίωσις γίνεται διὰ πίστεως, ὄχι ἐξ ἔργων· Ὅτι ὁ ἄνθρωπος γίνεται δίκαιος νοῶντας καὶ ἁρμόζοντας τοῦ ἑαυτοῦ του δικαιοσύνην τοῦ Χριστοῦ· Ὅτι μέλη τῆς ἐκκλησίας συνθεμένης ἀπὸ σωσμένους καὶ μὴ ἀκόμη σωσμένους εἰς τὸν οὐρανὸν εἶναι οἱ ἅγιοι· Ὅτι εἰς τὴν ἁγίαν κοινωνίαν δὲν γίνεται μεταβολὴ τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου. Ὅτι τὸ δόγμα τοῦ Καθαρτηρίου εἶναι ψεματινόν.

Δευτέρα αἵρεσις, Ὅτι τὰ μυστήρια εἶναι δύο.

Τρίτη αἵρεσις, Ὅτι ὁ νομοθέτης δὲν ἔδωκε περισσότερα.

Ἂς μᾶς εἰποῦσιν οἱ Καλβινισταί, ποῦ φαίνεται, λέ-

γοντας

διὰ νὰ εἶναι τὸ μυστήριον ὁλόκληρον, πρέπει νὰ συνδράμη πρᾶγμα γήϊνον καὶ ἐνέργεια ἐξωτερικὴ μὲ χρῆσιν τοῦ γηΐνου πράγματος νομοθετημένην ἀπὸ τὸν Χριστόν, καὶ συντροφιασμένην μὲ πίστιν ἀληθινήν. ὅτι τὸ λείψιμον τῆς πίστεως ζημιώνει τὴν ὁλοκληρίαν τοῦ μυστηρίου.

ΚΑΤΑΚΡΙΣΙΣ.

Εἰς τοῦτο τὸ ἄρθρον, ὁποῦ ἔπρεπε νὰ διδάξη καὶ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν ἑπτὰ τὰ μυστήρια, περιέχονται ἑπτὰ βαρύταταις αἱρέσεις.

Πρώτη εἶναι, Ὅτι μόνα θέλει νὰ εἶναι εὐαγγελικὰ μυστήρια ἐκεῖνα, ὁποῦ ἐνομοθέτησεν ὁ Χριστός. ἤγουν καὶ τοῖς Καλβινισταῖς, ἐκεῖνα ὁποῦ εἶναι ξεκαθαριστὰ εἰς τὸ εὐαγγέλιον.

Ἀλλὰ καὶ τὸν ὅμοιον λογαριασμὸν ἔπρεπε νὰ μὴ πιστεύουν ἄλλα δόγματα εὐαγγελικά, παρὰ μόνον ἐκεῖνα ὁποῦ εὑρίσκονται ξεκαθαριστὰ εἰς τὸ Εὐαγγέλιον. Διατὶ λοιπὸν οἱ Καλβινισταὶ εἰς τὸ ζ. ἄρθρον τῆς παρούσης των ὁμολογίας γνωρίζουσι τὸ εὐσεβὲς ἐκεῖνο δόγμα, ὅτι ἡ παναγία Θεοτόκος εἶναι ἀειπάρθε-

ἁμαρτίας· ἀμὴ ἀνάστασιν τοῦ αὐτεξουσίου ποτὲ κανεὶς δὲν τὸ ὠνόμασε.

Ἀλλὰ συνήθεια τῶν αἱρετικῶν εἶναι νὰ κλίνουν πάντοτε εἰς τὰ ἄκρα. Ἐδογμάτιζαν οἱ Πελαγιανοί, πῶς τὸ Αὐτεξούσιον ἔχει δύναμιν δίχως τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ νὰ φυλάξῃ ὅλαις ταῖς ἐντολαῖς τοῦ Θεοῦ, ἐκ ἐναντίας δογματίζουσιν οἱ Καλβινισταί, ὅτι τὸ Αὐτεξούσιον εἶναι εἰς τοὺς ἀβαπτίστους νεκρόν, καὶ ἀνασταίνεται εἰς τοὺς βαπτισμένους. Ἡ ὀρθόδοξος πίστις διδάσκει τὸ μέσον, ὅτι τὸ Αὐτεξούσιον δὲν σβέννυται ποτέ, ἀλλ᾽ εἶναι ἀχαμνησμένον καὶ κυρτωμένον.

Ἄρθρον ιϛ.

Πιστεύομεν, ὅτι εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἶναι τὰ εὐαγγελικὰ μυστήρια, τὰ ὁποῖα ὁ Χριστὸς ἐνομοθέτησεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον. Καὶ τοῦτα εἶναι δύο. περισσότερα μυστήρια δὲν ἔχομεν διατὶ ὁ νομοθέτης δὲν ἔδωκε περισσότερα. τοῦτα γίνονται ἀπὸ δύο μερικά, λόγον καὶ στοιχεῖον. Καὶ εἶναι σημάδια τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Θεοῦ, καὶ βεβαίως δίδουσι τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ. Καὶ

διὰ

λαχοῦ. Καὶ ὅμως δὲν εἶπε ποτὲ, Ὅτι τὸ αὐτεξούσιον νὰ εἶναι εἰς τοὺς ἀβαπτίστους νεκρόν. Καὶ ὁ μέγας Βασίλειος εἰς τὸν λόγον περὶ τοῦ αὐτεξουσίου ἐξηγᾷ τὴν δύναμιν τοῦ πράγματος λέγοντας· Τὸ αὐτεξούσιον εἶναι δύναμις τοῦ ἀνθρώπου, μὲ τὴν ὁποίαν ἐμπορεῖ νὰ θελήσῃ, ἢ νὰ μὴ θελήσῃ ν' ἀντισταθῇ τοῦ διαβόλου. ὄχι ὅτι παντελῶς νὰ ἔχῃ δύναμιν νὰ νικήσῃ ταῖς κακαῖς ὄρεξες. διατὶ ξεύρουσιν καλὰ οἱ φωτισμένοι ἀπὸ τὸν Θεὸν, ὅτι νὰ νικήσουν τὰ σκάνδαλα τοῦ πονηροῦ δὲν εἶναι ἐμπορετὸν μὲ τὴν δύναμίν τους, ἀλλ' ἀπὸ τὴν ἀνίκητον τοῦ Θεοῦ δύναμιν. Ὅθεν οὔτε ὁ Βασίλειος, οὔτε ἄλλος ἅγιος εἶπεν, Ὅτι τὸ αὐτεξούσιον ἀπὸ νεκρὸν νὰ ἀνασταίνεται εἰς τοὺς βαπτισμένους. Διατὶ ἂν ἦτον τοῦτο ἀληθινὸν, οἱ ἅγιοι ἤθελαν δώσει καὶ ἄλλο ἐπίθετον τοῦ βαπτίσματος· Καὶ καθὼς τὸ κράζουσιν ἀναγέννησιν, ἔτζι τὸ ἤθελαν ἐπονομάσει καὶ ἀνάστασιν τοῦ αὐτεξουσίου.

Τώρα ὁ θεολόγος Γρηγόριος εἰς τὸν λόγον περὶ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος λέγει, πῶς κράζεται δῶρον, χάρισμα, χρίσμα, φώτισμα, ἀφθαρσίας ἔνδυμα, λουτρὸν παλιγγενεσίας, σφραγὶς, καὶ ἀνανέωσις ἀπὸ τὴν παλαιότητα τῆς

ἁμαρ-

τὸ λοιπὸν ἡ δικαίωσις δὲν γίνεται ἀπὸ τὴν πίστιν μόνην, ἀλλὰ πρέπει νὰ εἶναι παρὸν καὶ ἐκεῖνο ὁποῦ ζωντανεύει τὸν ἄνθρωπον. τὸ ὁποῖον διὰ τοῦτο λέγεται ζωή, ἢ τὸ ἐξοχώτερον μέρος τῆς ζωῆς, ὄχι μάρτυρας τῆς ζωῆς.

Ἄλλον τρόπον ἐξηγοῦσι τοῦ αὐτεξουσίου τὴν δύναμιν οἱ ἀνατολικοὶ ἅγιοι πατέρες. Ὁ μέγας Ἀθανάσιος εἰς τὸν λόγον, ὁποῦ ἔγραψε κατὰ ἑλλήνων, ἤγουν ἀνθρώπων ἀβαπτίστων, φιλοσοφῶντας, εἰς ποῖον τρόπον ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἔπεσεν εἰς τὰ κακὰ καὶ τὴν εἰδωλολατρείαν. Ἡ ψυχή, λέγει, ἔχοντας κίνησιν παντοτινὴν μεταχειρίζεται ταῖς δυνάμες της, καὶ ταῖς καταχρῆται εἰς παραλογιασμέναις ἐπιθυμίαις· Ὅτι ἐπλάσθη στολισμένη μὲ τὸ αὐτεξούσιον, καὶ ἐμπορεῖ νὰ κλίνῃ εἰς τὸ καλόν, καὶ νὰ ἀποστραφῇ τὸ καλόν. Καὶ ἀπὸ τὴν κίνησιν δὲν ἐμπορεῖ νὰ παύσῃ. Ὅθεν γνωρίζοντας τὸ αὐτεξούσιόν της βλέπει, ὅτι δύναται νὰ κινᾷ τὰ σωματικὰ μέλη καθὼς τῆς φανῇ. Ἔτζι παραφέροντας ταῖς δυνάμες της κινᾷ τὰ μέλη τοῦ κορμίου της εἰς τὰ ἐναντία. καὶ λογιάζει νὰ μὴν ἁμαρτάνῃ κάμνοντας ἐκεῖνα, ὁποῦ ἐμπορεῖ νὰ κάμῃ. Ταῦτα καὶ πολλὰ παρόμοια λέγει ὁ ἅγιος εἰς τὸν λόγον ἐκεῖνον, καὶ ἄλ-

λα-

Λοιπὸν ἂν θέλουσιν, ὅτι τὸ αὐτεξούσιον εἰς τοὺς ἀβαπτίστους νὰ εἶναι φυσικῶς νεκρόν· πρᾶγμα ὅλως ἀδύνατον, ὅτι δύναμις τῆς ἀθανάτου ψυχῆς νὰ ἀποκάμῃ λέγουσιν αὐτοὶ τοὺς τὰ ἐναντία. Διατὶ βεβαιώνοντας, ὅτι οἱ ἀβάπτιστοι ἁμαρτάνουσι πάντοτε ὁμολογοῦσιν εἰς αὐτοὺς τὸ αὐτεξούσιον ζωντανὸν, ὅτι δίχως αὐτεξούσιον δὲν γίνεται ἁμαρτία. Εἶναι λοιπὸν ἀδύνατον τὸ αὐτεξούσιον εἰς τοὺς ἀβαπτίστους νὰ εἶναι φυσικῶς νεκρὸν, ὅτι τὸ νεκρὸν δὲν ἐργάζεται ἁμαρτάνοντας. Αμὴ ἂν λαμβάνουσι τὸν θάνατον τοῦ αὐτεξουσίου μεταφορικῶς, τουτέστιν ἠθικῶς, διατὶ στερισμένον ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ λογᾶται νεκρόν· ἔπρεπε νὰ ὁμολογοῦσιν καὶ τὸν νοῦν εἰς τοὺς ἀβαπτίστους νεκρὸν, ἐπειδὴ καὶ δὲν εἶναι μὲ τὴν πίστιν φωτισμένος. Διατὶ οὐδένας λογαριασμὸς θέλει, τὸ αὐτεξούσιον νὰ εἶναι νεκρὸν, ἐπειδὴ ἔχει ἐνέργειαν κακὴν, καὶ ὁ νοῦς ἔχοντας ἐνέργειαν μὲ σφάλμα νὰ εἶναι ζωντανός.

Οθεν εἶναι φανερὸν, πόσον εἶναι μακρὰν ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν ἐκεῖνο ὁποῦ ἐβεβαίωσαν οἱ Καλβινισταί. Οτι ἡ πίστις δικαιώνει, ὄχι τὰ καλὰ ἔργα. Οτι αὐτὰ τὰ καλὰ ἔργα δίδουσι ζωὴν βλασταίνοντας ἀπὸ ῥίζαν ζωντανὴν, καὶ δίχως αὐτὰ τὸ αὐτεξούσιον εἶναι νεκρόν.

ΚΑΤΑΚΡΙΣΙΣ.

Εκαμνε χρεία νὰ εἴχαμεν τὸν οἰδίποδα νὰ μᾶς ξεδιαλύνη τὰ αἰνίγματα τῶν Καλβινιστῶν. Ὅτι ἴδιον εἶναι ὅλων τῶν αἱρετικῶν νὰ μιλοῦσι σκοτεινά, ἀμφίβολα καὶ δυσνόητα. Εἰς τοὺς ἀβαπτίστους εἶναι, λέγει, νεκρὸν τὸ αὐτεξούσιον· δὲν ἐμποροῦντας νὰ ἐνεργήσῃ τίποτε καλόν. τοῦτο, λέγει, ἀνασταίνεται εἰς τοὺς βαπτισμένους, ἀλλ' εἶναι λαβωμένον. Καὶ ὅτι ἀφ' ἑαυτοῦ του δὲν ἐμπορεῖ τίποτε.

Νὰ μὴν ἐμπορῇ ἀφ' ἑαυτοῦ του τίποτε, καὶ νὰ μὴν ἐμπορῇ νὰ ἐνεργήσῃ τὸ καλόν, διαφέρει πολλά· Καὶ ὅταν εἶναι νεκρὸν νὰ μὴν ἐμπορῇ νὰ ἐνεργήσῃ καλόν, ἀπ' ἐκεῖ ἀναστημένον νὰ μὴν ἐμπορῇ τίποτε ἀφ' ἑαυτοῦ του, ἐμποροῦντας πᾶσα καιρὸν νὰ κάμῃ τὸ κακόν, δὲν συμφωνοῦσιν.

Πάλιν νὰ εἶναι ἀναστημένον καὶ λαβωμένον, εἶναι παντότε νὰ εἶναι ἄρρωστον· ἀλλὰ τὸ αὐτεξούσιον νὰ μὴν ἔχῃ ποτὲ τὴν ὑγείαν του βοηθῶντας το ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἄρνησις τῆς δυνάμεως τοῦ Ιεροῦ, καὶ γνώμη ὅτι ὁ δίκαιος ἄνθρωπος εἰς τὰ καλά του ἔργα πάντα κοντζαίνει.

ὥσαν νὰ ἔλεγαν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὁποῦ κάθεται, τρέχει μὲ ξένα πόδια· καὶ ὁ ἄρρωστος εἶναι γερὸς μὲ ξένην ὑγείαν. βεβαιώνοντας, ὅτι τὰ ἔργα καθ' ἑαυτά τους δὲν εἶναι ἱκανά, καὶ μόνον εἶναι μάρτυρες τῆς πίστεως. Ἀπὸ ἴχνους τῶν ποδῶν ἕως τῆς κορυφῆς δὲν εἶναι εἰς τοῦτο τὸ ἄρθρον γνῶσις, ἀλλὰ ἀγνωσία, καὶ ἀνάποδη μυθολογία, καὶ ἀσέβεια.

Ἄρθρον ιδ'.

Πιστεύομεν, ὅτι τὸ αὐτεξούσιον εἰς τοὺς ἀβαπτίστους εἶναι νεκρὸν, διατὶ δὲν ἐμπορεῖ νὰ κάμουσι τίποτε καλόν· καὶ ὅ,τι κάμουσιν, εἶναι ἁμαρτία. ἀμὴ εἰς τοὺς βαπτισμένους εἶναι διὰ τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἀναστεμμένον. Καὶ ἐργάζεται, ἀλλὰ ὄχι δίχως τὴν βοήθειαν τῆς χάριτος. Τὸ λοιπὸν διὰ νὰ κάμῃ ὁ ἄνθρωπος τὸ καλὸν, ἡ χάρις προφθάνει τὸ αὐτεξούσιον· τὸ ὁποῖον δίχως τὴν χάριν εἶναι λαβωμένον, καθὼς ἐλαβώθη ἀπὸ τοὺς λῃστὰς ἐκεῖνος ὁποῦ ἐκατέβαινεν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ· τόσον ὅτι ἀφ' ἑαυτοῦ του τίποτε δὲν δύναται, οὔτε κάμνει.

Τὸ γὰρ παραυτίκα ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως ἡμῶν καθ᾽ ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον βάρος δόξης κατεργάζεται ἡμῖν. Ὅπου ὁ Χρυσόστομος ἔχει τὸν ἠθικόν του λόγον ὁλόκληρον περὶ τῶν ἔργων τῆς ἀνθρωπίνης ἀσθενείας, ὅτι προξενοῦσι τὴν αἰώνιον ζωὴν, γεμάτον ἀπὸ σοφωτάτην εὐγλωττίαν. Καθὼς ἀκόμη ἐξηγῶντας τὸ ῥητὸν ἐκεῖνο τῆς β. πρὸς Τιμόθεον· Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· Λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος. Δικαιοσύνης, λέγει, ἤγουν ὅλων τῶν ἀρετῶν. Καὶ ἐκεῖνο, Τὴν πίστιν τετήρηκα, ἐξηγᾷ πῶς σημαίνει τοὺς κόπους καὶ τοὺς κινδύνους διὰ τὴν πίστιν. Τὸ λοιπὸν ἂν ὁ κριτὴς ὁ δίκαιος ἔχει νὰ ἀποδώσῃ τῶν ἔργων τοῦ Παύλου τὸν στέφανον, ἄρα τοῦ Παύλου τὰ ἔργα εἶναι ἄξια τῆς δικαίας ἀνταμοιβῆς.

Ὅλον τοῦτο τὸ ἄθεον μάχεται μὲ τὴν πίστιν καὶ τὸ φρόνημα τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, δίδοντας τῆς πίστεως ἐκεῖνο ὁποῦ δὲν τῆς ἐγγίζει, ἐναντίον τῆς διδασκαλίας Βασιλείου τοῦ μεγάλου ἐν τῷ περὶ πίστεως, ἐναντίον τῆς διδασκαλίας τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὸ ιχ. κεφάλ. τῆς πρὸς Εβραίοις· Κάμνοντας τοῦ δικαίου ἀνθρώπου τὴν δικαιοσύνην ἐξωτερικὴν καὶ πλαστήν.

ὥστε

ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα κο-
μίσηται ἕκαστος (ὄχι καθὼς ὁ πίστευσεν) τὰ διὰ
τοῦ σώματος πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν,
εἴτε κακόν. Ἔχουσιν ἄρα νὰ ἐξετασθοῦσιν καθε-
νὸς τὰ ἔργα ὁποῦ ἔκαμεν, ὄχι ἡ πίστις. Ὅτι κατὰ
τὸν μέγαν Βασίλειον εἰς τὰ περὶ τοῦ ἁγίου βαπτί-
σματος· χωρὶς ἀγάπης καὶ αὐτῆς τῆς πίστεως
ἀνωφελὴς ἡ ἀκροτάτη ἐνέργεια. Ἀλλ' ὅταν κρί-
νονται τινὲς διὰ νὰ δοθῇ ἀπὸ τὴν κριτὴν ἡ ἀ-
πόφασις ἢ ἀπολύσεως ἢ κατακρίσεως, τοῦτοι δὲν
λέγονται μάρτυρες, ἀλλὰ κατάδικοι. Τὸ λοι-
πὸν τὰ ἔργα ὁποῦ μέλλει νὰ κριθοῦν, δὲν εἶναι
μάρτυρες. Καὶ ἀσεβοῦσιν οἱ Καλβινισταὶ λέ-
γοντας τὰ ἔργα μάρτυρες, ὄχι νὰ εἶναι αὐτὰ
τὰ κρινόμενα. Ὁμοίως ἀσεβοῦσι λέγοντας,
ὅτι τὰ ἔργα ὁποῦ γίνονται ἐν Θεῷ βάνοντας
διὰ θεμέλιον ὅτι ἔπραξεν ὁ Θεὸς τὴν ἀντιμι-
σθίαν κάμνοντας τὸν ἑαυτόν του χρεώστην, δὲν
εἶναι ἱκανὰ νὰ φανοῦσιν ἔμπροσθεν τοῦ βήμα-
τος τοῦ Χριστοῦ, διὰ νὰ τοὺς δοθῇ ὡς πληρο-
μὴ ἀπὸ τὸν κριτὴν ἡ σωτηρία, ὅτι ἡ ἀνθρω-
πίνη ἀδυναμία λέγουσιν δὲν ἔχει πῶς τοῦτο εἶ-
ναι ψέμα. Ἀσεβοῦσι, λέγω, κρατοῦν-
τας τούτην τὴν γνώμην, ὅτι ὁ Ἀπόστολος βοᾷ
τὸ ἐναντίον εἰς τὴν πρὸς Κορινθίους δευτέραν.

σοῦ. Ἐναντίον εἰς τοῦτα ἔλεγεν εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην ὁ δεσπότης Χριστός· Πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν αἴρει ὁ πατήρ. ὅπου ὁ Χρυσόστομος, Καρπὸν ἐξηγᾶ, τὸν βίον, τουτέστι τὰ ἔργα· Ὅτι, λέγει, δίχως ἔργα εἶναι ἀδύνατον νὰ εἶναι τινὰς εἰς τὸν Χριστόν.

Καὶ ὁ Ἀπόστολος εἰς τὴν πρὸς Φιλιππησίους· Ἵνα ἦτε, λέγει, εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, πεπληρωμένοι καρπῶν δικαιοσύνης τῶν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Δηλονότι, κατὰ τὸν Χρυσόστομον, νὰ ἔχουσι μὲ τὰ δόγματα καὶ καλὴν ζωήν. Ἀλλὰ νὰ εἶναι οἱ ἄνθρωποι γεμάτοι καρποὺς δικαιοσύνης, δὲν εἶναι νὰ ἔχουσιν τὴν ἔξω δικαιοσύνην. Καὶ διατὶ οἱ καρποὶ τῆς δικαιοσύνης δὲν εἶναι τὰ δόγματα, ἀλλὰ τὰ ἔργα, διὰ τοῦτο ἐξ ἀνάγκης εἶναι ψέμα, ὅτι χρειαζόμεθα τὰ ἔργα ὡς μαρτυρίαις τῆς πίστεως, ὡσὰν τὰ ἔργα νὰ ἦσαν δευτέρας τάξεως· τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Σωτῆρος, καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἀποστόλου εἶναι αἰτία καὶ ὡσὰν τέλος καὶ πρᾶγμα πρώτης τάξεως· Διατὶ ἡ πίστις ἔχεται διὰ τὰ ἔργα, ὄχι τὰ ἔργα διὰ τὴν πίστιν. Πάλιν ὁ Ἀπόστολος εἰς τὴν β. πρὸς Κορινθίους· Τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς, λέγει, φανερωθῆναι

δεῖ

Χρυσόστομος, ὅτι κατ' ἐκεῖνον τὸν τρόπον ἐμποροῦσαι οἱ Μαρκιωνισταὶ νὰ βαπτίσουν ὅλους τοὺς ἀπίστους. παρομοίως ἤθελεν εἰπεῖ καὶ τῶν Καλβινιστῶν, ὅτι κατὰ τὰ ὀνειρά τους ἐμπορεῖ νὰ ἁρμοσθῇ ὅλων τῶν ἀπίστων ἡ δικαιοσύνη τοῦ Χριστοῦ.

Ἀλλὰ ταῦτα νὰ εἶναι μωρολογίαις, τὸ δείχνει φανερὰ ὁ Ἀπόστολος ἐν τῇ πρὸς Γαλάτας λέγοντας· Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε. Καὶ ἐν τῇ πρὸς Ρωμαίους, Ἀποθώμεθα τὰ ἔργα τοῦ σκότους, καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὅπλα τοῦ φωτός. Καὶ πάλιν, Ἐνδύσασθε τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστόν.

Διατὶ ἂν ὁ Χριστὸς εἰς τὴν δικαίωσιν γίνεται ἔνδυμα, ἤγουν τοῦ Χριστοῦ ἡ χάρις καὶ πᾶσα ἀρετὴ κατὰ τὴν ἐξήγησιν τοῦ Χρυσοστόμου, τὸ λοιπὸν ταύτη ἡ ἐξωτερικὴ δικαίωσις τῶν Καλβινιστῶν εἶναι παραμύθιον. Ὅτι τὸ ἔνδυμα, καὶ τὸ παρόμοιον τοῦ ἐνδύματος δὲν εἶναι τοῦτον, ἂν δὲν εἶναι προσθεμένον, καὶ νὰ περιλαμβάνῃ τὸν ἐνδυμένον.

Τρίτη αἵρεσις εἰς τοῦτο τὸ ἄρθρον· Ὅτι τὰ ἔργα εἶναι ἀναγκαῖα ὡς μαρτυρίαι τῆς πίστεως πρὸς βεβαίωσιν, πῶς ὁ Θεὸς μᾶς ἐπροσκάλεσεν. ὄχι καθ' ἑαυτά τους τὰ ἔργα νὰ εἶναι ἀρκετὰ νὰ σώσουν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ κριτήριον τοῦ Χριστοῦ.

Πάλιν ἐκεῖνο ὁποῦ λέγουσιν, ὅτι ἡ πίστις λαμβάνει καὶ νοᾶ τὴν δικαιοσύνην τοῦ Χριστοῦ, καὶ νοῶντας μας τὴν ἐφαρμόζει, καὶ ἐφαρμόζοντάς την ἔχομεν σωτηρίαν· εἶναι πολλῆς ἀμαθίας καὶ ἀσεβείας. Οτι τὸ νοεῖν εἶναι τῆς διανοίας, καὶ τὸ ἐφαρμόζειν εἶναι ἔργον τῆς θελήσεως· διατὶ θέλοντας ἁρμόζομεν τοῦ ἑαυτοῦ μας τὸ καλὸν ἐκεῖνο, ὁποῦ ἐνήργησεν ὁ Χριστὸς διὰ σωτηρίαν μας. Καὶ ἂν ἐκέρδαινεν σωτηρίαν ὁ ἄνθρωπος ἁρμόζοντας τοῦ ἑαυτοῦ του μὲ τὸ διανόημα τῆς πίστεως τὴν δικαιοσύνην τοῦ Χριστοῦ, εὔκαιρα καὶ ἀνωφέλετα ἔπρεπε νὰ εἶναι τὰ μυστήρια ὁποῦ ἐνομοθέτησεν ὁ Χριστός. Οτι ὅλη τῶν μυστηρίων ἡ δύναμις στέκεται εἰς τοῦτο, νὰ μας ἐφαρμόζουν ὡς ἰατρικὰ τὴν θεραπείαν ὁποῦ ἐνήργησεν τὸ πάθος τοῦ Χριστοῦ.

Εναντίον τούτης τῆς ἀλογίας τῶν Καλβινιστῶν ἤθελεν εἰπεῖ ὁ Χρυσόστομος ἐκεῖνο, ὁποῦ εἶπεν ἐναντίον τῶν Μαρκιωνιστῶν. ἐκεῖνοι ὅταν ἀπέθνησκε τινὰς ἀπ' αὐτοὺς κατηχούμενος ἀβάπτιστος, ἔβαναν κάτω ὑπὸ τὸν κράββατον τοῦ νεκροῦ ἕνα ζωντανόν. ἀπέκει ἐρωτοῦσαν τὸν νεκρόν, ἂν θέλει τὸ βάπτισμα· καὶ ἀπεκρίνετο διὰ τὸν νεκρὸν ὁ ζωντανός, ὅτι θέλει. καὶ ἔτζι ἐβάπτιζαν τὸν ζωντανόν. Καὶ πρὸς τοῦτο ἔλεγεν ὁ

Χρυ-

τὸν ἄνθρωπον, εἰς ὅσον κινεμένη ἀπὸ τὴν ἀγάπην ἔρχεται εἰς ἔργον.

Ετζι ἔχοντας πίστιν καὶ καλὰ ἔργα γίνεται δίκαιος ὁ ἄνθρωπος. Καὶ ἡ δικαιοσύνη γεννᾶται ἀπὸ τὴν ἀγάπην ὡς κινοῦσαν, ἀπὸ τὴν πίστιν ὡς κινεμένην, ἐπειδὴ ἐνεργεμένη ἡ πίστις δικαιώνει.

Τοῦτο ὅλον ἐξήγησεν Ἰάκωβος ὁ Απόστολος μὲ ἄλλα λόγια γράφοντας· Η πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστιν. ὥσπερ γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρόν ἐστιν, οὕτω καὶ ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστιν.

Ασεβεστάτη λοιπὸν εἶναι τῶν Καλβινιστῶν ἡ γνώμη, Οτι διὰ πίστεως δικαιοῦται ὁ ἄνθρωπος, ὄχι ἐξ ἔργων.

Δευτέρα αἵρεσις εἰς τοῦτο τὸ ἄρθρον, Οτι διὰ τῆς πίστεως γεννᾶται τὸ ἀναφορικὸν τῆς πίστεως, ἤγουν ἡ δικαιοσύνη τοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁποίαν λέγουσι, λαμβάνει ἡ πίστις, καὶ μᾶς τὴν ἐφαρμόζει πρὸς σωτηρίαν. Διὰ τῆς πίστεως νὰ γεννᾶται τὸ ἀναφορικὸν τῆς πίστεως, εἶναι ὡσὰν νὰ ἔλεγαν, ἔχοντας τὸ ὀμμάτι εἰς ἐμᾶς, ἔχομεν τὸν ἥλιον εἰς ἐμᾶς: ἀλλὰ ταῦτα εἶναι ἀνόητα νοήματα.

σφάλμα βαρύτατον νὰ λογιάζῃ τινὰς, ὅτι οἱ ἄλλαις ἁμαρτίαις ἔξω ἀπὸ τὴν ἀπιστίαν δὲν εἶναι καθ' ἑαυταῖς των ἄξιαις κατακρίσεως εἰς τὸ κριτήριον τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅτι δὲν καταστένουσι καθολικὰ τὸν ἄνθρωπον ἁμαρτωλόν. Κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον σφάλμα βαρύτατον εἶναι νὰ βεβαιώσῃ τινὰς ὅτι τὰ καλὰ ἔργα τοῦ δικαίου ἔχουσι τὴν ἀξιομισθίαν ἀπὸ τὴν πίστιν, καὶ δὲν εἶναι καθ' ἑαυτά τους ἀξιόμισθα, οὐδὲ καθ' ἑαυτά τους κάμνουσι τὸν ἄνθρωπον δίκαιον. Τοῦτο εἶναι ἐκεῖνο, ὁποῦ διδάσκουσιν οἱ ἅγιοι πατέρες εἰς κάθε τόπον, Ὅτι δὲν σώνει ἡ πίστις, ἀλλὰ κάμνει χρεία νὰ κινᾷ ἡ ἀγάπη τὴν πίστιν εἰς τὰ ἔργα.

Ταύτην τὴν πίστιν κηρύζει ὁ Ἀπόστολος ἐν τῇ πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῇ δι' ἀγάπης ἐνεργουμένην. Ἡ ὁποία λέξις σημαίνει, ὅτι ἡ πίστις ὄχι ἐνεργῶντας, ἀλλὰ ἐνεργουμένη, δηλονότι κινουμένη καὶ πάσχουσα κάμνει τὸν ἄνθρωπον δίκαιον, καθὼς οἱ ἐνεργούμενοι ἤγουν ἐκεῖνοι ὁποῦ ἔχουσι πνεῦμα μέσα τους, δὲν ἔχουσι τὰ κινήματα ἀφ' ἑαυτούς των, ἀλλ' ἀπὸ τὸ πνεῦμα. Ὅθεν εἶναι φανερὸν ἀπὸ τὴν ἀποστολικὴν λέξιν καὶ διδασκαλίαν, ὅτι ἡ πίστις εἰς τόσον κάμνει δίκαιον

τὸν

ΚΑΤΑΚΡΙΣΙΣ.

Αγνοοῦντες κατὰ τὸν Απόστολον οἱ Καλβινισταὶ τὴν τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην ζητοῦντες στῆσαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν. Αν ἡ πίστις κάμνει δίκαιον τὸν ἄνθρωπον, ὄχι τὰ ἔργα· λοιπὸν ἐξ ἐναντίας ἡ ἀπιστία μόνη κάμνει τὸν ἄνθρωπον ἁμαρτωλόν· καὶ τ' ἄλλα κρίματα δὲν κάμνουσι καθ' ἑαυτά τους τὸν ἄνθρωπον ἁμαρτωλόν, ἀλλὰ μόνον εἶναι μάρτυρες τῆς ἀπιστίας, καὶ δὲν εἶναι καθ' ἑαυτά τους ἱκανὰ νὰ κατακρίνουν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ βῆμα τοῦ Χριστοῦ. Αλλ' ὁ Απόστολος εἰς τὴν α. πρὸς Κορινθίους διδάσκει τὸ ἐναντίον. Η οὐκ οἴδατε, λέγει, ὅτι ἄδικοι βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν; οὔτε πόρνοι, οὔτε εἰδωλολάτραι, οὔτε μοιχοί, οὔτε μαλακοί, οὔτε ἀρσενοκοῖται, οὔτε κλέπται, οὔτε πλεονέκται, οὔτε μέθυσοι, οὔτε λοίδοροι, οὐθ' ἅρπαγες βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. ὅπου ὁ Χρυσόστομος· Πρότερον, λέγει, πλῆθος ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν· ἐπειδὴ ἦσαν πολλοὶ ὅπου ἐβεβαίωναν, ὅτι ὥσταν ἐλεήμων ὁ Θεὸς δὲν παιδεύει ταῖς ἁμαρτίαις. Αλλὰ τοῦτο, λέγει, κατὰ τὸν Απόστολον εἶναι μεγαλώτατον σφάλμα. Αν εἶναι λοιπὸν σφάλ-

Αρθρον ιγ.

Πιστεύομεν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δικαιοῦται διὰ πίστεως, ὄχι ἐξ ἔργων. Καὶ λέγοντας διὰ πίστεως, νοοῦμεν τὸ διαφορικὸν τῆς πίστεως, ἤγουν τὴν δικαιοσύνην τοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁποίαν ἡ πίστις λαμβάνει νοητικῶς, καὶ μᾶς τὴν προσαρμόζει πρὸς σωτηρίαν. Καὶ τοῦτο γνωρίζομεν νὰ γίνεται καλὰ ταῦτα, καὶ δίχως ζημίαν τῶν ἔργων. Ὅτι αὐτὴ ἡ ἀλήθεια μᾶς διδάσκει νὰ μὴν ἀμελοῦμεν τὰ ἔργα, εἰς ὅσον εἶναι μέσα ἀναγκαῖα, καὶ μάρτυρες τῆς πίστεώς μας εἰς βεβαίωσιν, ὅτι ἤμεσθα προσκαλεσμένοι ἀπὸ τὸν Θεόν. Αμὴ νὰ εἶναι τὰ ἔργα καθ᾽ ἑαυτά τους ἱκανὰ νὰ σώσουν τὸν ἄνθρωπον, καὶ νὰ φανοῦσιν εἰς τὸ βῆμα τοῦ Χριστοῦ διὰ νὰ μᾶς δώσουν κατ᾽ ἀξίαν δικαίως τὴν σωτηρίαν, ἡ ἀνθρωπίνη ἀσθένεια δείχνει πῶς εἶναι ψέμα. Αλλὰ τοῦ Χριστοῦ ἡ δικαιοσύνη προσαρμοσμένη ἐκείνων ὁποῦ μετανοήθουσιν, μοναχή της κάμνει δίκαιον, καὶ σώζει τὸν Χριστιανόν.

Καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας στήριξον τοὺς ἀδελφούς σου.

Ἐπειδὴ λοιπὸν τοῦ Πέτρου ὡς ποιμένος τὸ καθολικὸν ἔργον εἶναι νὰ διδάσκῃ παντοτινὰ τὴν ὀρθοδοξίαν, ὁ τρόπος ὁποῦ ἐνομοθετήθη ἀπὸ τὸν Χριστὸν, εἶναι νὰ φωτίζεται ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἄνθρωπος θνητὸς, καὶ διὰ τοῦ Πέτρου καὶ τῶν διαδόχων του νὰ λαμβαίνῃ παντοτινὰ ἡ ἐκκλησία τὴν λάμψιν τῆς πίστεως, τόσον ὅτι νὰ εἶναι ἀδύνατον αὐτὴ νὰ σφάλῃ· καθὼς ἀδύνατον ἤθελεν εἶσαι νὰ καταποντισθῇ ἕνα καράβι ἔχοντας διὰ κυβερνήτην αὐτὴν τὴν τέχνην τῆς κυβερνήσεως.

Βλασφημοῦσι λοιπὸν οἱ Καλβινισταὶ λέγοντας, ἐμπορεῖ νὰ σφάλῃ ἡ ἐκκλησία. Ὅτι μάχονται ἀλλήλως τοῦτα τὰ δύο, νὰ εἶναι ἡ ἐκκλησία οἶκος Θεοῦ, καὶ νὰ ἐμπορῇ νὰ σφάλῃ.

Βλασφημοῦσι λέγοντας, ὅτι θνητὸς ἄνθρωπος δὲν ἔχει νὰ διδάσκῃ τὴν ἐκκλησίαν. Ὅτι νὰ διδάσκῃ τὴν ἐκκλησίαν ἔχει διὰ καθολικόν του ἔργον ὁ διάδοχος τοῦ Πέτρου, ὄχι καθὸ θνητὸς ἄνθρωπος, ὡς τοποτηρητὴς τοῦ Χριστοῦ; καὶ ὄργανον τοῦ ἁγίου Πνεύματος κατὰ τὴν νομοθεσίαν τοῦ Χριστοῦ.

σίαν. Καὶ τί νὰ ἐνόησαν οἱ Ἀπόστολοι λέγοντας, ἁγίαν ἐκκλησίαν, τὸ φανερόνουσιν τὰ ἀκόλουθα ἄρθρα· ἁγίαν κοινωνίαν, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

Ἂν εἶναι ἁγία ἡ ἐκκλησία, καὶ ὅμως εἰς αὐτὴν εἶναι ὄχι μόνον ἡ κοινωνία τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ ἡ συγχώρησις τῶν ἁμαρτιῶν· ἄρα δὲν λείπουνται εἰς αὐτὴν ἐκεῖνοι ὁποῦ χρειάζονται συγχώρησιν, ἡ ἁγιωσύνη της στέκεται εἰς τὴν καθαρότητα καὶ ἀληθοσύνην τῆς πίστεως ὁποῦ ὁμολογεῖ, διὰ τὴν ὁποίαν εἶναι καθόλου ἁγία, καλὰ καὶ ὅλα της τὰ μέλη νὰ μὴν εἶναι ἅγια δίχως ἀνομίαν.

Ἀλλὰ πᾶσα ἁγιωσύνη, καθὼς λέγουσιν οἱ πατέρες μὲ τὸν μέγαν Βασίλειον εἰς τὸ περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἔρχεται ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Εἶναι λοιπὸν ἀδύνατον, ἡ ἐκκλησία διὰ τὴν καθαρότητα τῆς πίστεως νὰ εἶναι ἁγία, καὶ νὰ μὴν ἔχῃ τὴν φώτισιν τῆς πίστεως ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον.

Πάλιν εἶναι ἀδύνατον, τούτη ἡ φώτισις νὰ ἔρχεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον εἰς ἄλλον τρόπον, παρὰ καθὼς ἐνομοθέτησεν ὁ Χριστός. ἐνομοθέτησεν ἐκεῖνος καταστένοντας βοσκὸν τὸν Πέτρον, καὶ λέγοντάς του· Ἐδεήθην περὶ σοῦ, ἵνα μὴ ἐκλίπῃ ἡ πίστις σου·

Λέγει ὁ Ἀπόστολος εἰς τὴν α. πρὸς Κορινθίους· Ὑμεῖς ἐστὲ σῶμα Χριστοῦ, καὶ μέλη ἐκ μέρους. Ἂν εἶναι ἡ ἐκκλησία σῶμα Χριστοῦ, ἀ-
διυνάτον εἶναι νὰ σφάλῃ· ὅτι νὰ ἐμπορῇ τοῦ Χρι-
στοῦ τὸ ζῶμα νὰ σφάλῃ, εἶναι νὰ ἐμπορῇ ὁ Χρι-
στὸς νὰ σφάλῃ· καθὼς νὰ ἐμπορῇ τοῦ τυφλοῦ
τὸ σῶμα νὰ σφάλῃ, εἶναι νὰ ἐμπορῇ ὅλος ὁ τυ-
φλὸς νὰ σφάλῃ. Νὰ ἐμπορῇ ἡ ἐκκλησία τοῦ
Θεοῦ νὰ σφάλῃ, ἐστάθη παλαιὰ βλασφημία τοῦ
λυσσασμένου Ἀρείου, τοῦ ἰουδαΐζοντος καὶ ἀνθρωπο-
λάτρου Νεστορίου, τῶν χριστιανοκατηγόρων εἰκονο-
μάχων, καὶ τώρα τὴν ἀνάστησεν ὁ θεομάχος
Καλβῖνος.

Ἀλλὰ οἱ καθηγεμόνες τῆς ἐκκλησίας οἱ ἅ-
γιοι Ἀπόστολοι εἰς τὸ ἅγιον ζύμβολον, ὁποῦ ἔ-
δωκαν τῶν Χριστιανῶν· τὸ ὁποῖον ἐξήγησεν εἰς
τὴν β. ἐπιστολὴν κατὰ Ἀρειανῶν περὶ τῆς ἐν Νι-
καίᾳ συνόδου ὁ ἅγιος Ἀλεξανδρείας Ἀλέξαν-
δρος· καὶ τὸ μνημονεύει ὁ μέγας Βασίλειος εἰς τὸ
κζ. κεφάλ. περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· μᾶς ἐδί-
δαξαν, τί πρέπει νὰ πιστεύωμεν διὰ τὴν ἐκ-
κλησίαν λέγοντας· Ἁγίαν ἐκκλησίαν καθολι-
κήν. τὸ ὁποῖον ἄρθρον ἐξαπλώνοντας μετὰ ταῦ-
τα ἡ ἁγία σύνοδος οἰκουμενικὴ β. εἶπεν· μίαν,
ἁγίαν, καθολικήν, καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλη-
σίαν.

τὸν Πατέρα, διὰ νὰ διδάσκῃ τὴν ἀλήθειαν, καὶ νὰ διώκῃ τὸ σκότος ἀπὸ τὴν διάνοιαν τῶν πιστῶν. Διατὶ βέβαιον εἶναι, ὅτι ἡ ἐκκλησία εἰς τοῦτον τὸν βίον ἐμπορεῖ νὰ σφάλῃ, παίρνοντας τὸ ἀληθινὸν διὰ ψεματινόν. ἀπὸ τὸ ὁποῖον σφάλμα μᾶς ἐλευθερόνει μόνον τὸ φῶς καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὄχι αἰθρώπου θνητοῦ. Καλὰ καὶ τοῦτο νὰ ἐμπορῇ νὰ γένῃ μὲ τὴν διακονίαν τῶν ὑπηρετῶν τῆς ἐκκλησίας.

ΚΑΤΑΚΡΙΣΙΣ.

Πῶς συμφωνοῦσι τὰ δύο ταῦτα· ἡ ἐκκλησία διδάσκεται ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· Καὶ, βέβαιον εἶναι, ὅτι ἐμπορεῖ νὰ σφάλῃ ἡ ἐκκλησία; πάλιν πῶς συμφωνοῦσι τὸ, Μόνον τὸ φῶς τοῦ ἁγίου Πνεύματος μᾶς ἐλευθερόνει ἀπὸ τὸ σφάλμα· Καὶ, ὅτι μὲ τὸ ἔργον τῶν ὑπηρετῶν φεύγομεν τὸ σφάλμα; τίς εἶναι ἐκεῖνος, ὁποῦ ὄντας μέρος τῆς ἐκκλησίας νὰ μὴ σφάλῃ μὲ τὴν ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία κατὰ τοὺς Καλβινιστὰς ἐμπορεῖ νὰ σφάλῃ; τίς νὰ εἶναι ἐκεῖνος, διὰ τὸν ὁποῖον νὰ εἰποῦμεν, τοῦτος μᾶς ἐλευθερόνει ἀπὸ τὸ σφάλμα, ὡσὰν διδαγμένος ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον;

Μάχεται τὸ ἄρθρον τοῦτο μὲ τὴν φοβερὰν ἐκείνην γνώμην τοῦ Χριστοῦ· Πολλοί εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. ὁ λόγος, κλητοί, παράγεται ἀπὸ τοῦ καλῶ, καθὼς καὶ ἡ λέξις, ἐκκλησία. εἶπε τὸ λοιπὸν ὁ Σωτήρ· Πολλοὶ εἶναι μέλη καὶ μέρη τῆς ἐκκλησίας, ἀλλὰ ὀλίγοι σώνουσιν εἰς τὴν ζωήν· ὡς τὸ ἐξηγᾶται ὁ Χρυσόστομος. Ἰδοὺ εἰς ποίαν ἄβυσσον ἀθείας πέφτουσιν οἱ αἱρετικοί, νὰ ἀρνοῦνται ταῖς θεϊκαῖς ἀποφάσεις.

Εἶναι ἀκόμη θαυμαστόν, διὰ ποίαν ἀφορμὴν οἱ Καλβινισταὶ ἀποῤῥίχνουσι μόνον τοὺς ὑποκρίτας ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν Χριστιανῶν. διατὶ καθὼς σωζομένης τῆς πίστεως ἐμπορεῖ ὁ Χριστιανὸς νὰ ἐχπέσῃ ἄλλα θανάσιμα κρίματα, ἔτζι καὶ τὸ κρίμα τῆς ψευδαγιωσύνης. Ἀμὴ γρικῶντας οἱ Καλβινισταὶ τοὺς ὑποκριτὰς εἰς τὴν πίστιν, μιλοῦσιν ἀσύστατα, διατὶ κάθε λογῆς ἄπιστοι εἶναι ἔξω τῆς ἐκκλησίας.

Ἄρθρον ιβ.

Πιστεύομεν, ὅτι ἡ ἐκκλησία εἰς τοῦτον τὸν βίον ἁγιάζεται καὶ διδάσκεται ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· διότι αὐτὸ εἶναι ὁ ἀληθινὸς Παράκλητος, τὸν ὁποῖον πέμπει ὁ Χριστὸς ἀπὸ

τέσσαρας μετανοίας τόπους, ἕως νὰ πληρώσουν τὸν ἄξιον κανόνα διὰ τὰ μεγάλα τους ἁμαρτήματα; Τί κοινὸν ἔχει τούτη τῶν ἁγίων ἡ οἰκονομία μὲ τὴν ἀσεβῆ τῶν Καλβινιστῶν φαντασίαν;

Ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀκολουθᾷ πρῶτον, ὅτι ἡ ἐκκλησία νὰ εἶναι παντάπασιν ἀγνώριστη, διατὶ δὲν εἶναι βέβαιον τις νὰ εἶναι διαλεγμένος διὰ τὴν αἰώνιον ζωήν.

Δεύτερον, ἐπειδὴ εὑρίσκονται πολλοὶ κατὰ τὸ παρὸν ἅγιοι, καὶ ὅμως δὲν εἶναι ἐκλεκτοὶ χάνοντας ὕστερα τὴν δικαιοσύνην, ὅτι τοῦτοι νὰ εἶναι εἰς καιρὸν ἅγιοι, καὶ ὄντας ἅγιοι νὰ μὴν εἶναι μέλη τῆς ἐκκλησίας.

Τρίτον, ἐπειδὴ πολλοὶ ἁμαρτάνοντας δὲν εἶναι δίκαιοι, καὶ μετανοῶντας γίνονται δίκαιοι, ὅτι τώραις οἱ ὅμοιοι νὰ εἶναι μέλη τῆς ἐκκλησίας, τώραις νὰ μὴν εἶναι. Καὶ ὅτε σμίγουσιν οἱ τοῦ Καλβίνου, ὅτι εἰς ταῖς μερικαῖς ἐκκλησίαις εὑρίσκονται ἀνακατωμένα μὲ τὸ σιτάρι τὰ ἄχυρα, ἐναντιοῦνται εἰς τὰ λόγια τους. Διατὶ ἀπὸ τὸ μερικὸν σιτάρι καὶ τὰ μερικὰ ἄχυρα γίνονται αἱ μερικαῖς ἐκκλησίαις, καὶ ἀπὸ ταῖς μερικαῖς ἐκκλησίαις εἶναι ἡ οἰκουμενική. λοιπὸν ἐξ ἀνάγκης ἡ ἐκκλησία περιέχει καὶ ἁγίους καὶ μὴ ἁγίους.

Μά-

καλὰ καὶ εἰς ταῖς μερικαῖς ἐκκλησίαις νὰ εὑρί-
σκωνται ἀνακατωμένα τὰ ἄχυρα μὲ τὸ σιτάρι.

ΚΑΤΑΚΡΙΣΙΣ.

Ἀπὸ τὰ παραμύθια ταῦτα τῶν Καλβινιστῶν ἀκολουθεῖ, ὅτι ὁ Ἰούδας, διατὶ δὲν ἦτον διαλεγμένος πρὸς τὴν αἰώνιον ζωήν, νὰ μὴν ἐστάθη ποτὲ ἕνας τοῦ χοροῦ τῶν Ἀποστόλων. Καὶ ὁ παραβάτης Ἰουλιανός, διατὶ δὲν ἦτον διαλεγμένος πρὸς τὴν αἰώνιον ζωήν, νὰ μὴν ἐστάθη ποτὲ Χριστιανός. πόθεν ἔπιαν οἱ Καλβινισταὶ τὰ φαρμάκια ταῦτα; ἐφαντάσθησαν μίαν ἀν θαναΤοθὴν τὴν ἐκκλησίαν, καὶ διὰ τοῦτο θέλουσι μόνους τοὺς ἐκλεκτοὺς διὰ μέλη τῆς ἐκκλησίας, ὄχι τοὺς ἁμαρτωλούς. Καὶ μάχονται μὲ τὴν ἀληθινὴν καὶ φανερὴν θεμελίωσιν τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἀπὸ τὸν Χριστόν.

Ἀλλέως διατὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἐπαγγέλλονται νὰ εἶναι μέλη τῆς ἐκκλησίας, ἀπ' ἐκεῖ ὁμολογοῦσιν πῶς εἶναι ἁμαρτωλοί, καὶ καθημερινὸν εἰς τὰ ψάλματα καὶ τοὺς ὕμνους δέονται διὰ τὴν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν; Διατὶ καὶ οἱ ἅγιοι ἀνατολικοὶ πατέρες δὲν ἐδίωκαν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τοὺς πρεσβύτατους ἁμαρτωλούς, ἀλλὰ τοὺς ἐδίδαν

τίωσα-

λέγωμεν, πῶς ἡ κεφαλὴ γρυκᾶται καταχρηστικῶς· καὶ νὰ θέλωμεν διὰ τοῦτο, ὅτι νὰ κράζεται μέλος ἐξαίρετον, ὄχι κεφαλή· ὅπου τὸ ἐξαίρετον τοῦτο μέλος ἢ τὸ αὐτὸ εἶναι μὲ τὴν κεφαλήν· ἢ αὖ εἶναι διάφορον, ἀρνεῖται τὸ μέρος τῆς κεφαλῆς εἰς τὸ μυστικὸν σῶμα ἐναντίον τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἀποστόλου.

Εἶναι λοιπὸν εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο τρεῖς γνῶμαι ἀσεβεῖς.

Πρώτη, διατὶ συγχέει μὲ πονηρίαν τὰς δύο ἱεραρχίας, τὴν οὐράνιον μὲ τὴν ἐκκλησιαστικήν, ἐναντίον τῆς διαιρέσεως τοῦ Ἀρεοπαγίτου.

Δευτέρα, ὅτι μὲ τὴν ἄρνησιν τῆς κεφαλῆς ἀρνεῖται μίαν, ἁγίαν, καθολικήν, καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν.

Τρίτη, ὅτι κάμνει ἀκεφάλαις ταῖς ἐκκλησίαις ὅλαις ταῖς μερικαῖς.

Εἰς τοῦτον τὸν τρόπον οἱ Καλβινισταὶ ἀφανίζουσιν ὅλως τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱεραρχίαν.

Ἄρθρον ια.

Πιστεύομεν, ὅτι μέλη τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας εἶναι οἱ ἅγιοι, οἱ διαλεγμένοι πρὸς τὴν αἰώνιον ζωήν. Ἀπὸ τὴν συντροφίαν ἐκείνων εἶναι ἀποχωρισμένοι οἱ ὑποκριταί.

καλὰ

δειγμα τῶν προκατόχων του ἁρπάζει ἀδικώτατα ἐκεῖνο, ὁποῦ δὲν ἔχει, οὐδὲ τοῦ ἐγγίζει, καὶ κεφ-ζεται οἰκουμενικὸς ἐναντίον τῆς Εὐαγγελικῆς διατάξεως, καὶ τοῦ παραδείγματος τῶν ἁγίων πατριαρχῶν, ὦ μὲ πόσην ἀδεξιότητα κρύβουσιν οἱ Καλβινσταὶ τὴν ἰδίαν τους πανουργίαν. Ἐξηγᾶ ὁ Ἀπόστολος εἰς τὴν α. πρὸς Κορινθίους τὰ ἴδια τοῦ μυστικοῦ σώματος· καὶ κατὰ τὴν ἀναλογίαν ὁποῦ ἔπαμεν, θέλει νὰ εἶναι καὶ ἡ κεφαλὴ εἰς ἐκεῖνο. Καὶ γὰρ λέγει, ἐν ἑνὶ πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἓν σῶμα ἐβαπτίσθημεν· οὐ δύναται ὁ ὀφθαλμὸς εἰπεῖν τῇ χειρὶ χρείαν σου οὐκ ἔχω· ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ τοῖς ποσίν, χρείαν ὑμῶν οὐκ ἔχω. Ἀπὸ ταῦτα τὰ ἀποστολικὰ λόγια εἶναι φανερόν, ὅτι ἡ παρομοίωσις τοῦ μυστικοῦ πρὸς τὸ φυσικὸν σῶμα ἀποβλέπει πρὸς τοῦτο· Ὅτι καθὼς σῶμα ὁμοιάζει σώματος καὶ μέλη μελῶν, ἔτζι κατὰ παρομοίωσιν εἶναι εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐκεῖνοι ὁποῦ ἔχουσι τόπον ὀμματίων, ἄλλοι χειρῶν, ἄλλοι ποδῶν, ἄλλοι κεφαλῆς εἰς μερικαῖς ἐκκλησίαις μερικῆς, εἰς τὴν οἰκουμενικὴν ἐκκλησίαν οἰκουμενικῆς. Καὶ δὲν ἔχει λογαριασμόν, νὰ βάνωμεν εἰς τὸ μυστικὸν σῶμα κατὰ τὴν ἀποστολικὴν ἀναλογίαν ὀμμάτια, καὶ χέρια, καὶ πόδια τόσον κυρίως, ὅσον ὑποφέρει τῆς ἀναλογίας ἡ δύναμις, ἀπείκει νὰ

λί-

ἐράσημον εἰς τὸ σῶμα τὸ κοινόν. ἀλλὰ τοῦτος εἶναι λόγος ἀνοησίας πολλῆς. μάλιστα γράφοντας ὁ Ἀπόστολος εἰς τὴν α. πρὸς Κορινθίους· Νῦν δὲ πολλὰ μὲν μέλη, ἓν δὲ σῶμα· εἰς τὸ ὁποῖον θέλει νὰ εἶναι κεφαλή, ὀμμάτια, χέρια, καὶ πόδια.

Η τρίτη πονηρία εἶναι ἀπὸ τοῦτα αὐτοκατάκριτος· Ὅτι, λέγει, τῶν μερικῶν ἐκκλησιῶν οἱ ἐπίσκοποι δὲν εἶναι κυρίως κεφαλαί, ἀλλὰ καταχρηστικῶς. Τί εἶναι τό, κυρίως καὶ καταχρηστικῶς; Δὲν εἶναι λοιπὸν οἱ ἐπίσκοποι κυρίως κεφαλαὶ τῶν ἰδίων ἐκκλησιῶν, ἀλλ᾽ εἶναι κυρίως μέλη ἐξαίρετα; ἢ κεφαλὰς νὰ εἴπῃς, ἢ μέλη ἐξαίρετα, τοῦτα λέγονται κατὰ τρόπον ἀναλογίας, ἤγουν παρομοίωσιν τοῦ φυσικοῦ καὶ τοῦ μυστικοῦ σώματος. Ὅθεν ἢ καὶ ἡ κεφαλὴ καὶ τὸ ἐξαίρετον μέλος εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ λέγονται καταχρηστικῶς, ἢ καὶ τὰ δύο κυρίως.

Ἀλλὰ πῶς μᾶς καταπείθουσιν οἱ Καλβινισταί, τοῦτα νὰ εἶναι λόγια τοῦ Κυρίλλου; νὰ ἀρνηθῇ ὁ Κύριλλος τοῖς ἐπισκόποις κεφάλια τῶν ἐκκλησιῶν, ὁποῦ κρατοῦντας τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπεγράφετο Πάπας καὶ πατριάρχης, καὶ κριτὴς τῆς οἰκουμένης; καὶ τώρα εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως μὲ τὸ κακὸν παρά-

δειγμα

ιερεὺς καὶ πρεσβύτης τῆς Αποστολικῆς καθέδρας μὲ πολλὴν συνευδοκίαν τῶν ἁγίων πατέρων ἔκραζε τὸν Πάπαν Καιλεστῖνον, θνητὸν τότε ἄνθρωπον, κεφαλὴν ὅλων τῶν ἐπισκόπων. Ετζι καὶ ἡ τετάρτη σύνοδος ἐγνώριζε τὸν ἅγιον Πάπαν Λέοντα θνητὸν ἄνθρωπον, καὶ ὅμως εἰς τὴν ἐπιστολὴν ὁποῦ τοῦ ἔγραφε, τὸν ἐτίμα καὶ ἐσέβετο ὡς κεφαλὴν, καὶ ἐμεταχειρίσθη τὸ ὄνομα τοῦτο τρεῖς φοραῖς.

Αλλὰ τίς νὰ μετρήσῃ, ποσάκις οἱ ἀποστολικοὶ πατέρες τὸ ὡμολόγησαν, ἢ δίδοντας τοῦ πάπα φανερῶς τοῦτο τὸ ὄνομα, ἢ λέγοντας τὸ αὐτὸ μὲ ἄλλαις λέξες, ἤγουν κορυφῆς, ἀκροτάτου, καὶ κυβερνήτου;

Εστάθη τὸ παλαιὸν ἡ αἵρεσις τῶν Ακεφάλων· τῶν ὁποίων ἐδόθη τοῦτο τὸ ὄνομα, διατὶ ἦσαν δίχως ἀρχὴν ἐπισκοπικήν.

Αν εἶναι λοιπὸν ἀκέφαλοι οἱ αὐτεπίσκοποι, ἄρα τῶν ἐκκλησιῶν οἱ ἐπίσκοποι εἶναι τῶν ἐπισκοπουμένων κεφαλαί. Καὶ ἐπειδὴ πᾶσα σῶμα ὁλόκληρον ἔχει κεφαλὴν, ἀνάγκη τοῦ μερικοῦ σώματος νὰ εἶναι ἡ κεφαλὴ μερικὴ, καὶ τοῦ κοινοῦ σώματος ἡ κεφαλὴ νὰ εἶναι κοινή. ἀλλέως ἡ ἀκεφαλότης ἤθελεν εἶσθαι τεράστιον εἰς τὸ σῶμα τὸ μερικὸν, καὶ δὲν ἤθελεν εἶσθαι πρᾶγμα πα-

ριγράφοντας τὰ ὀνόματα καὶ τὰ παρονόμια τῆς ἐκκλησίας, λέγει. Ὅτι αὐτὴ ἤτον πόρνη, καὶ ὁ Χριστὸς τὴν ἠγάπησεν, καὶ τὴν ἔκαμε παρθένον. Καὶ ὅτι ἀφοῦ τὴν ἠγάπησεν ὁ Χριστὸς, δὲν τὴν ἀνέβασεν εἰς τὸν οὐρανὸν, ἀλλ᾽ αὐτὸς ἐκατέβη πρὸς αὐτὴν εἰς τὴν γῆν. Ἡ ἐκκλησία λοιπὸν ὁποῦ κράζεται Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ, ὁποῦ ἐκ πόρνης ἔγινεν παρθένος, εἶναι εἰς τὴν γῆν, ὄχι εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ λέγεται κυρίως Καθολικὴ, διατὶ περιλαμβάνει καθόλου πᾶσα τόπον καὶ καιρὸν, καὶ περιπατεῖ διὰ πίστεως, καὶ ταξιδεύει, καὶ μάχεται. Ἀλλ᾽ ἡ οὐράνιος ἐκκλησία κάμνει μόνον τὴν ἄνω Ἱερουσαλὴν δίχως καμίαν διαφορὰν τόπου ἢ καιροῦ· ἡ ὁποία δὲν ἔχει πολέμους, ἀλλὰ στεφανωμένη ψάλλει τὰ νικητήρια.

Ἡ δευτέρα πονηρία εἶναι, ὅτι θνητὸς ἄνθρωπος δὲν ἐμπορεῖ νὰ εἶναι κεφαλὴ τέτοιας ἐκκλησίας. Καὶ τίς δὲν ξανοίγει τὴν φανερὰν πανουργίαν; βέβαια ἐκκλησίας συγκολλημένης ἀπὸ οὐρανίους καὶ ἐπιγείους δὲν ἐμπορεῖ νὰ εἶναι κεφαλὴ ἐπίγειος ἄνθρωπος; ἀλλὰ τέτοια ἐκκλησία δὲν εἶναι ἐκείνη, τῆς ὁποίας ἐνομοθέτησεν ὁ Χριστὸς κεφαλὴν ὁρωμένην. Ὅθεν εἰς τὴν β. πρᾶξιν τῆς γ. συνόδου Φίλιππος πρεσβύ-

τερος

θολικὴ ἐκκλησία, τῆς ὁποίας ἔδωκεν ὁ Χρι-
στὸς κεφαλὴν ὁρατὴν καὶ αἰσθητήν, ἄλλη δὲν
εἶναι παρὰ ἐκείνη, διὰ τὴν ὁποίαν αὐτός του εἶπεν·
Καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν
ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐ-
τῆς. Τὴν ὁποίαν ἀκόμη εἰς τὸ ὕστερον κεφά-
λαιον τοῦ κα Ἰωάννου Εὐαγγελίου ὠνόμασεν ἀρ-
νία καὶ πρόβατα νὰ βόσκωνται ἀπὸ τὸν Πέτρον.
Τὸ λοιπὸν ἂν ἡ ἐκκλησία ὁποῦ ἐθεμελίωσεν ὁ
Χριστός, διὰ θεμέλιον ἔχει τὸν Πέτρον, καὶ βό-
σκεται ἀπὸ τὸν Πέτρον ὡς τοποτηρητὴν τοῦ Χριστοῦ,
καὶ πολεμᾶται ἀμὴ δὲν καταπολεμᾶται· ταῦτα
πῶς νὰ ἁρμόσουν τῶν ἁγίων ἐκείνων ὁποῦ χαί-
ρονται εἰς τὸν οὐρανόν; ἐκεῖνοι δὲν εἶναι πλέον, οὐδὲ
λέγονται πιστοί, ὅτι δὲν βλέπουσι τὸν Θεὸν
δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι, ἀλλὰ πρόσωπον
πρὸς πρόσωπον· οὐδὲ πάσχουσι πολέμους καὶ
μάχαις· οὔτε βόσκονται ἀπὸ τὸν Πέτρον ἢ τοὺς
διαδόχους του. Διατὶ λοιπὸν οἱ Καλβινισταὶ τὰ
συγχέουσιν ὅλα ταῦτα τόσον ἀδιάκριτα, διὰ το-
σον τὸ ἀξίδι ἀπὸ τὸν λιμένα, ἢ ἐξορίαν
ἀπὸ τὴν πατρίδα, ἢ ταλαιπωρία ἀπὸ τὴν μα-
καριότητα, παρὰ διὰ νὰ ἀρνηθῶν τὸ πρωτεῖον τοῦ
Πέτρου; Ὁ Χρυσόστομος εἰς τὴν ὁμιλίαν, ἔπου ἐξη-
γᾷ τό, Παρέστη ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου· ποι-

 εἰ γεά-

τοῦτος ὁ πρῶτος δὲν πρέπει νὰ κράζεται καθολικὰ κεφαλὴ τῆς μερικῆς του ἐκκλησίας, ἀλλὰ καταχρηστικῶς, ὅτι εἶναι εἰς αὐτὴν μέλος ἐξαίρετον.

ΚΑΤΑΚΡΙΣΙΣ.

ΤΡεῖς θαυμασταῖς πονηρίαις περιέχει τοῦτο τὸ ἄρθρον.

Πρώτην, ὅτι ἡ ἐκκλησία ἡ Καθολικὴ συμπεριλαμβαίνει τοὺς πιστοὺς ὅλους· καὶ ἐκείνους ὁποῦ ἐκοιμήθησαν καὶ εἶναι εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐκείνους ὁποῦ ἀκόμη εἶναι εἰς τὴν ξενιτείαν τοῦ κόσμου τούτου.

Δευτέραν, ὅτι ἀπὸ τοῦτο ἀκολουθεῖ, τέτοιας ἐκκλησίας κεφαλὴ νὰ εἶναι μόνος ὁ Χριστὸς, ὄντας ἀδύνατον νὰ τῆς εἶναι κεφαλὴ θνητὸς ἄνθρωπος.

Τρίτην, ὅτι ὁμοίως ἀκολουθεῖ, τῶν μερικῶν ἐκκλησιῶν αἱ κεφαλαὶ νὰ μὴν εἶναι κεφαλαὶ, ἀλλὰ μέλη ἐξαίρετα.

Ἔτζι οἱ Καλβινισταὶ ἢ μὲ πεπλασμένα, ἢ μὲ κακονοημένα θεμέλια κτίζουσιν πύργους ἀθεμελιώτους. Εἰς τὴν πρώτην πονηρίαν εἶναι τόσον τολμηροὶ, ὅτι ἐξαπλώνουσι τὴν σημασίαν τῆς ἐκκλησίας τόσον, ὁποῦ ἀντιλέγουσι καὶ αὐτοῦ τοῦ δεσπότου Χριστοῦ. διατὶ φανερὸν εἶναι, ὅτι καθολι-

τὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι· λέγει, Ακόμη καὶ οἱ ἀκόλουθοι τοῦ διαβόλου πάσχουσι πολλὰ κακά. ἀλλ' ἡμεῖς πρέπει νὰ ἀκολουθοῦμεν τὸν Χριστὸν, καὶ πάντοτε νὰ φέρομεν τὸν σταυρόν μας. Εἰς τοῦτον τὸν τρόπον λέγουσιν οἱ ἀνατολικοὶ πατέρες, πῶς δικαιώνεται μὲ τὴν πίστιν ὁ ἄνθρωπος, ὄχι μὲ τὴν ἐξωτερικὴν δικαιοσύνην τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ μὲ ἰδίαν τους καὶ μερικὴν, ἂν βαστᾷ τὸν σταυρόν του, καὶ ἀκολουθῇ μὲ καλὰ ἔργα τὸν Χριστόν.

Ἄρθρον δέκατον.

Πιστεύομεν, ὅτι ἡ ἐκκλησία ὁποῦ λέγεται Καθολικὴ, περιέχει καθόλου τοὺς ἐν Χριστῷ πιστοὺς, καὶ πειρασμένους εἰς τὴν μακαρίαν ζωὴν, καὶ ζωντανοὺς εἰς τοῦτον τὸν πρόσκαιρον βίον. τῆς ὁποίας ἐκκλησίας ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατὸν εἰς κανένα τρόπον νὰ εἶναι κεφαλὴ ἄνθρωπος θνητὸς, λέγομεν ὅτι αὐτὸς μόνος ὁ δεσπότης Χριστὸς εἶναι κεφαλὴ, καὶ αὐτὸς ἔχει τὴν κυβέρνησιν ὅλην τῆς ἐκκλησίας εἰς τὸ χέρι του. ἀλλὰ διατὶ εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν οἱ μερικαῖς ἐκκλησίαις εἶναι φαινόμεναι καὶ αἰσθηταὶ, καὶ πᾶσα μία, ἔχει ἕνα πρῶτον τῇ τάξει, διὰ τοῦτο

γῶντας ὁ Χρυσόστομος· Διὰ νὰ μὴ λογιάσῃ τινὰς, λέγει, ὅτι ὅσα εἶπεν ὁ Ἀπόστολος διὰ τὴν πίστιν, εἶναι ἀμελείας ἀφορμὴ, ἂς ἔχωμεν λέγει εἰρήνην, ἤγουν ἂς μὴ ἁμαρτάνωμεν πλέον, καὶ μὴ στραφοῦμεν εἰς τὰ πρότερά μας, ἐπειδὴ καὶ τοῦτο εἶναι ὁ πόλεμος πρὸς τὸν Θεόν. Ἄρα κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἀποστόλου ἡ πίστις εἰς τὸν Θεὸν δικαιώνει τὸν ἄνθρωπον, ἂν αὐτὸς ἀπέχεται ἀπὸ ταῖς ἁμαρτίαις. ὅτι κατὰ τὸν ὅμοιον Ἀπόστολον ἐν τῇ πρὸς Γαλάτας· Ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει, οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη.

Δὲν εἶναι λοιπὸν ἡ πίστις δικαιοῦσα ἐν Χριστῷ, καθὼς ὀνειρεύονται οἱ Καλβινισταί· ἀλλ' εἶναι εἰς ἐμᾶς δικαιοῦσα ἀπὸ τὸν Χριστὸν, ἂν εἶναι δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη. Καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἀκολουθοῦσι τὰ διδάγματα τοῦ Χρυσοστόμου, ὁποῦ γράφει τοῦτο ὁποῦ εἴπαμεν εἰς ὅλα του τὰ χρυσοπονήματα. Ἔτζι ἑρμηνεύοντας τὸ ῥητὸν ἐκεῖνο τῆς α. πρὸς Τιμόθεον· Ἵνα ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ· Ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ, λέγει, διατὶ δὲν σώνει μοναχὰ ἡ πίστις, ἀλλὰ καὶ ἡ καλὴ ζωὴ, ὅτι ἡ εὐσέβεια περιέχει καὶ τὰ δύο. Ὁμοίως ἐξηγῶντας ἐκεῖνο τοῦ κατὰ Ματθαῖον· Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυ-

τὸν,

νὰ ματαιοφρονοῦσι μὲ τὴν συναγωγὴν τοῦ Καλβίνου.

Ἄρθρον ἔνατον.

Πιστεύομεν, ὅτι δίχως πίστιν τινὰς δὲν σώνεται. καὶ πίστιν κράζομεν ἐκείνην ὁποῦ κάμνει ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ δικαίους τοὺς ἀνθρώπους, τὴν ὁποίαν ἐβλάστησεν ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος τοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁποίαν κηρύσσει τὸ εὐαγγέλιον, καὶ δίχως τὴν ὁποίαν εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀρέσῃ τινὰς τοῦ Θεοῦ.

ΚΑΤΑΚΡΙΣΙΣ.

Ἀλλὴν ὑποτύπωσιν ὑγιαινόντων λόγων ἔχομεν ἀπὸ τὸν Ἀπόστολον εἰς τὴν ἐπιστολὴν πρὸς Ῥωμαίους· Οὐκ ἐγράφη δὲ, λέγει, δι' αὐτὸν (ἤγουν τὸν Ἀβραὰμ) μόνον, ὅτι ἐλογίσθη αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς, οἷς μέλλει λογίζεσθαι, τοῖς πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν τὸν κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν· ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν, καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν. δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως εἰρήνην ἔχομεν πρὸς τὸν Θεόν. Καὶ ἐξη-

γίων λέγεται καὶ ἀσπάζεται ὁλοψύχως καὶ θερμότατα ἡ ἐκκλησία τῶν Γραικῶν, μαθητευμένη καὶ διδαγμένη ἀπὸ τὴν ἁγίαν οἰκουμενικὴν ἑβδόμην σύνοδον· ἡ ὁποία τὴν ἀναθύμησε ταῖς ἀποστολικαῖς παραδόσες εἰς τὸν καιρὸν, ὁποῦ ἡ λύσσα τῶν Εἰκονομάχων ἐτάραττε τὴν ὀρθοδοξίαν. Ενα ἔχουσιν οἱ Ρωμαῖοι διὰ μεσίτην Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ὡσὰν σωτῆρα καὶ διαλλακτὴν μὲ τὸ αἷμα του, τὸν δεσπότην Χριστὸν Ἰησοῦν. ἀμὴ προξενητὰς καὶ μεσίτας ὡς φίλους τοῦ θεοῦ, καὶ παρακαλετὰς τοῦ Χριστοῦ διὰ τὴν σωτηρίαν μας γνωρίζουσιν ὅλους τοὺς ἁγίους κατὰ τὴν πίστιν ὅλης τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, κατὰ τὴν διδασκαλίαν καὶ μαρτυρίαν διὰ ταῖς παλαιόταταις παραδόσες τῆς ἁγίας ζ. συνόδου. Οθεν εἰς ὅλην τὴν καθημερινὴν ἀκολουθίαν, εἰς ὅλαις ταῖς ὥραις, προσευχαῖς, καὶ ψαλμῳδίαις ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία ἐπικαλεῖται συχνότατα τὴν παναγίαν, ἐπικαλεῖται τοὺς ἁγίους ὁποῦ καθημερινὰ ἑορτάζει, νὰ μεσιτεύουν μὲ τὴν πρεσβείαν τους πρὸς τὸν θεὸν, καὶ νὰ μᾶς βοηθοῦσιν, νὰ διώκουσι τοὺς κινδύνους, νὰ μᾶς ἐλευθερώνουν ἀπὸ τὰ βάρη τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ νὰ ζητοῦσιν διὰ τοὺς ἀνθρώπους πᾶσα καλόν. Εκαμνε χρεία νὰ ξαναγεννηθοῦσιν οἱ Ρωμαῖοι, ἂν εἶχαν

Αρθρον τρίτον.
Αρθρον τέταρτον.
Αρθρον πέμπτον.
Αρθρον ἕκτον.
Αρθρον ἕβδομον.

Αρθρον ὄγδοον.

Πιστεύομεν, ὅτι ὁ κύριος ἡμῶν Ιησοῦς Χριστὸς κάθεται ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς, ὅπου ἐντυγχάνει, καὶ μεσιτεύει δι᾽ ἡμᾶς, κάμνοντας ἔργον μόνος ἀληθινοῦ καὶ καθολικοῦ ἀρχιερέως καὶ μεσίτου. καὶ μόνος ἐκεῖθεν ἔχει ἔννοιαν τῶν ἰδικῶν του, καὶ εἶναι προστάτης τῆς ἐκκλησίας, καὶ τὴν στολίζει, καὶ τὴν κάμνει καρπερὴν μὲ διάφοραις εὐλογίαις.

ΚΑΤΑΚΡΙΣΙΣ.

Πρὸς τί ἀνανεοῦσιν οἱ Καλβινισταὶ τὰ παλαιὰ βλασφημήματα τῶν Εἰκονομάχων; καὶ ἂν τοὺς ἀρέσκει νὰ προκόπτουσιν εἰς τὴν ἀσέβειαν, διατὶ μὲ τόσην ψευδολογίαν συκοφαντοῦσι τὴν ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν ὡς συντρόφισσαν τῆς ἀσεβείας των; ταῖς πρεσβείαις τῶν ἁ-

γίων

κλησία νὰ σφάλῃ, ὡς λέγουσιν οἱ Καλβινισταὶ, ἄρα ὁ Απόστολος ἐψεύδετο γράφοντας εἰς τὴν πρὸς Τιμόθεον πρώτην· Ὅτι οἶκος θεοῦ ζῶντος ἡ ἐκκλησία, στύλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας. ἄρα καὶ ἡ ἑβδόμη σύνοδος ἔσφαλε λέγοντας εἰς τὴν ἕκτην πρᾶξιν ἐναντίον τῶν Εἰκονομάχων, Ὅτι διὰ τὴν ἐκκλησίαν γρικᾶται ὁ λόγος ἐκεῖνος τῶν ᾀσμάτων ὡς ἐκ προσώπου Χριστοῦ· ὅλη καλὴ ἡ πλησίον μου, καὶ μῶμος οὐκ ἔστιν ἐν σοί. καὶ ὁ λόγος τοῦ Ησαΐου· Επὶ τῆς χειρός μου ἐζωγράφησά σου τὰ τείχη, καὶ ἐνώπιόν μου εἶ διὰ παντός.

Τετάρτη ἀσέβεια, ὅτι ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν τῶν Καλβινιστῶν ἀκολουθεῖ, ὅλα τὰ βιβλία τῆς θείας γραφῆς, ὁποῦ ἔχομεν καὶ πιστεύομεν ὡς λόγια θεοῦ, νὰ εἶναι ἀβέβαια. διατὶ ἡ ἐκκλησία ἐπρόβαλε καὶ προβάλλει τῶν Χριστιανῶν τὰ ἱερὰ βιβλία νὰ τὰ κρατοῦν ὡς λόγια θεοῦ. Τὸ λοιπὸν ἂν ἐμπορεῖ νὰ σφάλῃ, νὰ πλανέσῃ καὶ νὰ πλανεθῇ ἀπὸ ἀμαθίαν κατὰ τοὺς Καλβινιστὰς, ἄρα οἱ Χριστιανοὶ δὲν ἔχουσι βεβαιοσύνην, ἡ θεία γραφὴ νὰ εἶναι θεία γραφή. ἰδοὺ πονηρίαις τοῦ σατανᾶ μὲ τὸ στόμα τῶν Καλβινιστῶν. μὴ γένοιτο, νὰ ἐφρόνησε ποτὲ ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία τοῦτα τὰ σφυρίγματα τοῦ ἀρχικάκου ὄφεως.

Αρ-

τῶν, ἐμίλησε καὶ μιλεῖ μὲ τὸ στόμα τῆς ἐκκλησίας.
ἄρα μὲ τὴν ὁμοίαν ἐξουσίαν, μὲ τὴν ὁμοίαν βεβαιο-
σύνην, μὲ τὴν ὁμοίαν ἀσφαλτοσύνην. καὶ ἡ
διαφορὰ ὁποῦ βάνουσιν οἱ Καλβινισταὶ κάμνει τὸ δί-
σην τὸν δεσπότην Χριστόν. ἀλλὰ τὶς νὰ ὑπο-
φέρῃ τόσην ἀθεότητα.

Ετζι ἔγραφεν ὁ ἅγιος Κύριλλος Αλεξαν-
δρείας τοῦ Ιωάννου Αντιοχείας εἰς τὰ πρακτικὰ
τῆς τρίτης συνόδου λέγοντας. Δὲν ὑποφέρομεν
νὰ παρασαλεύσῃ τινὰς τὴν πίστιν, ὁποῦ ὥρι-
σαν οἱ ἅγιοι πατέρες, ἤγουν τῆς πίστεως τὸ σύμ-
βολον· ὅτι δὲν ἦσαν αὐτοὶ ὁποῦ ἐμιλοῦσαν, ἀλλ᾽
αὐτὸ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. Τούτη εἶναι τῶν ἁγίων
ἀποστολικῶν πατέρων ἡ διδασκαλία. Τοῦτη εἶναι
ἡ πίστις τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων. ὄχι νὰ διαι-
ροῦσι κατὰ τὴν αἱρετικὴν θρασύτητα δύο λογιῶν
ἐξουσίαις, καὶ νὰ δίδουσιν τῆς νύμφης τοῦ Χριστοῦ
ἐκκλησίας τὸ ἁμαρτητικὸν δι᾽ ἀμαθίαν καὶ
τῆς ἐκκλησίας τὸ ἁμαρτητικὸν δι᾽ ἀμαθίαν καὶ
πλανητικόν, ὅτι μὲ τοῦτο ἐξ ἀνάγκης ὑβρίζεται
τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον.

Τρίτη ἀσέβεια εἶναι εἰς τοῦτο τὸ ἄρθρον, ὅτι εἰς
ὅλαις ταῖς οἰκουμενικαῖς συνόδοις ἔργον τῆς ἐκ-
κλησίας ἐστάθη πάντοτε, νὰ εἶναι ἑρμηνευταὶ, διαλα-
κρίνοντας καὶ ἐξηγῶντας ταῖς δυσκολίαις εἰς τὴν
ὑπόθεσιν τῆς πίστεως. Αν ἐμπορεῖ λοιπὸν ἡ ἐκ-

κλη-

σίαν τῶν ἀποστολικῶν συγγραμμάτων.

Δευτέρα ἀσέβεια, ὅτι βάνουσιν τὴν ἐξουσίαν τῆς θείας Γραφῆς βεβαίαν καὶ ἄσφαλτην, τὴν ἐξουσίαν τῆς ἐκκλησίας ἀβέβαιην. διατὶ λέγει, ἐκείνη εἶναι ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τούτη ἀπὸ γλῶσσαν ἀνθρωπίνην.

Καὶ τοῦτο τὸ φρόνημα κάμνει τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ ψεματινά· Καὶ ἰδοὺ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. ὅπου ὁ Χρυσόστομος· δὲν εἶναι, λέγει, τοῦτος ὁ λόγος μόνον πρὸς τοὺς Ἀποστόλους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ὁποῦ ἔμελλαν νὰ πιστεύσουν ὀπίσω ἀπ' ἐκείνους· διατὶ μιλεῖ μὲ τοὺς πιστοὺς ὡς ἕνα σῶμα. Ἔλεγε πάλιν ὁ Χριστός· Ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα, καὶ ἄλλον παράκλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα μένῃ μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ παρακάτω· ὁ δὲ Παράκλητος τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα, καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα. ὅπου ὁ Χρυσόστομος· Σημαίνει, λέγει, μὲ τοῦτο, ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον δὲν ἔχει ποτὲ νὰ μισεύσῃ.

Λοιπὸν ἂν πιστεύουσιν οἱ Καλβινισταὶ τοῦ Χριστοῦ τὰ λόγια νὰ εἶναι βέβαια καὶ ἀληθινά, μὲ ἀνάγκην πρέπει νὰ ὁμολογήσουν, ὅτι τὸ αὐτὸ ἅγιον Πνεῦμα ὁποῦ ἐμίλησε μὲ τὸ στόμα τῶν προφη-

τῶν,

ὅτι τὰ δικά του λόγια δὲν ἦσαν μικρότερας πί-
στεως ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ ἁγίου Παύλου, διὰ τοῦ ὁ-
ποίου ταῖς ἐπιστολαῖς μαρτυρᾷ εἰς τὸ τέλος τῆς
δευτέρας του ἐπιστολῆς, ὅτι εἶναι μέρος τῆς θείας
γραφῆς. καὶ αὐτὸς ὁ θεῖος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς
Γαλάτας ἔγραφεν· Ὅτι ἂν ἔλθῃ καὶ ἄγγελος
ἀπὸ τὸν οὐρανὸν, καὶ σᾶς κηρύξῃ ἄλλο εὐαγγέ-
λιον ἀπ᾽ ἐκεῖνο ὁποῦ ἐγὼ σᾶς ἐδίδαξα, ἂς εἶναι
ἀνάθεμα.

Τὸ λοιπὸν ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ ἁγίου Πέτρου κα-
κογρυκημένα νὰ ἐπιφέρουν, ὅτι τῆς ἐκκλησίας
ἡ ἐξουσία δὲν εἶναι ὡσὰν τὴν ἐξουσίαν τῆς θείας
γραφῆς, ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ νὰ ἀποῤῥίπτουν ὅσα
ἔγραψαν οἱ Ἀπόστολοι, ὁποῦ εἶναι τὸ ἐξοχώτερον
μέρος τῆς ἐκκλησίας. καὶ διατὶ τὸ Εὐαγγέλιον
ἐγράφη ἀπὸ Ἀποστόλους καὶ μαθηταῖς τῶν Ἀπο-
στόλων, ὁποῦ ὡς μέρος τῆς ἐκκλησίας δὲν ἔχου-
σι τὴν ἐξουσίαν τῆς θείας γραφῆς κατὰ τοὺς Καλ-
βινισταῖς, ἀκολουθεῖ ὅτι οὐδὲ τὸ ἅγιον Εὐαγγέ-
λιον νὰ εἶναι θεία γραφή. Τίς νὰ εἴπῃ τὸν λόγον
τοῦτον τῶν Ρωμαίων, καὶ νὰ μὴν τὸν ἔχωσιν ὡς
διάβολον;

Εἶναι λοιπὸν εἰς τοῦτο τὸ ἄθεον προφότη ἀφό-
ρητος ἀσέβεια, ὅτι διαχωρίζουσιν οἱ Καλβινισταὶ
τὴν ἐξουσίαν τῆς θείας γραφῆς ἀπὸ τὴν ἐξου-

σίαν

τῆς ἐκκλησίας. ὅτι πολλὴ διαφορὰ εἶναι νὰ μιλῇ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ ἀνθρώπου γλῶσσα· ἐμποροῦντας τούτη νὰ σφάλῃ ἀπὸ ἀμαθίαν, νὰ πλανέσῃ καὶ νὰ πλανεθῇ· ἀλλ' ἡ θεία γραφὴ δὲν πλανᾶται, οὔτε ἐμπορεῖ νὰ σφάλῃ, ὄπειδὴ εἶναι πάντοτε ἀπλανὴς καὶ βεβαία.

ΚΑΤΑΚΡΙΣΙΣ.

ΟΧι οἱ Ρωμαῖοι, ἀλλ' οἱ αἱρετικοὶ Εἰκονομάχοι ἐφλυάρουν εἰς τοῦτον τὸν τρόπον. Αλλὰ νὰ ἐξηγοῦσιν οἱ τοῦ Καλβίνου τὰ λόγια τοῦ ἁγίου Πέτρου εἰς τὸν τρόπον ὁποῦ περιέχει τὸ ἄρθρον, εἶναι ἄκρας καὶ ἀσεβείας καὶ ἀμαθίας. Εγραφεν ὁ κορυφαῖος Πέτρος, ὡς ἴδιος Απόστολος τῆς περιτομῆς, ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις διασπορᾶς Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας, καὶ τοῖς λοιποῖς ὁποῦ ἦσαν ἀκόμη Ιουδαΐζοντες· καὶ διὰ τοῦτο ἔσμιξε καὶ εἶπεν· ἕως οὗ φωσφόρος ἀνατείλῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν· ἤγουν, ἕως τέλεια νὰ λάβετε τὸν Χριστιανισμόν. γράφοντας λοιπὸν ἀνθρώπων Ιουδαϊζόντων εἶπε τὸν προφητικὸν λόγον βεβαιότερον· δηλονότι πρὸς ἐκείνους, ὁποῦ ἐπίστευαν τῶν προφητῶν πλέα παρὰ τοῦ Πέτρου. Ηξευρεν ὅμως ὁ κορυφαῖος,

ὅτι

γράφει μὲ τόσην θρασύτητα; τὸ λοιπὸν τὸ αὐ-
τὸ εἶναι Χριστιανὸς καὶ Καλβινιστής; ἢ βολετὸν εἶναι
νὰ κράζωνται Χριστιανοὶ οἱ Καλβινισταί; γράφον-
τας ὁ στύλος τῆς ὀρθοδοξίας, ὁ μέγας Ἀθανά-
σιος, ὅτι οἱ αἱρετικοὶ δὲν εἶναι Χριστιανοί; Ἂν τὰ
αἱρετικὰ τοῦτα φρονήματα καὶ μιλήματα, τὰ τόσον
ἐναντία καὶ ἀλλόξια ἀπὸ τὸ σέβας καὶ τὴν πί-
στιν τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, εἶναι ὁμολογίαι
τοῦ Πατριάρχου τῶν Ρωμαίων, βέβαια δὲν εἶναι, ὡς
ἔλεγαν οἱ παλαιοί, σφάλμα ἐλαφρότητος ἀν-
δρὸς ῥωμαίου, ἀλλὰ προδότου ἔργον, καὶ φό-
νος τῶν ψυχῶν, καὶ ἐσχάτη ἀσέβεια.

Ἄρθρον πρῶτον.

Ἄρθρον δεύτερον τῆς ὁμολογίας.

Πιστεύομεν, ὅτι ἡ θεία γραφὴ εἶναι δίδαγμα τοῦ Θεοῦ, καὶ ἦλθεν ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὄχι ἀπ᾽ ἄλλον· τῆς ὁποίας πρέπει νὰ πιστεύωμεν μὲ πᾶσαν βεβαιοσύνην. ὅτι εἶναι γεγραμμένον· Ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν λόγον, εἰς τὸν ὁποῖον προσέχοντας κάμνετε καλὰ, ὡσὰν εἰς λύχνον ὁποῦ φέγγει εἰς τόπον σκοτεινόν. καὶ τὴν ἐξουσίαν τῆς γραφῆς πιστεύομεν νὰ εἶναι ὑψηλότερη ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν

τῆς

εἶπω καλλίτερα, εἰς τούτην τὴν βρομολογίαν δὲν εἶναι ὁ Κύριλλος ὁποῦ μιλεῖ· καὶ ἂν αὐτὸς ὑπέγραψε γραμμένην ἀπ' ἄλλους τὴν ἄθεον ὁμολογίαν, ἁρμόζει νὰ εἰποῦμεν ἐκεῖνο τῆς γραφῆς· Η φωνὴ εἶναι φωνὴ τοῦ Ιακώβ, ἀμὴ τὰ χέρια εἶναι χέρια τοῦ Ησαῦ. Τίς νὰ πιστεύσῃ, ὅτι τὰ λόγια τῆς παρούσης ὁμολογίας νὰ εἶναι τοῦ Κυρίλλου, περιέχοντας τὸ πρῶτον ἄρθρον, ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκπορεύεται ἀπὸ τὸν Πατέρα διὰ τοῦ Υἱοῦ· τὸ ὁποῖον ἔλεγεν ὁ αἱρεσιάρχης Νεστόριος, ὁποῦ ἠρνήθη πρῶτος τὴν ἐκπόρευσιν τοῦ Πνεύματος καὶ ἀπὸ τὸν Υἱόν· καὶ τοῦ Νεστορίου ὁ ἀντιρραστὴς εἰς τοῦτο ὁ Θεοδώρητος· ὅτι σημαίνει τὸ ἐκ τοῦ υἱοῦ· καὶ τοῦτο ὁ Κύριλλος ὁ σημερινὸς πατριάρχης τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸ ἠρνήθη ὁλοψύχως εἰς τοὺς ἀναθεματισμούς του, ὁποῦ θέλουν βαλθῆ εἰς τὸ τέλος;

Λέγει, ὅτι ἐρωτημένος, τί πιστεύουσιν οἱ Ρωμαῖοι, ἔγραψε τὴν ὁμολογίαν. φεῦ, πόση ἀποκοτία. πότε, καὶ ποῦ, καὶ τίς ῥωμαῖος ἐπίστευσεν, εἶπεν, ἔγραψεν ταῖς φλυαρίαις καὶ τὰ πλάσματα, ὁποῦ εὑρίσκονται γραμμένα εἰς ἕνδεκα ἄρθρα τούτης τῆς βλασφήμου ὁμολογίας;

Σμίγει, ὅτι ἐσυνέθεσε τὴν ὁμολογίαν εἰς κοινὸν ὄνομα ὅλων τῶν Χριστιανῶν. τίς εἶναι ὁποῦ

Κατάκρισις τῆς ὁμολογίας τῆς πίστεως, μάλιστα τῆς κακοπιστίας τῶν Καλβινιστῶν, ὁποῦ ἐτυπώθηκεν εἰς ὄνομα Κυρίλλου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

ΟΜΟΛΟΓΙΑ.

Κύριλλος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐρωτηθεὶς, ποῖα εἶναι τὰ δόγματα ὁποῦ κρατεῖ ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία, δηλονότι τῶν Ρωμαίων· ἤγουν τί πιστεύομεν, καὶ τί ὁμολογοῦμεν εἰς τὰ ἄρθρα τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, εἰς κοινὸν ὄνομα ὅλων τῶν Χριστιανῶν ἐξαπλώνει ταύτην τὴν ὀλιγόστιχον ὁμολογίαν, διὰ νὰ εἶναι εἰς μαρτυρίαν ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καὶ ὅλης τῆς ἐκκλησίας χωρὶς διψυχίαν, ἀλλὰ μὲ καλὴν συνείδησιν.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

Πῶς λέγει, χωρὶς διψυχίαν; ποῦ ἐφάνη πρᾶγμα τόσον πεπλασμένον, καὶ πλέα διπρόσωπον; εἰς ταύτην τὴν ὁμολογίαν, ἢ νὰ

φαίνεται ἀπίστευτον, ὅτι ῥωμαῖος Πατριάρχης νὰ ἔγραψεν ἢ νὰ ὑπόγραψεν τόσον ἀσεβεῖς βλασφημίαις· διὰ τοῦτο μὲ ὁρισμὸν καὶ πρόσταγμα ἐγράφη ἡ παροῦσα ἐξέτασις καὶ κατάκρισις τόσον ἀσεβοῦς ὁμολογίας, ἢ μᾶλλον ἀντιλογίας τοῦ Χριστιανισμοῦ, διὰ νὰ δυλεύσῃ τοῦ κόσμου ὡς κήρυξ καὶ σαλπιγκτὴς φωνάζοντας καὶ διαλαλῶντας· Βλέπεσθε, φυλάττεσθε, ἀνοίξατε τ' ἀμμάτια ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ, ὅτι ἡ φυλλάδα τούτη τῆς ὁμολογίας εἰς ὄνομα Κυρίλλου τοῦ πατριάρχου εἶναι γέννημα τοῦ Σατανᾶ, σπέρμα διαβολικὸν, καὶ ἄρνησις τοῦ Χριστοῦ, καθὼς τὸ φανερώνει ἡ παροῦσα κατάκρισις.

Τοῖς ὀρθοδόξοις Χριστιανοῖς.

Εἰς τὸν καιρὸν ὁποῦ ἤρχιζεν ὁ ἀσεβὴς Νεστόριος νὰ σπέρνῃ τὰ μιαρά του δόγματα, ἐκράτησε τούτην τὴν τέχνην τὴν σατανικήν. πρῶτα ἔπεμψε χαρτία καὶ φυλλάδες, καὶ τὰ διεσκόρπισεν εἰς τὸν κόσμον, δίχως βεβαιοσύνην αἱ ἦσαν γραψίματα τοῦ Νεστορίου, ἀπέκει κατὰ μικρὸν ἐφανέρωσεν ὁ ἄθεος τὴν ὑπόκρισίν του· καθὼς φαίνεται ἀπὸ ταῖς ἐπιστολαῖς τοῦ ἁγίου Κυρίλλου εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς τρίτης συνόδου. Ὅθεν παρακινημένος καὶ ἀναγκασμένος ὁ αὐτὸς ἅγιος Κύριλλος ἔγραψεν τόσα καὶ τόσα ἐναντίον τῆς ἀσεβείας τοῦ αἱρεσιάρχου, καὶ πολλὰ ἐκοπίασε καὶ ἐνήργησε διὰ νὰ διορθώσῃ τοὺς πλανεμένους ἀπὸ τὸν Νεστόριον, καὶ νὰ προφυλάξῃ τοὺς ὀρθοδόξους νὰ μὴν πλανεθοῦσιν. Τὴν ὁμοίαν τέχνην ὁποῦ ἐμεταχειρίσθη τότε, μεταχειρίζεται καὶ τὴν σήμερον ὁ Σατανᾶς. ἔκαμε καὶ ἐδόθη εἰς τὸ φανερὸν κάποια φυλλάδα τυπωμένη λατινικὰ εἰς ὄνομα Κυρίλλου τοῦ σημερινοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ὡσὰν ὁμολογία τῆς πίστεως καὶ τῶν δογμάτων τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας. καὶ διατὶ τούτη ἦτον σατανικὴ ψευδολογία διὰ νὰ πλανεθοῦν οἱ χριστιανοὶ εἰς τὸν καλβινισμόν· καὶ

φαί-

ſibique à Nouatorum machinis caueat. Romæ primo anni 1632. die.

Leo Allacius Phil. ac S. Theol. Doctor.

Imprimatur

F. Nicolaus Riccardius S.P.A.M. Ordinis Prædicatorum.

Imprimatur si placet Reuerendiss. P. M.Sac. Pal. Apost.

A.Episc. Vmbriaticen. Vicesg.

I *Vssu Reuerendiss. Patris Fr. Nicolai Riccardij, Sacr. Pal. Apost. Magistri, legi Confutationem Professionis Fidei, & Anathematismorum Cyrilli Patriarchæ Constantinopolitani, vernacula Græcorum lingua conscriptam, in qua nihil inueni, quod vel moribus, vel Fidei aduersetur. Quinimo illius editionem omnino necessariam existimo, vt rationibus hisce efficacissimis contra veteres Græcorum errores, aliosque nunc ab impijssimis hominibus recenter disseminatos, quasi instructissimis phalangibus Græcorum natio Fidei Catholicæ hostes oppugnat,*

ΚΑΤΑΚΡΙΣΙΣ

ΤΗΣ ΟΜΟΛΟΓΙΑΣ

Τῆς πίστεως,

Μάλιστα τῆς κακοπιστίας τῶν Καλβινιστῶν,
ὁποῦ ἐτυπώθηκεν εἰς ὄνομα Κυ-
ρίλλου Πατριάρχου Κων-
σταντινουπόλεως.

ROMAE, Typis Sacr. Congreg. de Prop. Fide.
MDCXXXII.
Superiorum Licentia.